

LANKIDETZA DESZENTRALIZATUA

2023KO TXOSTENA

Garapenerako Laguntza Ofizial
Deszentralizatuaren zenbatekoak
(2017-2021) eta Gizarte Zibileko
Erakundeen bidez bideratutakoaren
azterketa

Egileak: Aitor Pérez, David Utrero eta Flavia Fernández. Economistas de la Cooperación, S.L. ECOPER

Edizioa: Arantxa Urzay

Txosten hau eLankidetzaren enkargua izan da eta dokumentuan zehar aipatuko ditugun lankidetzaren deszentralizatuaren hainbat erakunde adituen lankidetzaren izan du. Egileek eskerrak eman nahi dizkiete pertsona eta erakunde hauei, egindako ekarpen baliotsuengatik: Ann-Sophie Deneyer, Bruselako Hiria; Helen Franke, Berlingo Senatua; Jacques Mevis, Laugarren Zutabearen Laguntza Zentroa, Flandes; Jordi Cortés, Bartzelonako Udala; Lauren Gimenez eta Yann Bhogal, Parisko Udala; Mario Brière, Quebecoko Nazioarteko Harremanen eta Frankofoniaren Ministerioa; Verónica Castañeda, Garapenerako Erakundearen Koordinakundea; Ainara Arrieta, Miren Saiz, Noemí de la Fuente, eta Paul Ortega, eLankidetzaren – Garapenerako Lankidetzaren Euskal Agentzia.

Txostenean jasota dauden balorazioak eta iritziak egileen erantzukizunekoak dira soilik eta ez dute zertan islatu eLankidetzaren edo kontsultatutako erakundearen jarrera.

Txosteneko edukiarekiko edozein zalantza edo iradokizun izanez gero, jar zaitez gurekin harremanetan:

Economistas de la Cooperación, S.L. (ECOPER)

World Trade Center. Mendebaldeko dorrea, 15. solairua · 50018 Zaragoza

(Espainia)

(+34) 976 011 432 - ecoper@ecoper.eu

www.ecoper.eu

AURKIBIDEA

AKRONIMOAK	1
SARRERA	3
1. GIZARTE ZIBILA ETA LANKIDETZA DESZENTRALIZATUA	4
1.1 GZE-EN BALIO POLITIKOA	5
1.2 LANKIDETZA DESZENTRALIZATUAREN BALIO TEKNIKOA	6
1.3 AZTERKETAREN PROPOSAMENA.....	7
2. LAGUNTZA DESZENTRALIZATUA ZENBAKITAN	9
2.1 GLOD-EN GARRANTZIA ETA BILAKAERA	10
2.2 GLOD-EN KATEGORIAK.....	11
2.3 ERAGILEAK ETA LANKIDETZA DESZENTRALIZATUAREN PROFILAK	14
3. GIZARTE ZIBILAREN BITARTEZ BIDERATUTAKO GLOD	30
3.1 GKE-EN KANALA GLOD-EN KONTABILITATEAN	31
3.2 GLOD ETA GIZARTE ZIBILA: KASU AZTERKETAK	35
ONDORIOAK	45
ERREFERENTZIAK	46
1. ERANSKINA. METODOLOGIA.....	49
2. ERANSKINA. GLOD-EN DATUAK 2021	55
3. ERANSKINA. GLOD-EN DATUAK, 2021. GKE-EN KANALA.....	58

AKRONIMOAK

AB	Afrikar Batasuna
AGH	Aurrerapen Gutxiagoko Herrialdeak
BGP	Barne Produktu Gordina
CAGI	Genevako Harrera Zentroa
CGLU	Hiri eta Toki Gobernu Batuak
CRS	Creditor Reporting System (GLOren datu-basea, jardueraren arabera xehatua)
DEAR	Europar Batasuneko Garapenerako eta Sentsibilizaziorako Hezkuntza Programa
EB	Europar Batasuna
ELGA	Ekonomia Lankidetzeta eta Garapenerako Antolakundea
FID	Nazioarteko Garapenerako Funtza
GENE	Hezkuntza Globalaren Europako Sarea
GIZ	Nazioarteko Lankidetzarako Alemaniako Elkartea
GJH	Garapen Jasangarrirako Helburuak
GKE	Gobernuz Kanpoko Erakundea
GLB	Garapenerako Laguntzaren Batzordea
GLO	Garapenerako Laguntza Ofiziala
GLOD	Garapenerako Laguntza Ofizial Deszentralizatua
GZE	Gizarte Zibileko Erakundea
ICLEI	Jasangarritasunaren aldeko Tokiko Gobernuak
LEZ	Garapenerako Lankidetzarako Estatu Bulegoa (Berlin)
MRIF	Quebeceko Harreman Instituzionalen eta Frankofoniaren Ministerioa
NBE	Nazio Batuen Erakundea
OIF	Frankofoniaren Nazioarteko Erakundea
SOLIDAE	Nazioarteko Elkartasuna, Hondakinak. Saneamendua eta Ura

HITZAURREA

Lankidetzaren deszentralizatuak gizarte zibilaren aurpegia du. Hori da txosten honen izenburu nagusietako bat.

Zalantzarik gabe, garrantzitsua da estatu azpiko Gobernuak sustatzen duten lankidetzaren dimentsio kuantitatiboa: lankidetzaren deszentralizatua etengabe hazten ari da termino absolutu eta erlatiboetan. Harago doan errealitatea da.

Baina are esanguratsuagoa da arlo kualitatiboa: balio diferentzial handia duen lankidetzaren da; ekintzen eta egiteko moduen dibertsitate eta aniztasun handikoa, baina berezko ezaugarri batzuk ditu, estatu azpiko Gobernu gehienek bezala. Horietako bat funtsezkoa da: gizarte zibilarekin, gizarte zibileko erakundeekin (GZE) eta gobernu kanpoko erakundeekin elkarlanean garatu eta zabaltzen dituzte ekimenak.

Oro har, esan dezakegu estatu azpiko Gobernuak elkartasunean oinarritutako lankidetzarako prestutasun handiagoa dutela, eta ez daudela interes "nazionalako" logikari lotuta –diplomatikoak edo komertzialak–. Hau da, lankidetzaren deszentralizatuan *Gizatasuneko Arrazoiak* nagusitzen dela *Estatuaren Arrazoiaren* gaineratik. Sarri, gizarte zibilarekin eta zibilarentzat egindako lan horrekiko bokazioak ahalgin politikoak, teknikoak eta finantzarioak gai sentiberetara mobilizatzeko aukera ematen du, hala nola giza eskubideak eta intzidentzia politikoa babesteko.

Halaber, horizontaltasun handiagoa dago eragileen arteko harremanetan, eta horrek ezagutza trukatzeko eta elkarrengandik ikasteko aukera ematen du. Herritarrengana hurbiltzeko aukera handiagoa ematen du eta gizartearen sormenetik elikatzeko gaitasun handiagoa eskaintzen du; baita sentibilizatzeko, eraldaketa sozialerako hezteko eta tokiko eta munduko erronkekin konprometituago dauden herritarrak sustatzeko ere. Demokrazia parte-hartzailearen sustapena eta politika inklusiboak lankidetzaren deszentralizatuko eragile askoren agendetan daude.

Hortaz, lankidetzaren deszentralizatuak behetik eta gertutik sareak eraikitzearen gaitasuna du, eta ezaugarri oso garrantzitsuak eskaini ditzake, besteak beste, azkartasuna, berrikuntzarako gaitasuna eta eragileen kapilaritatea. Azken batean, aurrekontuen bolumena baino garrantzitsuagoa da ezagutza trukatzea, aliantzak sustatzea eta beste leku batzuetan funtzionatu duten politiken prototipoak eskalan jartzea.

Lankidetzaren horrek gaitasun izugarria du munduko erronkei erantzuteko ekarpen espezifikoak eta esanguratsua egiteko. Ibilbide luze eta oparoa aurreikusi daitekeen arren, lankidetzaren deszentralizatuaren ereduaren kristalizazio eta egonkortze fasean dago oraindik, *onena heldu dago oraindik* zalantzarik gabe.

Ziur gaude Lankidetzaren Deszentralizatuari buruzko 2023ko Txosten honek errealitate indartsu hori ulertzeko eta horren gainean inspiratzeko ekarpena egingo duela.

Paul Ortega
eLankidetzaren zuzendaria

Lankidetzaren Deszentralizatuari buruzko 2023ko Txosten honek eLankidetzaren Garapenerako Lankidetzaren Euskal Agentziak 2022an hasitako prozesuarekin jarraitzen du, lankidetzaren modalitate horren gaineko ezagutza eta balorazioa hobetzeko urteko txostenetan oinarritutako jarraipenaren bitartez. Lehen txostenean adierazten zen moduan, nazioarteko erakundeek geroz eta interes handiagoa duten arren lankidetzaren deszentralizatuaren eta gaiari buruzko azterketa ulergarriak argitaratzean, oraindik ez dira instituzionalizatu eta ez dago lankidetzaren deszentralizatuari buruzko txosten sistematiko eta erregularrik egiten duen nazioarteko iturri ofizialik.

Ekimen hau Garapenerako Laguntza Ofizialari (GLO) buruzko Ekonomia Lankidetzaren eta Garapenerako Antolakundearen (ELGA) datu-basean oinarritzen da laguntza-jarduerak erakunde emaileen izaera zentralizatuaren edo deszentralizatuaren arabera birstailatzeko eta urteko txostenak sortzeko. Lankidetzaren deszentralizatuaren fenomenoaren termino erlatibo eta absolutuetan neurtzeaz gain, txostenek ELGAREN datu-baseko hainbat aldagai konbinatzen dituzte, garapenerako laguntza ofizial deszentralizatuaren (GLOD) eragileentzat garrantzitsuak diren kategorien arabera xehatzeko, hala nola lankidetzaren zuzenaren, GKE-en bidezko lankidetzaren edo sentsibilizazioaren arabera.

2022ko txostenean aurretiako azterketen aurkikuntza batzuk berretsi ziren, hala nola lankidetzaren deszentralizatuaren etengabeko hazkundea termino absolutu eta erlatiboetan, dirulaguntza deszentralizatuaren sistemak eta deszentralizazioaren ehuneko oso aldakorrak dituzten herrialdeen kopuru mugatua, edo tokian bertan egindako gastu asko GLOD gisa egozteak.

Garapenean dauden herrialdeetara transferitutako GLOD-i dagokionez (nazioarteko GLOD), 2022ko Txostenak erakusten zuen dirulaguntza gehienak GKE-en bidez bideratzen zirela eta oso gutxi zuzenean, hirien arteko hitzarmenen bidez edo erkidegotik erkidegora. Lankidetzaren zuzenaren barruan, nabarmentzekoa da laguntza tekniko gisa aitortutako lankidetzaren ez zela GLOD-en % 3ra iristen.

2022ko Txosteneko datu horiek ez datoz bat lankidetzaren deszentralizatuari buruzko diskurtso nagusiarekin. Diskurtso horrek Garapen Jasangarrirako Helburuen (GJH) lokalizazioarekin eta estatu azpiko emaileen balio erantsiarekin lotzen du lankidetzaren modalitate hori, emaile horiek baitira ezagutzaren hornitzaileak. Datu horien aurrean, Txostenean azterketa kualitatiboa egin zen lankidetzaren deszentralizatuaren ereduak aztertzeko, politika publikoen eta GJH-en lokalizazioaren arloan ezagutzen trukean oinarrituta. Txostenaren zati horretan Flandesko Gobernuaren, Frantziako lurralde-elkargoaren, Japoniako hiri eta prefekturen, Espainiako hainbat autonomia-erkidegoren eta lankidetzarako udal-funtsen esperientziak zeuden jasota.

GLOD-en zatirik handiena ez da Gobernuaren arteko harremanen bitartez bideratzen zuzenean, gizarte zibileko bitartekarietan oinarritzen da. Hortaz, Txostenaren edizio honetan, estatu azpiko Gobernuaren eta Gizarte Zibileko Erakundearen (GZE) arteko harremanak aztertu ditugu garapenerako lankidetzaren arloan. Helburu hori betetzeko, txostena hiru ataletan dago egituratuta eta metodologiari buruzko amaierako atal bat du, eranskinekin. 1. atalean, estatu azpiko Gobernuaren eta GZE-ek garapenerako lankidetzaren duten parte-hartzeari buruzko marko teoriko-normatiboak ageri dira eta bi eragileen arteko lankidetzaren Garapen Jasangarrirako Agenda 2030entzat duen interesaren gaineko galdera batzuk planteatu ditugu. 2. atalean, aurreko txostenean bezala, GLOD-en azterketa kuantitatiboari buruzko emaitzak daude jasota, ELGAK 2023an argitaratutako azken datuekin (2021eko datuak). Kasu honetan, azterketa kuantitatiboaren barruan beste azterketa-maila bat ere sartu dugu, GZE-en bitartez bideratutako GLODena. 3. atalean, estatu azpiko Gobernuaren eta GZE-en artean egindako garapenerako lankidetzarako hainbat modu adierazten dituzten kasuak deskribatu ditugu. Bi azterketen ondorioak laburbiltzen diren amaierako atalaren ostean, hiru eranskin daude, 2017-21 aldirako GLOD-i buruz dauden azken datuekin eta xehetasun metodologikoekin.

1.

GIZARTE ZIBILA ETA LANKIDETZA DESZENTRALIZATUA

Estatu azpiko Gobernuek eta GZE-ek garapenerako lankidetzan duten parte-hartzeak esparru teoriko-normatibo eta ikerketa-ildo desberdinak izan dituzte. 2022ko txostenean azaltzen den moduan, Agenda 2030 ezarri zenetik, GJHren lokalizazioan oinarritzen den lankidetzaren deszentralizatuaren egokitasunari buruzko narratiba berri eta orokortu da. Narratiba horren arabera, estatu azpiko Gobernuek nazioarteko lankidetzari gehitzen dioten balio erantsia haien eskumen-arloetan bildutako esperientzia eta garapenean dauden herrialde homologoekin lankidetzaren teknikorako duten balioa da. Bestalde, GZE-ek nazioarteko lankidetzan duten parte-hartzeari buruzko narratiba askoz politikoagoa orokortu da, demokraziaren nazioarteko sustapenarekin eta politika publiko inklusiboekin lotuta. Salbuespen batzuk kenduta (aurrerago azalduko ditugu), bi narratibak bereizita eta elkar-laguntzarik gabe eraiki dira.

Jarraian narratiba horiek berrikusi, bien arteko loturak identifikatu eta txostenaren metodologia aurkeztuko dugu. Txostenaren helburua da estatu azpiko Gobernuen eta GZE-en arteko lankidetzaren moduei buruzko ezagutza hobetzea eta garapenerako lankidetzaren arloan bazkide bakoitzaren balioa ondoen aprobetxatzen duten horiei buruzko gogoeta egitea, berrikusitako narratiben arabera.

1.1 GZE-EN BALIO POLITIKOA

ELGAREN Garapenerako Laguntzaren Batzordearen (GLB) arabera, GZE-ek garapenean dauden herrialdeen eraldaketarako indarra dute eta Gobernu emaileek haien garapen-politiken esparruan kapitalizatu behar dute. Zehatzago, *Gizarte zibilarekin elkartzea* dokumentuan Gobernuak gomendatzen zaie beren garapen-politiketan GZE-ekin izango duten lankidetzaren helburuak sustatzeko (ELGA, 2012; ELGA, 2020c). Alde horretatik, berdin arteko berrikuspenetan oinarrituta, ELGAK balizko bi helburu mota bereizten ditu lankidetzaren horientzat: gizarte zibil pluralista eta independentea indartzea herrialde bazkideetan eta garapenerako beste helburu batzuk, hala nola laguntza humanitarioaren edo oinarritzko gizarte-zerbitzuen banaketa. ELGAK bi ikuspegiak mantentzea gomendatzen du, baina ikusi du emaileen baliabideak lehenengora daudela bideratuta modu desproporzionatuan, eta berretsi du “gizarte zibila indartzea berezko eskubidez babestea merezi duen helburua da”. Hala, Gobernuak eskatu die GZE-en “berezko balioa” deiturikoa baliatzeko beren politiketan, balio instrumentalarekin kontrajarrita.

ELGAREN lan-ildo horrek gizarte zibilaren babesa laguntzaren hainbat ezaugarriekin lotzen du, duen berezko balioarengatik. Esaterako, uste du GKE-entzako oinarritzko finantzaketa lerrokatuago dagoela ikuspegi horrekin proiektuen araberrako laguntzarekin baino. Halaber, GKE-en adarraren barruan, ikuspegi horrekin koherentea da Hegoaldeko erakundeei laguntzea eta antolatutako gizarte zibilak forma arinagoak izatea, nazioarteko arloan profesionalenak diren eta egoitzak Iparraldean dituzten GKE-ek lagundu beharrean¹.

GZE-en berezko balioaren ideia eta garapen jasangarriko duen garrantzia ere indartu egin da Nazio Batuen Erakundearen arloan, Errelatore Bereziak bilera baketsuak egiteko eta elkartzeko askatasunaren eskubideari buruz egindako txostenen bidez. Txosten horietan nabarmentzen da gizarte zibil dinamikoak demokraziarako eta Agenda 2030 ezartzeko duen balioa. Izan ere, gizarte zibileko erakundeak sartzea baliogarria da eztabaidak aberasteko, Agendari buruzko kontzientzia globala sortzeko eta GJHetara iristeko beharrezko ezagutza eta esperientzia handitzeko. Hala, gizarte zibila handitzea inor atzean ez uzteko leloa errealitate egiteko bermea da, txiroenen eta baztertuenen ahotsa handitu eta gehitzen baitu, eta tokiko, estatuko, eskualdeko eta munduko elkarrizketak bideratzen baititu. Ondorioz, Errelatore Bereziak GZE-ek laguntza eta babes handiagoa ematea gomendatzen du (NBE, 2017, 2019).

EBk “demokraziaren eta garapen jasangarriaren erro” gisa aitortu ditu GZEak halaber (EB, 2012). Batzordearen komunikazio horrek aitortzen du garapen-politikan parte hartzen duten GKEak bigarren mailako oinarritzko zerbitzuen hornitzaileen rolean sailkatuta daudela maiz, garapenean dauden herrialdeetako Gobernuen atzetik. Agerikoa da, beraz, gizarte zibil ahaldundua demokraziarako eta pluralismorako ezinbesteko osagarria dela. Ondorioz, proposamena da Europako lankidetzarako parte-hartzea bideratuta egotea politika publiko inklusiboagoak eta parte-hartzaileagoak egitera, kultura zibiko demokratikoa indartzera eta erakundeen eta administrazio publikoen kontuak ematea hobetzera. Ikuspegi horrek estrategikoki markatu ditu EBren eta GKE-en arteko lankidetzaren programak. Programa horiek munduko espazio zibikoaren zaintzara eta demokraziaren eta giza eskubideen sustapenera bideratuta daude egun (EB, 2013; EB, 2021b, 2021a).

Ildo beretik, Garapenari buruzko Europako Adostasunak ezartzen du EBk eta estatu kideek baloratzen dutela gizarte zibileko erakundeek garapenerako ekintzetan parte hartzea eta gizarteko alderdi guztiak sustatzen dituztela horietan aktiboki parte hartzera. Erakunde horiek demokraziaren sustatzaile eta eskubideen eta eskubide-estatuaren titularren, justizia sozialaren eta giza eskubideen babesle gisa egiten dituzten askotariko rolak aitortzen dituzte. EBk eta estatu kideek konpromisoa hartzen dute adierazpen horretan gizarte zibilaren espazioa sustatzeko eta erakunde horien gaitasunak sortzeko ematen duten laguntza indartzeko; betiere, garapenean duten ahotsa indartu eta elkarrizketa politikoa, sozial eta ekonomikoan aurrera egite aldera.

GZE-en berezko balioari buruzko nazioarteko arau esparru bat egon arren, ELGAK ikusi du, praktikan, Gobernu emaileek GZE-en erabilera instrumentala egin ohi dutela hainbat helburu sektorial eta geografiko betetzeko, bide ez gubernamental baino irisgarriagoa edo efizienteagoa den kasuetan. Alde horretatik, ELGAREN txostenek GZE-entzat eskuragarri dagoen oinarritzko finantzaketa baxua nabarmentzen dute, proiektuen finantzaketarekin alderatuz

¹Adierazle horiek zenbait azterketa izaten dituzte urtero; azterketak Gobernu zentralen politiketan oinarrituta egoten dira (ELGA, 2020). Antzeko adierazleak erabiltzen dira GLODi buruzko txosten honetan, eranskin metodologikoan azaltzen den moduan. ELGAREN ikuspegian Hegoaldeko GZE-en garrantzia nabarmentzen da. Hurrengo ataletan ikusiko dugun moduan, lankidetzaren deszentralizatuak Iparraldeko GZE-en eta haien Hegoaldeko aliantzen rola ere nabarmentzen du, tokikoaren eta globalaren arteko lotura jorratzeko, beharrezkoa baita Agenda 2030 exekutatuzko.

gero (ELGA, 2020c, 2020a). Gainera, ELGAren ustez, proiektuekiko laguntzak gehiegizko burokrazia izan ohi du eta horrek haien misio nagusitik desbideratzen ditu GZEak. Halaber, hauteman du Gobernuak Iparraldeko herrialdeetan oinarritutako nazioarteko erakunde handiekin kontratatzeke joera dutela, espektro zabalagoarekin eta askotariko eragileekin lan egin beharrean.

Oro har, GLBk GZE-ei buruz dituen ideiek eragina dute estatu kideetan, parekoen ebaluazio-txosten batzuen arabera. Suediak helburu argiak ditu GZE-ekiko lankidetzari dagokionez, eta "gizarte zibil dinamikoa sustatzen du garapenean dauden herrialdeetan, gobernagarritasun demokratikoa sustatzeko" (GdS, 2017; ELGA, 2019b). Finlandiak GKE-ei ematen dizkien dirulaguntzak mundu mailako espazio zibikoaren zaintzarekin lotzen ditu (GdF, 2017; ELGA, 2017) eta Danimarkak "gizarte zibilarekiko laguntza nabarmentzen du, pobreziaren funtsezko arazoak ebaluatzeke eta jorratzeke funtsezko tresna gisa" (ELGA, 2021; GdD, 2021). Bestalde, Belgikak ahultasun-testuinguruetara bideratu ditu GZE-ekin dituen harremanak bereziki baliotsuak baitira arlo horretan, laguntzaren dimentsio sozialak dimentsio politikoagoekin integratzeke duten gaitasunarengatik, hala nola giza eskubideen defentsarekin, demokratizazioarekin edo gobernantza onarekin (ELGA,2020b). Ikuspegi horrekin, Belgikak dokumentu estrategiko bat egin du bere lehentasuneko herrialde bakoitzean gizarte zibilarekin izandako harremanei buruz.

Literatura akademikoan, Hegoaldean gizarte zibila GLOren bidez indartzea munduan demokrazia sustatzeko bitarteko bat da, eta ezin hobe egiten du bat nazioarteko harremanen ikuspegi liberalarekin (Williams eta Young, 2012),, baita mendebaldeko emaitzen eta haien kontrolpean dauden nazioarteko erakundeen lankidetzaren politikaren ohiko beste elementuekin ere (Williams, 2019). Mundu mailan, gobernantza global esperimentatzailearen teorikoek argudiatu dute gizarte zibilaren eta tokiko eta erkidegoetako Gobernuen arteko nazioz gaindiko sareak sortzeak gobernantza globala eta gobernuen arteko hitzarmenen eraginkortasuna indartzen duela (De Búrca, Keohane eta Sabel, 2014).

Liberalismoaren eta errealismoaren artean, garapenaren eta paradiploaziaren azterketen artean (Reinsberg eta Dellepiane, 2022), azterketa konparatiboaren bitartez argudiatu eta frogatu dute lankidetzaren deszentralizatuak estatu azpiko Gobernuen berezko politiken dinamikei erantzuten diela eta, zehatzago, erkidegoko identitatea indartzen duela, barne-politikari jarraipena emanez kanpoan. Alde horretatik, ikusi dute lankidetzarako politika kanpora begirako beste arlo batzuk baino egokiagoa dela balioak proiektatzeko.

1.2 LANKIDETZA DESZENTRALIZATUAREN BALIO TEKNIKOA

2022ko Lankidetzaren Deszentralizatuaren Txostenean azaltzen den moduan, Garapen Jasangarriko Agendatik (NBE, 2015) eta Hiri Agenda Berritik (NBE, 2017) abiatuta, Nazio Batuek zabaldu egin dute GJHen lokalizazioaren ideia. Ideia horren oinarria da agenda globala lurralde bakoitzaren ezaugarri eta baldintzetara egokitzea, adierazleak ezarri, eta Gobernuen GJH bakoitzari eta haren testuinguruari egokitutako ezarpenerako bitartekoak hedatuta. Alde horretatik, handitu egin da tokiko Gobernuen nazioarteko lankidetzaren inplikazioan duten interesa. Nazioarteko lankidetzarako egituretan eta sareetan duten parte-hartzeak ekarpena egiten dio GJHen lokalizazio hobeari, tokiko erakundeen arteko ezagutzen transferentziari esker.

Orditik, Nazio Batuen agentziek elkarrekin egindako hainbat ekimenek politikoki eta teknikoki sustatu dute GJHen lokalizazioa eta hainbat helburu lortzeko hirien eta erkidegoen arteko lankidetzaren besteak beste, hiri eta komunitate jasangarri eta erresilienteen sustapena (11. GJH) eta ekintza klimatikoa (13. GJH). Ekimen horien barruan dago Tokiko eta Erkidegoetako Gobernuen Foroa. 2023an seigarren edizioa izan da eta inpaktu handiko lokalizazio-politiketan eta GJHen tokiko eta estatu azpiko borondatezko berrikuspenen garrantzian oinarritu da (NBE, 2023b). Beste ekimenetako bat Tokiko 2030 da, GJHen lokalizazioari buruzko ezagutza-plataforma (NBE, 2023a). Ekimen horien antolaketan estatu azpiko Gobernuen hartzen dute parte, ekintza globalerako talde baten bitartez. Talde hori hiri eta erkidegoetako hainbat elkarerentzako egitura da, hala nola CGLU edo Plataformarentzat (GTF, 2023).

GJHen lokalizatorako garapen teknikoarekin lotutako lankidetzaren deszentralizatuaren ikuspegi horretan eragin handia du ELGAK. Izan ere, lankidetzaren deszentralizatu birmoldatzearen eta hiriek eta erkidegoek GJHak ezartzeko duten indarra desblokeatzearen alde egiten du, ezagutzen trukean oinarritutako berdinaren arteko lankidetzaren

bitartez (ELGA, 2018, 2019a). ELGaren arlo horretako azken argitalpenak Alemaniako kasuari egiten dio erreferentzia espezifikoa eta lankidetzaren deszentralizatua birmoldatzea proposatzen du, berdinen arteko ikaskuntzaren funtzioa indartuz eta estatuak eta hiriek haien lurraldeko GJHen lokalizazioaren arloan egindako ahaleginak aprobetxatuz (ELGA, 2023b).

Hiri eta Toki Gobernu Batuak (CGLU) erakundeak ekarpen nabarmena egin zion lankidetzaren deszentralizatuaren balioa handitzeari Agenda 2030 abian jarri bitartean (CGLU, 2015). Berriki, Plataformarekin batera, lankidetzaren deszentralizatuaren bitartez GJHen lokalizazioa indartzeko ideia babesten duten hainbat baliabide sortu ditu. Ildo horretan egindako azken argitalpenak EBko udalerrien eta udalerrien elkarrekin eta Gambia, Hegoafrika eta Ukrainako homologoen arteko lankidetzaren zuzenerako hainbat kasu aurkeztu ditu (CGLU eta Plataforma, 2022).

Arlo akademikoan, ikuspegi mota horiek garapen-azterketen xede dira, eta, horien barruan, laguntzaren eraginkortasunari buruzko literaturaren xede. Hala ere, literatura horrek ez die arreta handirik jarri estatu azpiko emailei eta are gutxiago antolatutako gizarte zibilarekin izandako interakzioen ezaugarriari. Hala ere, lankidetzaren deszentralizatua terminoa jaso zen lehen lan akademikoan, gizarte zibila kontzeptu horren barruan biltzen zuten hainbat definizio jaso ziren. Haftecken (2003) arabera, Italiak honela definitzen zuen fenomeno hori: Italiako tokiko autoritateak, banaka edo partzuergoan, dagokion eskumen administratiboaren lurraldean antolatutako gizarte zibileko erakundearen laguntzarekin gauzatutako garapena, batez ere garapenean dauden herrialdeetako erakunde homologoekin batera gauzatua, herrialde bazkideetako gizarte zibileko osagarri bereizgarrien parte-hartze aktiboa sustatu ahal izateko lurralde horretako garapenera bideratutako erabakiak hartzeko prozesuan.

Berrikiago, estatu azpiko Gobernu talde txiki bati egindako elkarriketetan oinarritutako Kania (2021) lanak aurrera egin du lankidetzaren deszentralizatuaren kategorizazioan², eta, nazioarteko arau-esparruarekin bat eginez, aldagai nagusia zuzeneko lankidetzaren dela berresten du, eta, horren barruan, horizontala, sarean lan egiteko eta berdinen arteko ezagutzak trukatzeko pentsatua dagoena. Gizarte zibilari dagokionez, zeharkako lankidetzaren deszentralizatuaren modalitatearik ohikoena dela dio, eta maiz GZE-en berezko ekimenei erantzuten diela. Halaber, estatu azpiko Gobernuak zuzeneko lankidetzaren gauzatzeko duten gaitasun faltagatik finkatzen da.

1.3 AZTERKETAREN PROPOSAMENA

GZE-en eta Gobernu emaileen arteko harremani buruzko nazioarteko arau-esparruak ez dio erreferentziarik egiten estatu azpiko mailari, eta lankidetzaren deszentralizatuari buruzko ideia nagusiek ere ez diote erreferentziarik egiten gizarte zibileko parte-hartzeari. Hala ere, 2022ko *Txostenean* adierazten zen moduan, lankidetzaren munduko sistemarik deszentralizatuena duen herrialdeak, hots, Espainiak, elkarrekin aztertzen ditu gizarte zibila eta lankidetzaren deszentralizatua modu erregularrean.

Azken urteotan, kompetentzia teknikoak ez diren lankidetzaren deszentralizatuaren balio erantsiari buruzko alderdi batean sakontzen duten hainbat azterketa argitaratu dira: herritarrenganako gertutasuna da alderdi hori (Martínez, 2019; Monreal, 2020; Pérez, 2020; Gutiérrez et al., 2022). Azterketa horiek hiri eta erkidegoetako nazioarteko lankidetzarako sailen eta herritarren elkarrekin arteko lotura bereziaren garrantzia nabarmendu nahi dugu. Lotura horiei esker, hegoaldeko gizarte zibila indartzeko gaitasun handiagoa duten eta parte-hartzaileagoak diren lankidetzaren sistemak sortzen dira eta biztanleria globala sustatzen da.

Alde horretatik, Lankidetzaren Deszentralizatuaren Behatokiaren errelatoria txostenak berretsi du Espainiakoaren moduko lankidetzaren deszentralizatuaren eredu batzuek garapenerako GKE-en ehunduraren lurraldetasuna lortu dutela, baina, halaber, adierazi dute herritarrekiko deskonexio jakin bat dagoela, profesionalizazioaren eta espezializazioaren ondorioz. Horregatik, txostenak kanal berriak diseinatzea proposatzen du, tokiko eragileak zuzeneko lankidetzaren batu daitezen, zeharkako lankidetzarako tresna tradizionalen osagarri gisa. Tokiko eragileen barruan, GKE-en sektore tradizionalaz gain, instituzionalizatu gabeko mugimendu sozialak, filantropia, ekonomia sozial eta solidarioa eta ezagutzaren sektorea sartzen dira (Fernández de Losada eta Llamas, 2022). Alde horretatik, analista batzuen ustez GJHeK eragina izan dute dagoeneko autonomia-erkidegoetako lankidetzaren deszentralizatuaren politketan, eta tokiko Gobernuen arteko esperientzia-truke handiagoa eta unibertsitatean,

² Kania (2021) lankidetzaren deszentralizatuaren kontzeptuarekin egiten du lan modu zabalean, txosten honek ez bezala. Izan ere, txosten hau GLODen oinarritzen da eta garrantzia baloratzeko garaian zazpi emaile zehaztatutako ordezkariarekin egindako elkarriketetan oinarritzen da: Flandeseko, Valoniako, Eskoziako, Galesko, Kataluniako, Waden-Würtembergeko eta Hamburgoko Gobernuak.

ikerketa-zentroen, enpresen eta garapenerako eragile ez tradizionalen posizionamendu hobea sustatu dute, GJHen sustatzaileak baitira horiek ere. Aldiz, GKE tradizional batzuek haien narratiben eta estatusaren aurkako erronka gisa ikusten dute hasieran. (Sánchez Cano, 2022).

Txosten honen helburua da gizarte zibilaren eta estatu azpiko Gobernuen arteko lankidetzari buruzko datuak biltzea garapenerako laguntzaren arloan, baita adibide zehatzetatik abiatuta, eragile mota bakoitzaren potentziala ondoen aprobetxatzeko lankidetzaren moduei buruzko gogoeta egitea ere. Zehatzago esanda, txostenean galdera hauek proposatzen dira:

1. GLODek zer bolumen, pisu eta garrantzi du munduan eta, horren barruan, gizarte zibilaren bitartez bideratzen den horretan?
2. Zein dira estatu bakoitzaren GLOD sistemen arteko antzekotasunak eta desberdintasunak, oro har, eta GZE-ei dagokienez?
3. GZE-en bidezko GLODen zer mota eta adibide daude lankidetzaren deszentralizatuaren narratiba teknikoarekin lerrotatuago?
4. GZE-en bidezko GLODen zer mota eta adibide daude lerrotatuago gizarte zibilari eta garapenerari buruzko narratiba politikoarekin?
5. Zer desberdintasun daude lankidetzaren zentralizatuaren eta deszentralizatuaren artean GZE-ei laguntzeari dagokionez?

Aplikatuak metodo logiar buruzko 1. eranskinean, galdera horiek eta GLODen azterketa kuantitatibo eta kualitatiborako operazionalizazioa garatu ditugu.

2.

LAGUNTZA DESZENTRALIZATUA ZENBAKITAN

2.1 GLOD-EN GARRANTZIA ETA BILAKAERA

2021. URTEA

3.072 milioi USD

bideratu dituzte estatu azpiko gobernuek GLOra 2021. urtean

% 3,7

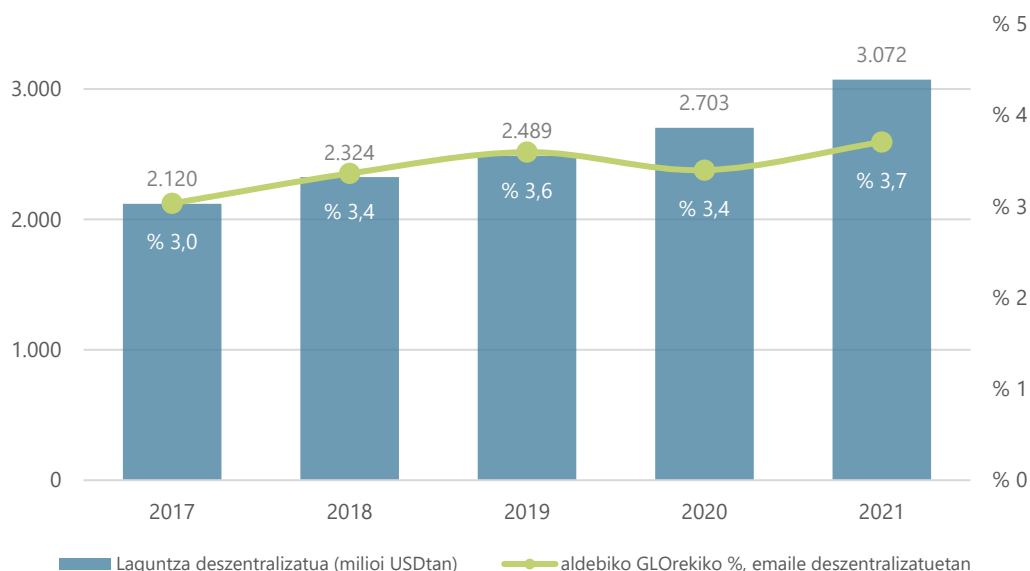
Sistema deszentralizatuak dauzkaten herrialdeetako alde biko GLOren

% 1,8

GLBko herrialdeetako guztizko alde biko GLOren

Hurrengo grafikoan laburbilduta dauden ELGAK argitaratutako GLOdi buruzko azken datuek (2023) aurreko txostenean ageri zen goranzko joera berresten dute. **Aurreko urtearekiko % 14ko hazkundearekin, GLOD bere gehiengo historikora heldu zen 2021ean, eta 3.000 milioi euroak gainditu zituen lehen aldiz.** Termino erlatiboetan, epe luzeko goranzko joera berretsi da, nahiz eta 2020an apur bat eten. Hau da, GLOdek bolumena eta pisua handitzen jarraitzen du, alde biko laguntzaren gainean.

1. grafikoa. GLO deszentralizatuaren bilakaera, 2017-2021

Iturria: Geuk egina, ELGaren datuetatik abiatuta

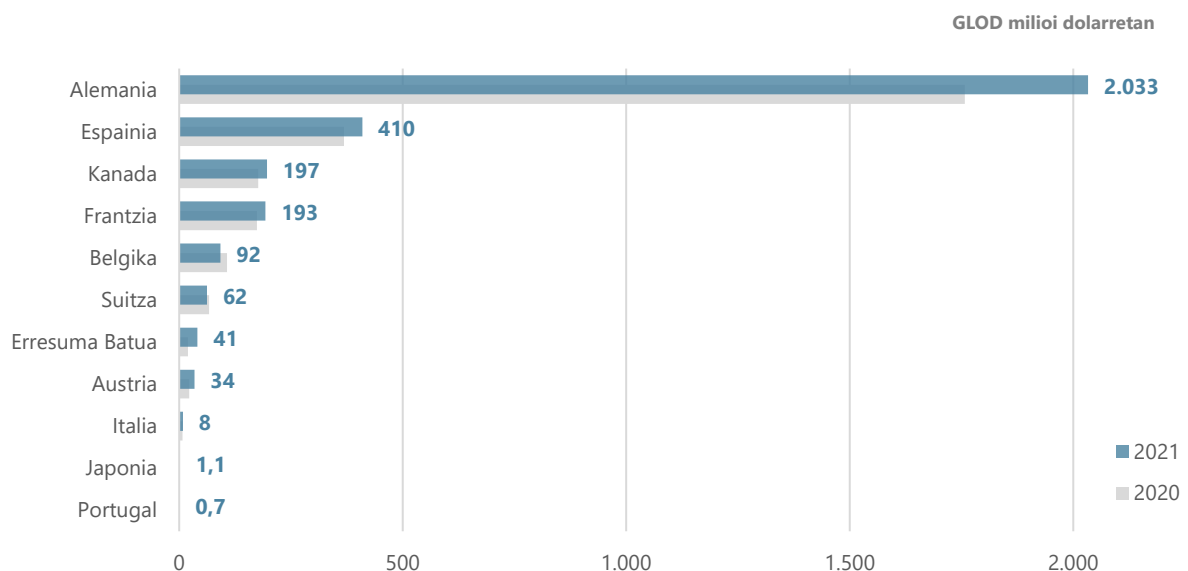
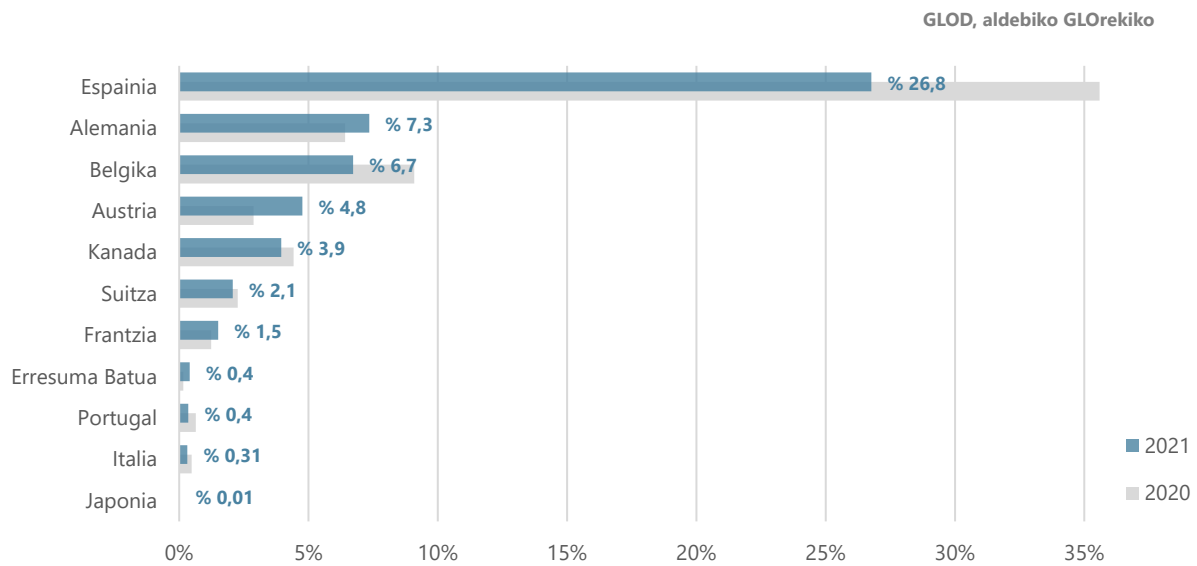
Goranzko joera izan arren, GLOD munduko alde biko³ GLOren % 1,8 soilik da. Garapenerako Laguntzaren Batzordea (GLB) osatzen duten hogeita hamaika emaletik, hamaika estatuk soilik eskaini dute garapenerako laguntza mota deszentralizaturen bat 2021ean⁴: Alemaniak, Austriak, Belgikak, Kanadak, Espainiak, Frantziak, Italiak, Japoniak, Portugalek, Erresuma Batuak eta Suitzak. Sistema deszentralizatu horietan, GLODen batez besteko pisua % 3,7koa da, eta desberdintasun handiak daude herrialdeen artean. Espainian, 2021ean beherakada izan arren, laguntzaren deszentralizazioa % 27ra iristen da, Japonian, aldiz, ez da % 0,01era iristen⁵. Termino absolutuetan, jarraian erakutsiko dugun moduan, *rankinga* nabarmen aldatzen da: Alemania da GLODen hornitzaile nagusia alde handiarekin.

³CRSren datuen arabera, 2021ean GLBko herrialde guztietako GLO 186.021 milioi dolarrekoa izan zen; aldiz, GLOD, 3.072 milioi dolarrekoa. 2022ko datuen aurrerapenaren arabera, guztizko GLO 204.094 milioi eurokoa da (ELGA, 2023b).

⁴Noizbait GLO deszentralizatu egin duten GLBko beste herrialde batzuk hauek dira: Txekiar Errepublika, Lituania eta Eslovakia. Hala ere, 2021ean, ez zen estatu azpiko aurrekontuetako partidarik erregistratu.

⁵Bi grafikoaren alderaketatik ondoriozta daitekeen moduan, Espainiako beherakada erlatiboa ez da GLOD murriztu izanaren ondorioa, Gobernu zentralaren GLO handitu izanarena baizik.

2. grafikoa. Emaile deszentralizatuen rankinga, 2021

Iturria: Geuk egina, ELGAren datuetatik abiatuta

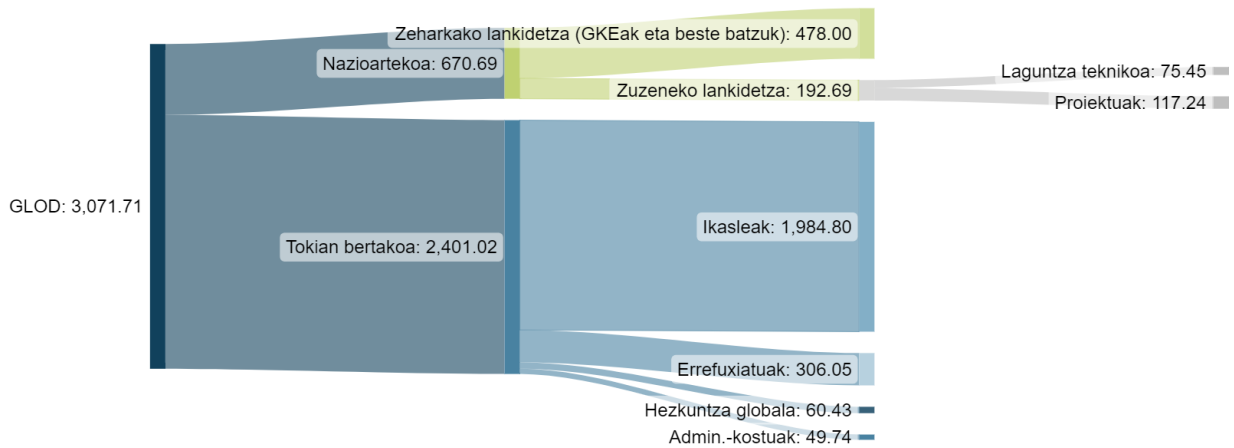
2.2 GLOD-EN KATEGORIAK

2021ean exekutututako GLOD hurrengo grafikoan dago xehatuta, 2022ko Txostenean sortutako kategoriak erabiliz⁶. Orduan eta lankidetzaren deszentralizatuari buruzko beste argitalpen batzuetan adierazi bezala (Gutiérrez Goiria et al., 2022; ELGA, 2018), GLODen partida nagusia emailearen tokian bertako gastuaren partida da. Horien barruan, partidarik garrantzitsuenak garapen bidean dauden herrialdeetatik etorritako ikasleei lotutako bekak eta hezkuntzako beste gastu batzuk dira. Tokian bertako GLODen bigarren partidarik garrantzitsuenak lotura du errefuxiatuen harrerarekin, aldiz, hezkuntza globala hirugarren lekuan dago, zenbateko askoz txikiagoarekin. Tokian bertako GLODen barruan, administrazioeko gastuak daude eta eragileek beraiek eragina dute horietan, laguntzak kudeatzeko. Horiek GLODen % 1,6 dira, zentralizatutako emaileen artean ematen den kopurua baino nabarmen baxuagoa, kasu horretan % 6,5koa baita.

Bestalde, 2021ean garapenean zeuden herrialdeetara transferitutako GLOD gehiena GKE-en eta beste bitartekari batzuen (hala nola, Nazio Batuen agentziak) proiektuetarako izan zen. Hein txikiagoan, GLOD zuzeneko lankidetzahitzarmenetara bideratu zen.

⁶ GLODen kategorien definizio zehatza jakiteko, ikusi metodologiaren eranskina.

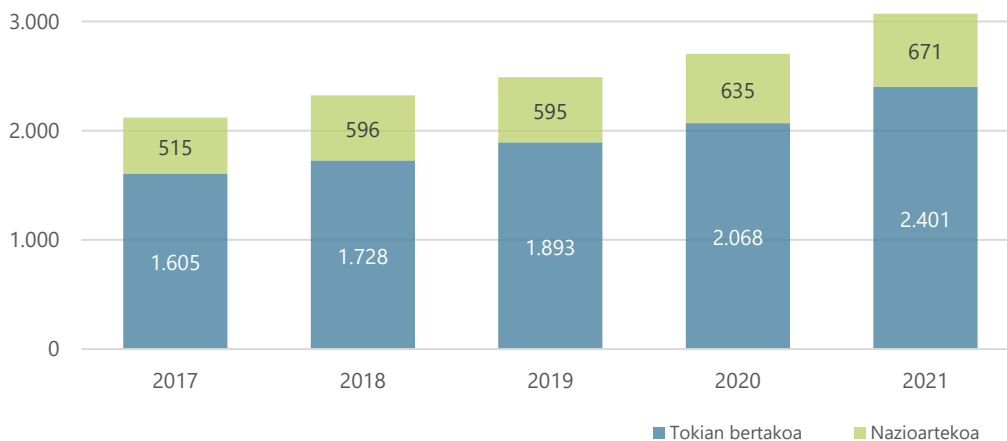
3. grafikoa. GLODen banaketa, 2021 (milioi dolarretan)

Iturria: Geuk egina, ELGAren datuetatik abiatuta

2017-2021 bitartean GLODek kategorien arabera izandako bilakaera erakusten du hurrengo grafikoak, eta ikus daiteke bai nazioarteko GLODek, bai tokian bertakoek goranzko joera dutela termino absolutuetan. Termino erlatiboetan, tokian bertako kategoria 2021eko GLODen % 78 izan da, eta bilakaera egonkorra izan du urteetan zehar. Hala, 2005ekoa baino ehuneko askoz ere altuagoan kokatu da, orduan ELGAren arabera % 50ekoa baitzen. Kategoria horretara bideratutako GLOD % 16 igo da aurreko urtearekiko. Horren arrazoia izan da Alemaniako *Länderrek* garapenean dauden herrialdeetatik datozen ikasleei lotutako hezkuntzako gastuen ezarpena handitu egin dela eta Kanadak eta Austriak igo egin dituztela errefuxiatuentzako laguntzak⁷.

4. grafikoa. GLO deszentralizatuaren bilakaera, kategoriaren arabera (milioi dolarretan)

Iturria: Geuk egina, ELGAren datuetatik abiatuta

Bestalde, nazioarteko GLOD % 6 igo zen aurreko urtearekin alderatuta, eta GLODen guztizkoaren % 22 izatera heldu da. GLODen modalitate horren zatirik handiena GKE-en eta beste bitartekari batzuen bidez garapenean dauden herrialdeetara egindako transferentzietan dago, nazioarteko GLODen % 71 eta GLODen guztizkoaren % 15 baitira.

Azkenik, lankidetzak deszentralizatu zuzena 192 milioi dolarrekoa izan zen 2021ean, nazioarteko GLODen % 29 soilik eta GLOD guztizkoaren % 6,3. Aurreko urteari dagokionez, GLOD zuzena % 14 igo zen, Eskoziak COVID-19tik babesteko ekipoen hornikuntzarako Saharaz Hegoaldeko Afrikara bidaltzeko egin zuen funtsen esleipenaren ondorioz batik bat. 15 milioi euro baino gehiago bideratu ziren horretara. GLODeko lankidetzak zuzenaren pisu baxuak kontraste handia egiten du nazioarteko komunitatearen diskurtso nagusiarekin. Diskurtso horren arabera, lankidetzak horren balio erantsia da Agenda 2030erako esanguratsuak diren tokiko politiken gaineko ezagutza, hain zuzen ere

⁷ 2021ean, Austriak bikoiztu egin zuen 2020an errefuxiatuei laguntzeko bideratutako diru kantitatea.

lankidetzarako modalitate zuzen horiek baitira Gobernu emaileak funtsen hornitzaileak izateaz gain ezagutzaren hornitzaileak ere izan daitezten baimentzen dutenak. Zehazki, laguntza teknikoa (tokiko gobernuek langile propioei eta beste aditu batzuei egindako ekarpena) 75 milioi dolarrekoa izan zen 2021ean, GLOD osoaren % 2,5 baino gutxiago.

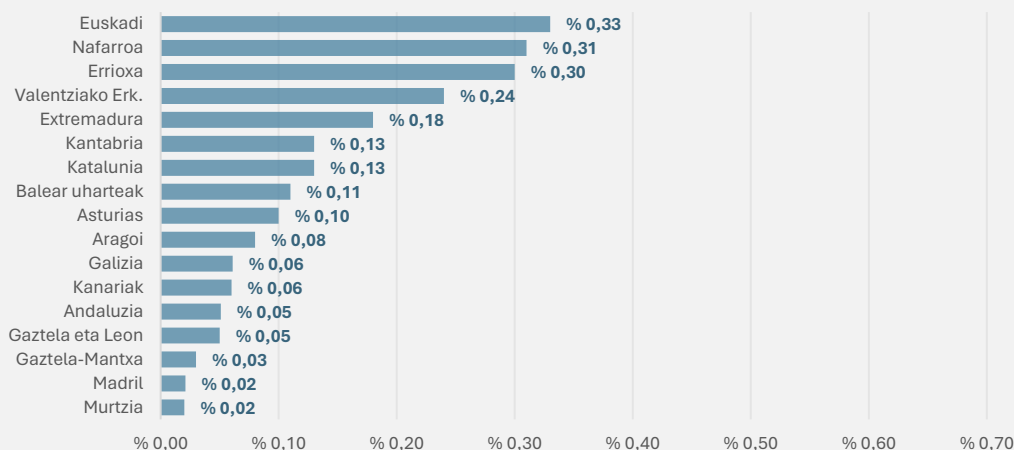
Estatu azpiko Gobernuek tokian bertako gastuak GLO gisa ezartzeko duten joera asko aldatzen da herrialde batetik bestera. Italian, Erresuma Batuan edo Belgikan, gastu horiek GLODen % 10 baino gutxiago dira; Kanadan edo Alemanian, berriz, % 90 baino gehiago.

1. kutxa GLOD/BPG adierazleari buruz

Espainiako Garapenerako Erakundearen Koordinakundearen (La Coordinadora) lan-ildoetako bat lankidetzaren autonomikoa eta tokikoa da. Ildo horren bitartez, La Coordinadora koordinakundeak hainbat txosten argitaratzen ditu Espainiako hainbat autonomia-erkidegotako GLOren datuak aztertzeko. Azterketa horien barruan dago urteko aurrekontuen % 0,7 GLOren bideratzeko autonomia-erkidego gehienek beren lankidetzarako legetan hartu dituzten konpromisoen azterketa.

Garapen Autonomikorako Laguntza Ofizialari buruzko 2023ko txostenaren arabera (La Coordinadora, 2023), erkidegoetako lankidetzaren batez bestekoa % 0,13koa izan da 2023an, eta alde handiak daude erkidegoen artean: Euskadik, Nafarroak edo Errioxak, adibidez, % 0,3 baino gehiago bideratzen dute horretara, beste batzuk berriz, esaterako, Murtzia, Madril edo Gaztela-Mantxa, ez dira % 0,03ra iristen.

GLO autonomia-erkidego bakoitzaren arabera 2023an

Iturria: La Coordinadora

La Coordinadora koordinakundearen txostenaren metodologian azaltzen den moduan, datuok garapenerako nazioarteko lankidetzaren politikara bideratutako gastuen eta autonomia-erkidego bakoitzeko finkatutako aurrekontu osoaren arteko zatiduratik ateratzen dira. Hala ere, termino erlatiboetan laguntzeko konpromisoa hartu duten Gobernu autonomikoen eta tokikoen beste aldagai bati dagokionez egin dezakete, hala nola aurrekontu arruntari edo diru-sarrera propioei dagokienez.

Autonomia Erkidegoen Sareak irizpide batzuk finkatu zituen 2018an Espainiako lankidetzaren deszentralizatua aztertzeko, baina hala ere muga eta zailtasun handiak daude oraindik ere administrazioen kopuru handia, gobernuaren maila desberdinak eta administrazioen artean onartutako eta likidatutako aurrekontuak kontabilizatzeko dauden irizpide desberdinak direla eta. Horrek guztiak zaildu egiten du administrazioen arteko alderaketa.

Espainian aurrekontu guztiaren gainean GLODeraz zer ehuneko bideratu den jakiteko datuak lortzeko zailtasun horiek nabarmen handituko lirake azterketa beste herrialde batzuetara zabalduko balitz, irizpide kontularien eta beste informazio-iturri batzuen arteko desberdintasunak direla eta. Are gehiago, Genevako (% 0,7 ezarri du lege) eta Flandesko (GKE-ek administrazioaren maila guztietan ezartzeko proposatu dute) salbuespenak kenduta, GLOn egin beharreko ahalegina Gobernu zentralen erantzukizuna izan beharko litzateke.

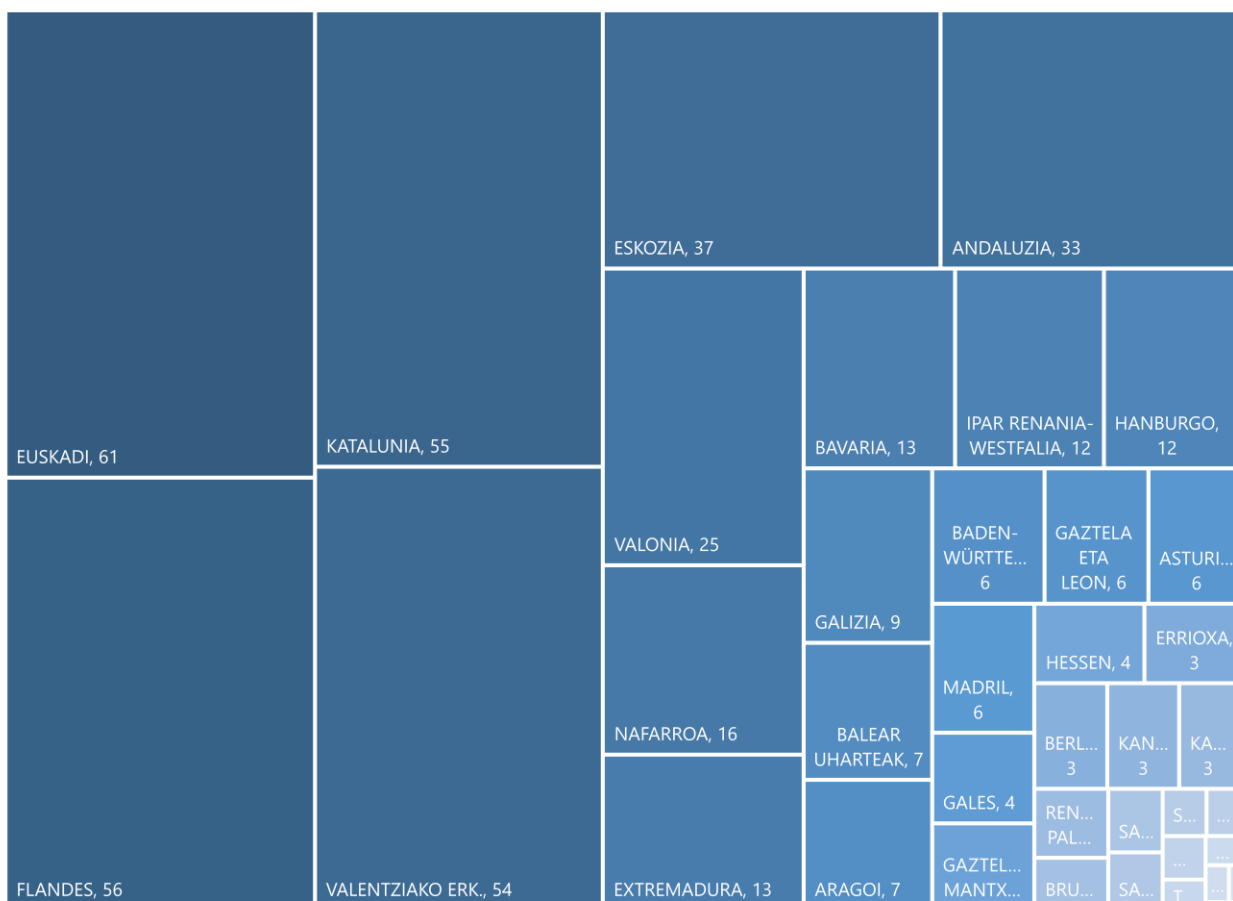
2.3 ERAGILEAK ETA LANKIDETZA DESZENTRALIZATUAREN PROFILAK

Atal honetan, GLODen datuak emalearen arabera xehatu ditugu, lankidetzaren eragile nagusien ezaugarriak ezartzeko. 2022ko txostenean azaltzen zen moduan, ariketa horrek hainbat muga ditu izatez zatituta dagoen sistema batean datuak jakinarazi behar direlako eta Gobernu zentralak, txostenaren arduradunak, estatu azpiko Gobernuen kode generikoak erabili behar dituelako. Muga horiek gainditu daitezke herrialde bakoitzean lankidetzaren eragile nagusien profila aurkeztuz.

Lankidetzaren eragile nagusien eragileak⁸

ELGAK estatu azpiko hogeita hemezortzi Gobernu zehatzen⁹ laguntza-ekintzak erregistratzen ditu, tartean, Espainiako autonomia erkidegoak, Flandes, Eskozia, Valonia eta Bavariakoak. 2021ean, Euskadi lehen lekuan zegoen GLODen rankingean. 61 milioi euro bideratu zituen eta Flandes gainditu zuen, 2020an hura izan baitzen emale deszentralizatu nagusia.¹⁰ Rankingeko hirugarren eta laugarren lekuan Katalunia eta Valentziako Erkidegoa zeuden, aurreko urtean bezala. Espainiako bi autonomia erkidegoek igo egin zuten GLODera bideratutako aurrekontua; Kataluniaren kasuan % 7 eta Valentziako Erkidegoaren kasuan, % 47. Rankingaren bosgarren lekuan Eskozia zegoen, 2021ean GLODera bideratutako funtsak bikoiztu baitzituen¹¹, batez ere, Saharaz Hegoaldeko Afrikako 9 herrialdeetara COVID-19tik babesteko ekipoak hornitzeko funtsak esleitu zituelako.

5. grafikoa. Lankidetzaren eragile nagusien eragileak eta GLODen gastua 2021ean (milioi dolar)

⁸Txosten honetan, identifikatutako eragileen izenak homogeneizatu ditugu, dagokien erkidegoari erreferentzia eginez, esaterako, Euskal Autonomia Erkidegoa Euskadi da. Kasu guztietan, identifikatutako eragileek hainbat erkidegotako estatu azpiko Gobernuen egiten diete erreferentzia eta ez erkidegoko estatu azpiko eragileen multzoari.

⁹2017tik 2021era bitartean, lankidetzaren eragile nagusien eragileak 73.293 ekintza erregistratu dira, 14.600 GLOD ekintza urtean batez beste. Transakzio bakoitzaren batez besteko zenbatekoa 40.000 dolarrekoa da.

¹⁰2021ean, Flandesek 2020an baino GLODen % 24 gutxiago bideratu du eta 74,4 milioi dolarretik 56 milioi dolarerara igaro da.

¹¹Eskozia GLOD % 128 igo zen 2021ean 2020arekin alderatuta, eta 16 milioi dolarretik 36 milioira igaro zen.

Aipatu dugun moduan, laguntzaren estatistiketan, GLODen hornitzaile batzuk emaile orokor gisa sailkatuta daude estatu mailan. Eragileen artean, GLODen hornitzaile nagusiak Alemaniako *Länderrak* (1.974 milioi¹² dolar 2021ean), Kanadako probintziak (184 dolar), Frantziako lurralde-elkargoak (149 milioi dolar), Espainiako tokiko erakundeak (111 milioi dolar) eta Suitzako kantonamenduak (62 milioi dolar) dira.

2. eranskinean ageri dira GLODen kopuru guztiak, eragileen arabera banakatuta, eta txostenean proposatutako hainbat kategoriatako laguntza ere barne hartu da.

Lankidetzaren deszentralizatuaren profilak

Atal honetan, GLODen modalitateetan sakonduko dugu, ELGAko emaile deszentralizatu bakoitzarekin 2017-2021 aldirako GLOren datu-baseen gainean egindako azterketaren bitartez. Emaileak deszentralizazio-mailaren¹³ arabera antolatu dira 2021ean, Espainiatik hasi (% 26) eta Japoniaraino (% 0,01).

Herrialde bakoitzaren kasuan, dagokion GLODen bolumena milioi dolarretan jaso dugu eta herrialdeko alde biko GLOren gainean duen pisua eta azken bost urteotako bilakaera ere bildu ditugu. Eskuragarri dagoen azken urteko datuak, 2021ekoak, definitutako kategorien arabera banakatu ditugu, ELGAren datu-basean barne hartu ditugun beste aldagai batzuekin batera, hala nola dirulaguntzen helmuga geografikoa¹⁴ edo sektoriala. Gainera, profilen barruan GKE-en kanala aztertzeko atal bat dago, eta bertan ageri dira daturik esanguratsuenetako batzuk, 1. eranskinean azaldu dugun moduan.

Estatuen araberrako lankidetzaren deszentralizatuaren aurkezpenak kontraesankorra eman dezake eta, hein batean, ikusgarritasuna kentzen die protagonistei. Hala ere, beharrezko ariketa da –GLODen partida askotan xehetasunak falta direlako– eta praktikoa da –emaile deszentralizatuak antzeko lankidetzaren profilak garatzen baitituzte estatuaren barruan eta dagozkien eskumen-esparruen eta ibilbide historikoen arabera–.

GLBren datu-basean informazio nahikoa duten herrialdeen kasuan, eragile finantzarioen *rankinga* ere aurkeztu dugu, eta profil zehatzagoa ezarri dugu lehen hiru emaileentzat.

¹² Alemaniak 2021ean GLODera bideratu dituen 2.033 milioi dolarretik, 59,16 milioi soilik bideratu dituzte CRSn argi eta garbi identifikatutako eragileek. Laguntzaren gainerako zatia (% 97) *Federal states and local governments*. Eragile orokorrari esleituta dago. Horregatik, eragile orokorrak azterketatik kentzean, Alemaniaren pisua txikiagoa da.

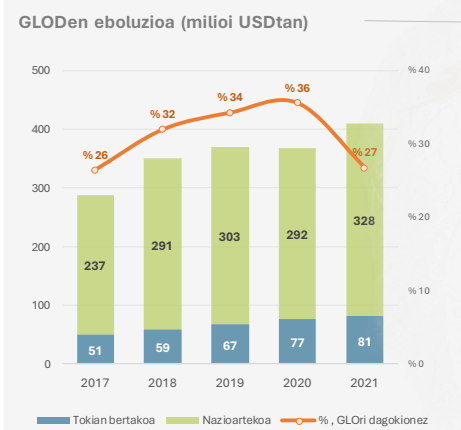
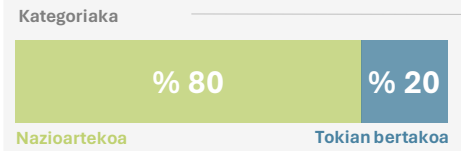
¹³ GLODen pisu erlatiboa alde biko GLOren gainean

¹⁴ GLBren jarraibideen arabera, garapenaren gaineko sentsibilizazioaren sustapena GLOtzat har daiteke. Ekintza horiek herrialde hartzaile jakin bati esleitzen zaizkio lotura geografiko zuzena baldin badago. Bestela, eremu orokor bati esleitzen zaio, "zehaztu gabe". Horregatik, ez dago lotura zuzenik hezkuntza orokorraren eta Europari esleitutako GLODen artean, bertan baitaude emaile deszentralizatuak.

ESPAINIA

410 milioi USD garapenerako laguntza ofizial deszentralizatua (GLODean) 2021ean

% 26,8 aldebiko GLOren

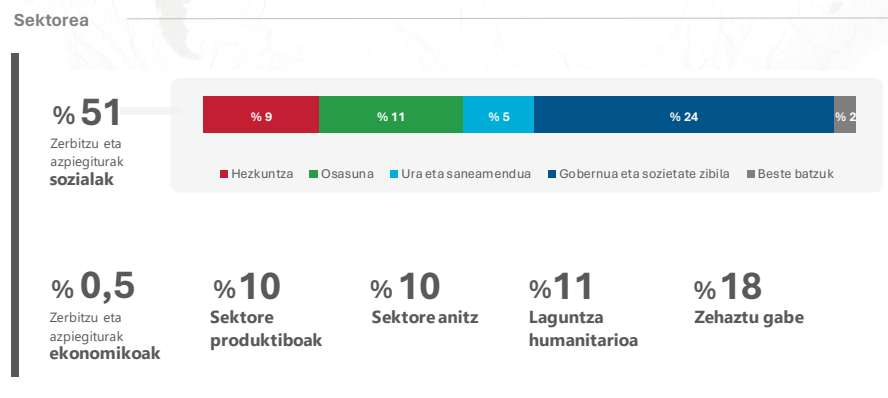
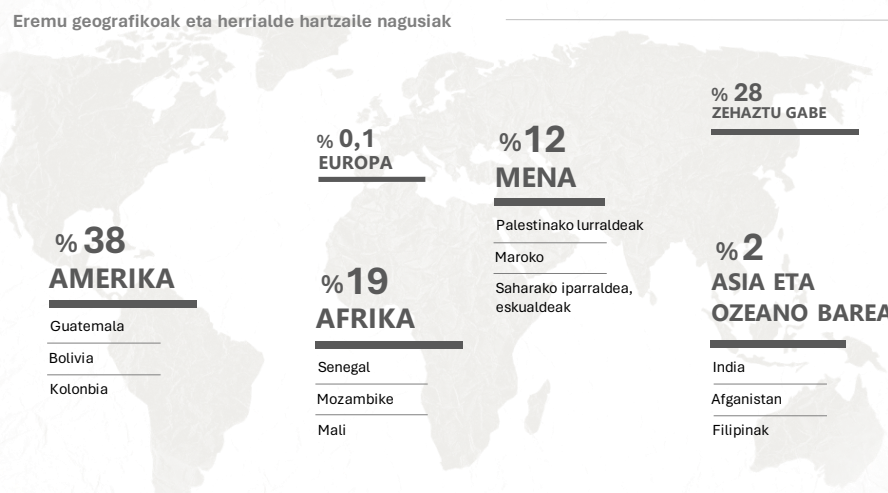
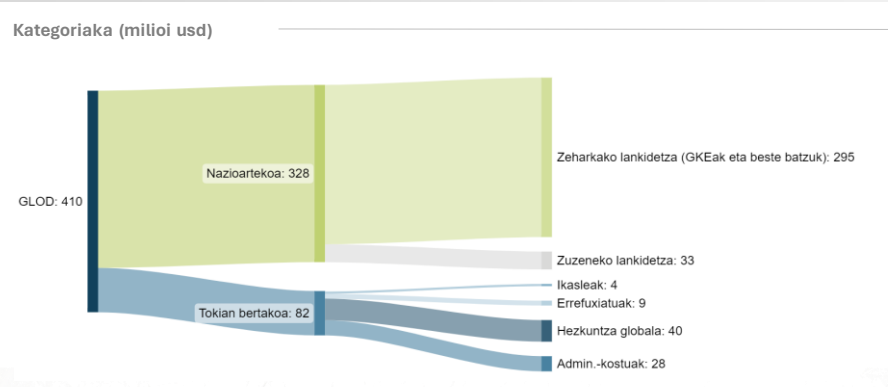
Nondik datorren

% 70 AUTONOMIA-ERKIDEGOAK

% 27 UDALAK

% 3 UNIBERTSITATEAK

NOLAKOA DEN LAGUNTZA

GKE-EN KANALA

316 milioi USD GKE-en bidez bideratuta 2021ean

% 77 Herrialdeko GLOden gutzizkotik

5.723 GKE-ek egindako proiektuak

% 47 GZEn kanal osoarekiko GLOdek duen pisua

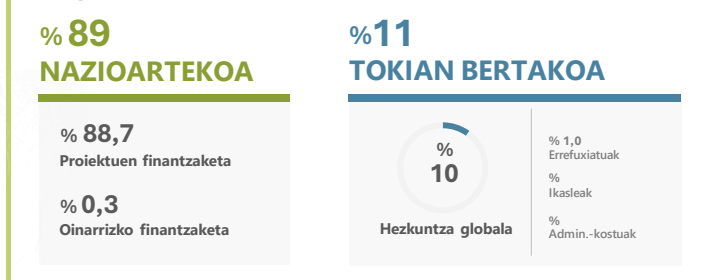
GKE motaren

% 98 Herrialde emailan

% 1 Garapen-bidean diren herrialdeetan

% 1 Nazioartekoa

% 0 GKE eta gizarte zibila (banakatu gabe)

% 73 helburu nagusi edo garrantzitsu gisa genero-berdintasuna duten proiektuetara bideratuta

ESPAINIA

ERAGILE NAGUSIAK	M.USD	%
Euskadi	60,8	% 14,8
Katalunia	55,2	% 13,5
Valentziako Erk.	53,6	% 13,1
Andaluzia	33,2	% 8,1
Nafarroa	16,0	% 3,9
Extremadura	13,1	% 3,2
Galizia	9,4	% 2,3
Balear uharteak	7,4	% 1,8
Aragoi	7,0	% 1,7
Gaztela eta Leon	5,9	% 1,4
Asturias	5,6	% 1,4
Madril	5,5	% 1,4
Gaztela-Mantxa	3,7	% 0,9
Errioxa	3,4	% 0,8
Kanariak	3,2	% 0,8
Kantabria	3,0	% 0,7
Murtzia	0,5	% 0,1

Espainiako GLODen % 73 autonomia-erkidegoek ematen dute (unibertsitateek bideratutako GLO barne); aldiz, % 27 tokiko erakundeek ematen dute.

EUSKADI

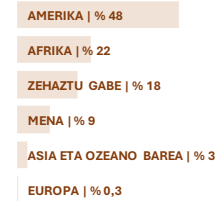
60,8 milioi USD

NAZIOARTEKOA TOKIAN BERTAKOA

% 82 Zeharkako lankidetzak (GKEak eta beste batzuk)	Hezkuntza globala % 7
% 3 Zuzeneko lankidetzak	Errefuxiatuak % 3
	Ikasleak % 0
	Admin.-kostuak % 5

Hartzaileen

Sektoreka

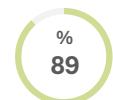
HERRIALDE HARTZAILE NAGUSIAK

Guatemala, Kolonbia, El Salvador, Peru, Palestinako lurraldeak.

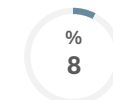
SEKTORE SOZIALAREN BANAKAPENA

Hezkuntza (% 3), osasuna (% 1), ura eta saneamendua (% 2), gobernu eta sozietate zibila (% 45), beste batzuk (% 1)

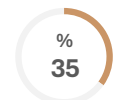
GKE-EN KANALA

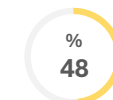
Nazioartekoa

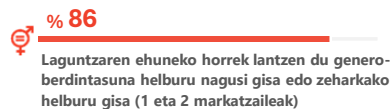
Hezkuntza globala

Herrialde ahulak

Gobernu eta sozietate zibila

KATALUNIA

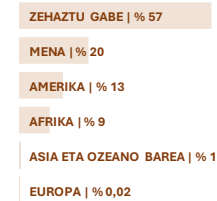
55,2 milioi USD

NAZIOARTEKOA TOKIAN BERTAKOA

% 37 Zeharkako lankidetzak (GKEak eta beste batzuk)	Hezkuntza globala % 17
% 27 Zuzeneko lankidetzak	Errefuxiatuak % 10
	Ikasleak % 0
	Admin.-kostuak % 10

Hartzaileen

Sektoreka

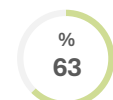
HERRIALDE HARTZAILE NAGUSIAK

Palestinako lurraldeak, Mozambike, Kolonbia, Maroko, Guatemala.

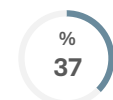
SEKTORE SOZIALAREN BANAKAPENA

Hezkuntza (% 6), osasuna (% 14), ura eta saneamendua (% 0,4), gobernu eta sozietate zibila (% 24), beste batzuk (% 0,2)

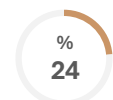
GKE-EN KANALA

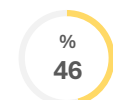
Nazioartekoa

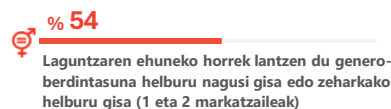
Hezkuntza globala

Herrialde ahulak

Gobernu eta sozietate zibila

VALENTZIAKO ERK.

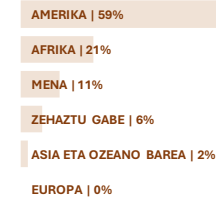
53,6 milioi USD

NAZIOARTEKOA TOKIAN BERTAKOA

% 89 Zeharkako lankidetzak (GKEak eta beste batzuk)	Hezkuntza globala % 4
% 7 Zuzeneko lankidetzak	Errefuxiatuak % 0
	Ikasleak % 0,2
	Admin.-kostuak % 0

Hartzaileen

Sektoreka

HERRIALDE HARTZAILE NAGUSIAK

Peru, El Salvador, Bolivia, Kolonbia, Guatemala.

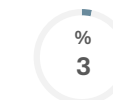
SEKTORE SOZIALAREN BANAKAPENA

Hezkuntza (% 14), osasuna (% 14), ura eta saneamendua (% 8), gobernu eta sozietate zibila (% 27), beste batzuk (% 0)

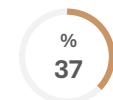
GKE-EN KANALA

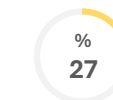
Nazioartekoa

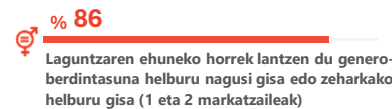
Hezkuntza globala

Herrialde ahulak

Gobernu eta sozietate zibila

ALEMANIA

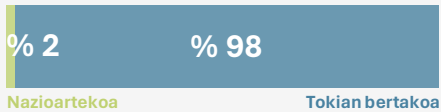
2.033
milioi USD

garapenerako laguntza ofizial
deszentralizatuan (GLODean)
2021ean

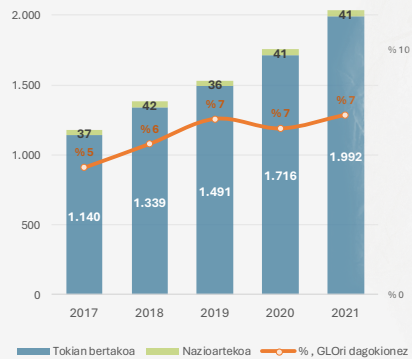
% 7,3

aldebiko GLOren

Kategoriak

GLODen eboluzioa (milioi USDtan)

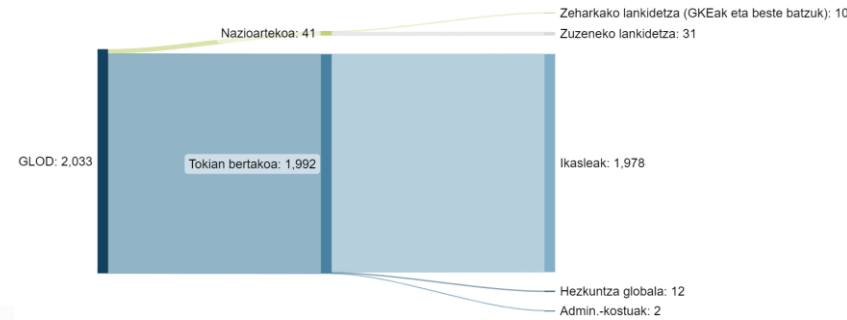
Nondik datorren

% 99
LANDERRAK

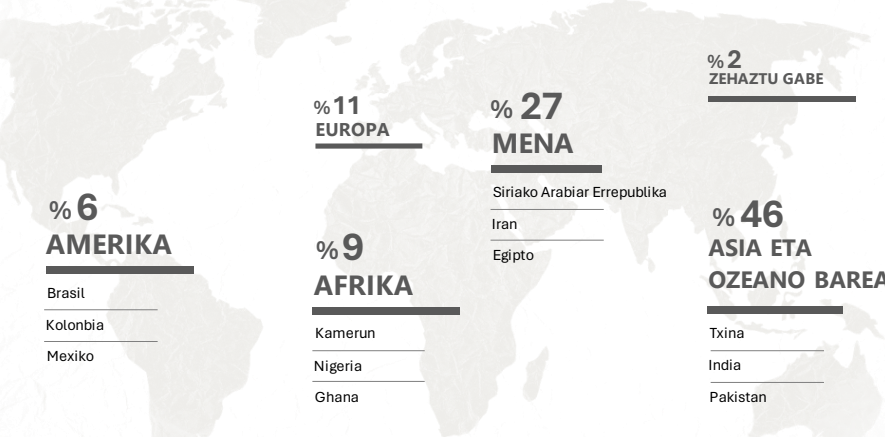
% 1
UDALAK

NOLAKOA DEN LAGUNTZA

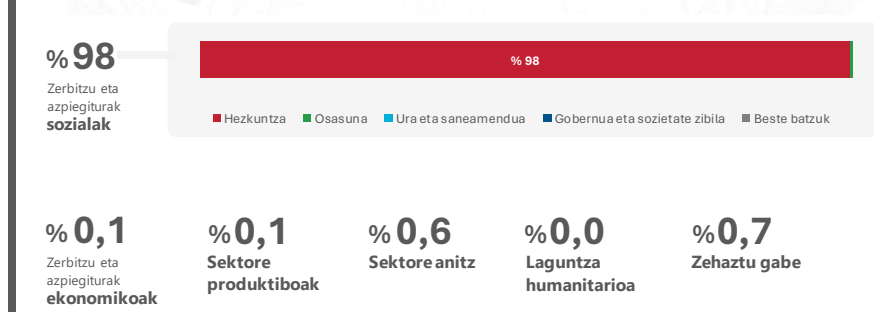
Kategoriak (milioi usd)

Eremu geografikoak eta herrialde hartzaile nagusiak

Sektorea

GKE-EN KANALA

17
milioi USD
GKE-en bidez
bideratuta 2021ean

% 1
Herrialdeko
GLOden
guztizkotik

320
GKE-ek egindako
proiektuak

% 1
GZEn kanal
osoarekiko GLOdek
duen pisua

GKE motaren

% 99
Herrialde emailan

% 1
Garapen-bidean diren
herrialdeetan

% 0
Nazioartekoa

% 0
GKE eta gizarte
zibila (banakatu
gabe)

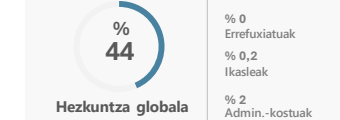
Kategoriak

% 54
NAZIOARTEKOA

% 46
TOKIAN BERTAKOA

% 54
Proiektuen finantzaketa

% 0
Oinarritzko finantzaketa

Hartzaileen

EREMU
GEOGRAFIKOAK

ZEHAZTU GABE | % 54

AFRIKA | % 34

EUROPA | % 8

ASIA ETA OZEANO BAREA | % 2

MENA | % 1

AMERIKA | % 0,7

HERRIALDE
HARTZAILE

Hegoafrika

Ruanda

Libano

Tunisia

Etiopia

Tanzania

Irak

Kenya

Senegal

Vietnam

BIDERATUTA

% 13

HERRIALDE AHULAK

% 19

GUTXIEN GARATUTAKO
HERRIALDEAK

Sektoreka

Zehaztu gabe | % 46

Zerbitzu eta azpiegitura sozialak | % 32

Sektore antiz | % 12

Sektore produktiboak | % 7

Zerbitzu eta azpiegitura ekonomikoak | % 3

Laguntza humanitarioa | % 1

SEKTORE SOZIALAREN BANAKAPENA

% 5
GOBERNUA ETA
SOZIJETATE ZIBILA

% 17 Hezkuntza
% 2 Osasuna
% 2 Ura eta saneamendua
% 5 Beste batzuk

% 69 helburu nagusi edo garrantzitsu gisa genero-berdintasuna duten proiektuetara bideratuta

ALEMANIA

BAVARIA 12,7 miloi USD

IPAR RENANIA-WESTFALIA 12,5 miloi USD

HANBURGO 12,0 miloi USD

ERAGILE NAGUSIAK	M.USD	%
Bavaria	12,7	% 0,63
Ipar Renania-Westfalia	12,5	% 0,61
Hanburgo	12,0	% 0,59
Baden-Württemberg	6,4	% 0,31
Hessen	3,7	% 0,18
Berlin	3,2	% 0,16
Renania-Palatinatua	2,1	% 0,11
Saxonia Beherea	1,5	% 0,07
Saxonia	1,3	% 0,07
Schleswig-Holstein	0,9	% 0,04
Mecklenburg-Aurrepomerania	0,8	% 0,04
Bremen	0,8	% 0,04
Turingia	0,6	% 0,03
Brandenburgo	0,4	% 0,02
Saxonia-Anhalt	0,3	% 0,01
Sarre	0,1	% 0,01

NAZIOARTEKOA	TOKIAN BERTAKOAK
% 29 Zeharkako lankidetzak (GKEak eta beste batzuk)	Hezkuntza globala % 2
% 61 Zuzeneko lankidetzak	Errefuxiatuak % 0
	Ikasleak % 7
	Admin.-kostuak % 1

Hartzaileen

- AFRIKA | % 42
- MENA | % 23
- ZEHAZTU GABE | % 14
- ASIA ETA OZEANO BAREA | % 11
- EUROPA | % 5
- AMERIKA | % 5

HERRIALDE HARTZAILE NAGUSIAK

Tunisia, Hegoafrika, Senegal, Etiopia, Kenya.

Sektoreka

- ZERBITZU SOZIALAK | 72%
- ZERBITZU EKONOMIKOAK | 9%
- SEKTORE PRODUKTIBOAK | 9%
- SEKTORE ANITZ | 4%
- ZEHAZTU GABE | 3%
- LAGUNTZA HUMANITARIOA | 2%

SEKTORE SOZIALAREN BANAKAPENA

Hezkuntza (% 47), osasuna (% 1), ura eta saneamendua (% 10), gobernu eta sozietate zibila (% 6), beste batzuk (% 8)

NAZIOARTEKOA	TOKIAN BERTAKOAK
% 7 Zeharkako lankidetzak (GKEak eta beste batzuk)	Hezkuntza globala % 39
% 41 Zuzeneko lankidetzak	Errefuxiatuak % 0
	Ikasleak % 0
	Admin.-kostuak % 8

Hartzaileen

- ZEHAZTU GABE | % 76
- AFRIKA | % 16
- ASIA ETA OZEANO BAREA | % 4
- MENA | % 2
- AMERIKA | % 1
- EUROPA | % 1

HERRIALDE HARTZAILE NAGUSIAK

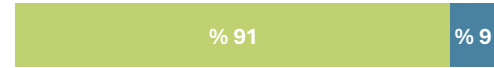
Ghana, Txina, Libano, India, Jordania.

Sektoreka

- ZEHAZTU GABE | % 47
- SEKTORE ANITZ | % 35
- ZERBITZU SOZIALAK | % 11
- ZERBITZU EKONOMIKOAK | % 4
- SEKTORE PRODUKTIBOAK | % 2
- LAGUNTZA HUMANITARIOA | % 1

SEKTORE SOZIALAREN BANAKAPENA

Hezkuntza (% 9), osasuna (% 0,3), ura eta saneamendua (% 2), gobernu eta sozietate zibila (% 0,1), beste batzuk (% 0,2)

NAZIOARTEKOA	TOKIAN BERTAKOAK
% 2 Zeharkako lankidetzak (GKEak eta beste batzuk)	Hezkuntza globala % 5
% 89 Zuzeneko lankidetzak	Errefuxiatuak % 0
	Ikasleak % 5
	Admin.-kostuak % 0

Hartzaileen

- ZEHAZTU GABE | % 94
- ASIA ETA OZEANO BAREA | % 2
- AFRIKA | % 1
- MENA | % 1
- EUROPA | % 0,4
- AMERIKA | % 0,4

HERRIALDE HARTZAILE NAGUSIAK

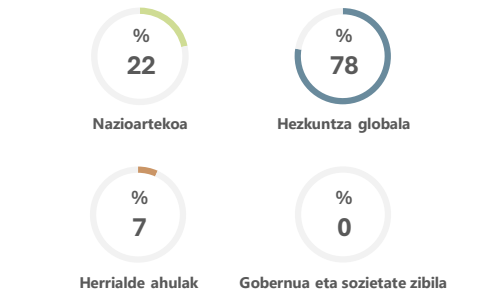
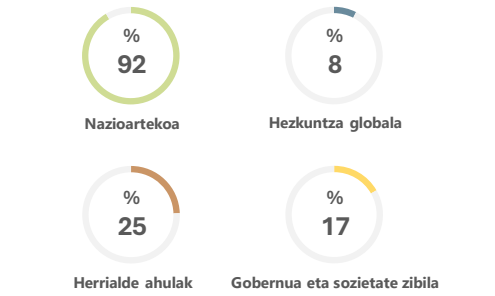
India, Tanzania, Iran, Vietnam, Txina.

Sektoreka

- ZERBITZU SOZIALAK | % 69
- SEKTORE ANITZ | % 26
- ZEHAZTU GABE | % 5
- LAGUNTZA HUMANITARIOA | % 0,01
- ZERBITZU EKONOMIKOAK | % 0
- SEKTORE PRODUKTIBOAK | % 0

SEKTORE SOZIALAREN BANAKAPENA

Hezkuntza (% 5), osasuna (% 63), ura eta saneamendua (% 0,4), gobernu eta sozietate zibila (% 0), beste batzuk (% 0,2)

% 99

Laguntzaren ehuneko horrek lantzen du genero-berdintasuna helburu nagusi gisa edo zeharkako helburu gisa (1 eta 2 markatzaileak)

% 87

Laguntzaren ehuneko horrek lantzen du genero-berdintasuna helburu nagusi gisa edo zeharkako helburu gisa (1 eta 2 markatzaileak)

% 27

Laguntzaren ehuneko horrek lantzen du genero-berdintasuna helburu nagusi gisa edo zeharkako helburu gisa (1 eta 2 markatzaileak)

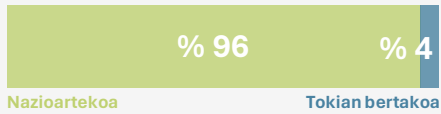
Alemaniako laguntza deszentralizatuen % 97k ez du "Estatu federalak eta tokiko gobernuak" eremu generikoak baino banaketa handiagorik (1.974 milioi dolar 2021ean)

BELGIKA

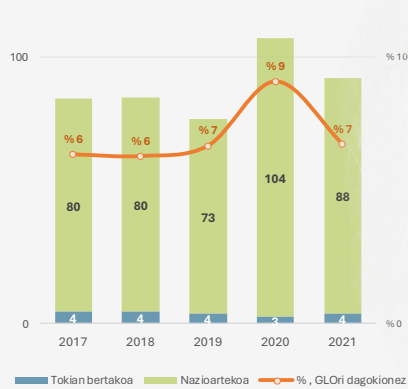
92
milioi USD
garapenerako laguntza ofizial
deszentralizatua (GLODean)
2021ean

% 6,7
aldebiko GLOren

Kategoriak

GLODen eboluzioa (milioi USDtan)

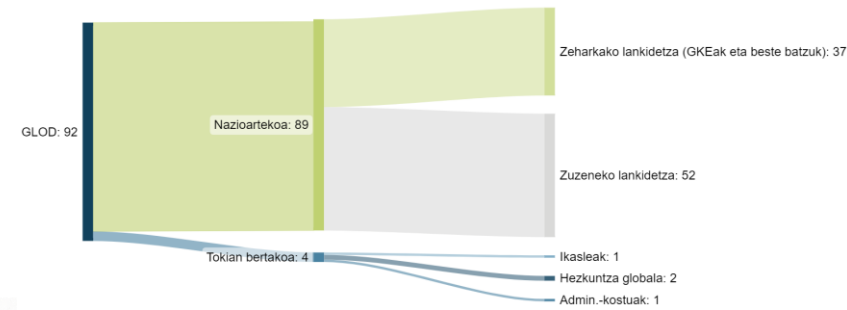
Nondik datorren

% 90
ESKUALDEAK

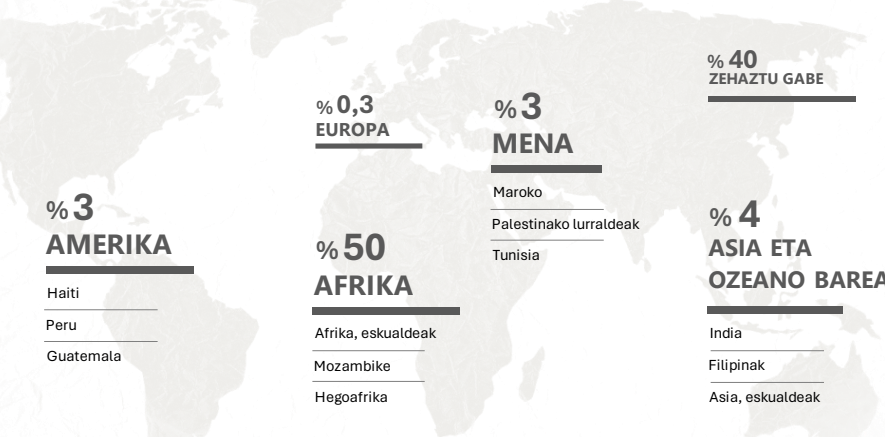
% 10
PROBINTZIAK ETA UDALAK

NOLAKOA DEN LAGUNTZA

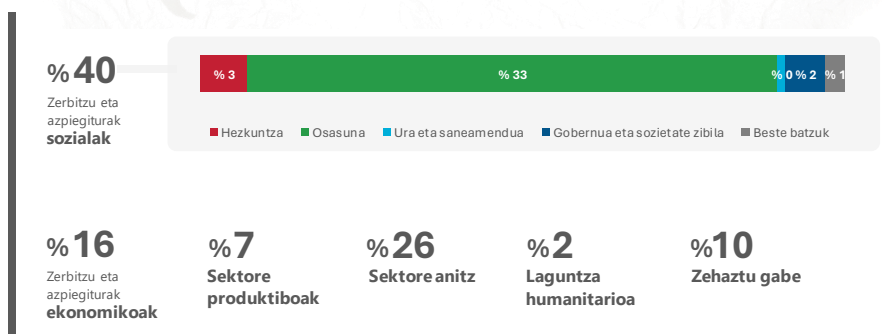
Kategoriak (milioi usd)

Eremu geografikoak eta herrialde hartzaile nagusiak

Sektorea

GKE-EN KANALA

26
milioi USD
GKE-en bidez
bideratuta 2021ean

% 28
Herrialdeko
GLOden
guztizkotik

221
GKE-ek egindako
proiektuak

% 8
GZEn kanal
osoarekiko GLOdek
duen pisua

GKE motaren

% 86
Herrialde emailan

% 14
Garapen-bidean diren
herrialdeetan

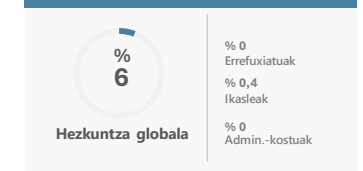
% 0
Nazioartekoa

% 0
GKE eta gizarte
zibila (banakatu
gabe)

Kategoriak

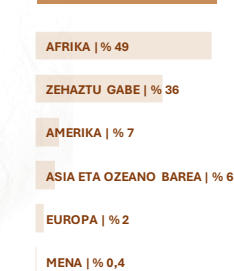
% 94
NAZIOARTEKOA

% 6
TOKIAN BERTAKOA

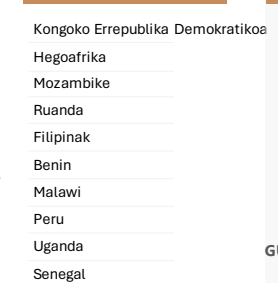

Hartzaileen

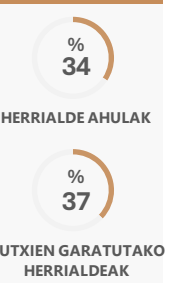
EREMU GEOGRAFIKOAK

HERRIALDE HARTZAILE

BIDERATUTA

Sektoreka

SEKTORE SOZIALAREN BANAKAPENA

% 20 helburu nagusi edo garrantzitsu gisa genero-berdintasuna duten proiektuetara bideratuta

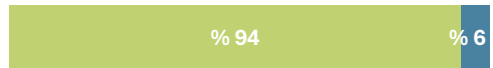
BELGIKA

FLANDES 56,3 miloi USD

VALONIA 25,0 miloi USD

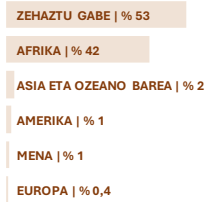
BRUSELAKO ESKUALDEA 1,6 miloi USD

ERAGILE NAGUSIAK	M.USD	%
Flandes	56,3	% 61,1
Valonia	25,0	% 27,2
Bruselako eskualdea	1,6	% 1,8

NAZIOARTEKOA	TOKIAN BERTAKOAK
% 35 Zeharkako lankidetzak (GKEak eta beste batzuk)	Hezkuntza globala % 2
% 59 Zuzeneko lankidetzak	Errefuxiatuak % 0
	Ikasleak % 2
	Admin.-kostuak % 2

Hartzaileen

HERRIALDE HARTZAILE NAGUSIAK

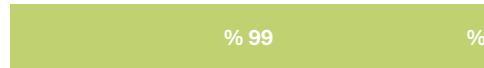
Mozambique, Hegoafrika, Niger, Malawi, India.

Sektoreka

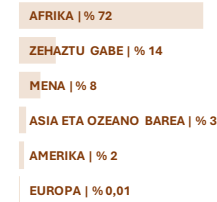
SEKTORE SOZIALAREN BANAKAPENA

Hezkuntza (% 4), osasuna (% 53), ura eta saneamendua (% 0,4), gobernu eta sozietate zibila (% 3), beste batzuk (% 0,2)

NAZIOARTEKOA	TOKIAN BERTAKOAK
% 27 Zeharkako lankidetzak (GKEak eta beste batzuk)	Hezkuntza globala % 1
% 72 Zuzeneko lankidetzak	Errefuxiatuak % 0
	Ikasleak % 0
	Admin.-kostuak % 0

Hartzaileen

HERRIALDE HARTZAILE NAGUSIAK

Kongoko Errepublika Demokratikoa, Senegal, Benin, Burkina Faso, Palestinako lurraldeak.

Sektoreka

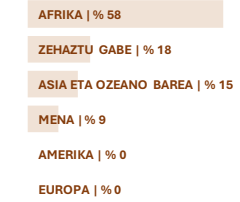
SEKTORE SOZIALAREN BANAKAPENA

Hezkuntza (% 2), osasuna (% 0), ura eta saneamendua (% 0), gobernu eta sozietate zibila (% 3), beste batzuk (% 3)

NAZIOARTEKOA	TOKIAN BERTAKOAK
% 70 Zeharkako lankidetzak (GKEak eta beste batzuk)	Hezkuntza globala % 17
% 13 Zuzeneko lankidetzak	Errefuxiatuak % 0
	Ikasleak % 0
	Admin.-kostuak % 0

Hartzaileen

HERRIALDE HARTZAILE NAGUSIAK

Kongoko Errepublika Demokratikoa, India, Maroko

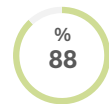
Sektoreka

SEKTORE SOZIALAREN BANAKAPENA

Hezkuntza (% 0), osasuna (% 13), ura eta saneamendua (% 11), gobernu eta sozietate zibila (% 0), beste batzuk (% 21)

GKE-EN KANALA

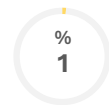
Nazioartekoa

Hezkuntza globala

Herrialde ahulak

Gobernu eta sozietate zibila

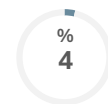

Laguntzaren ehuneko horrek lantzen du genero-berdintasuna helburu nagusi gisa edo zeharkako helburu gisa (1 eta 2 markatzaileak)

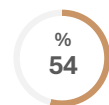
GKE-EN KANALA

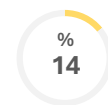
Nazioartekoa

Hezkuntza globala

Herrialde ahulak

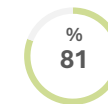

Gobernu eta sozietate zibila

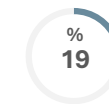

Laguntzaren ehuneko horrek lantzen du genero-berdintasuna helburu nagusi gisa edo zeharkako helburu gisa (1 eta 2 markatzaileak)

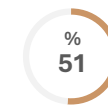
GKE-EN KANALA

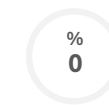
Nazioartekoa

Hezkuntza globala

Herrialde ahulak

Gobernu eta sozietate zibila

Laguntzaren ehuneko horrek lantzen du genero-berdintasuna helburu nagusi gisa edo zeharkako helburu gisa (1 eta 2 markatzaileak)

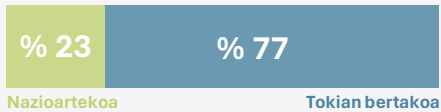
Belgikako GLODen % 90 eskualdeetako gobernuetatik dator, eta gainerako % 10a probintzia eta udaletatik.

AUSTRIA

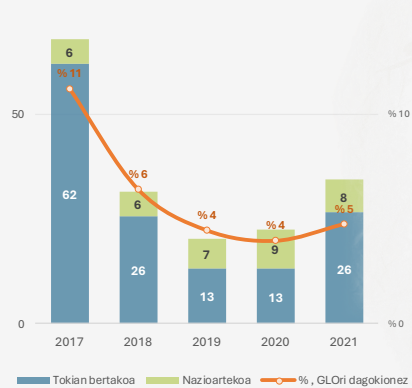
34
milioi USD
garapenerako laguntza ofizial
deszentralizatuan (GLODean)
2021ean

% 4,7
aldebiko GLOren

Kategoriak

GLODen eboluzioa (milioi USDtan)

Nondik datorren

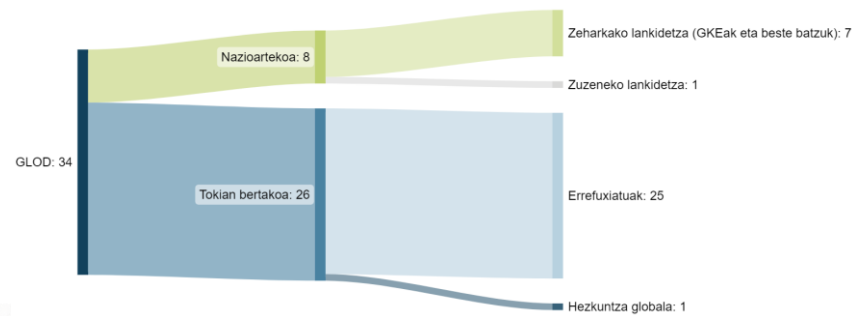
	M.USD	%
Provincial governments, local	34,4	% 100

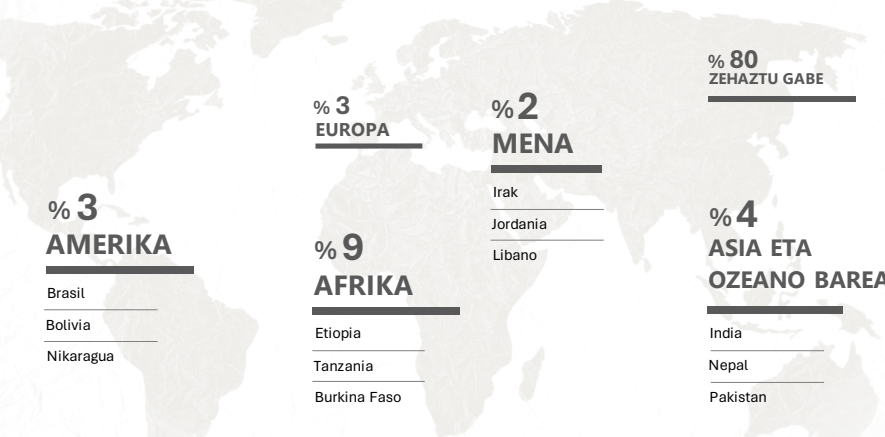
GLBren estatistikek ez dituzte gehiago xehakutzen agentziak honetarako:00

NOLAKOA DEN LAGUNTZA

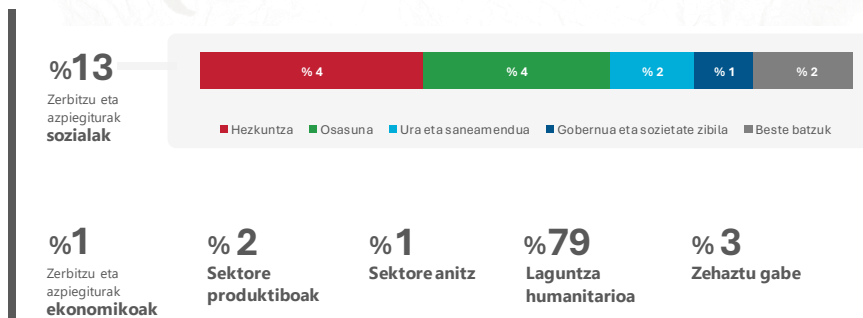
Kategoriak (milioi usd)

Eremu geografikoak eta herrialde hartzaile nagusiak

Sektorea

GKE-EN KANALA

7
milioi USD
GKE-en bidez
bideratuta 2021ean

% 21
Herrialdeko
GLOden
guztizkotik

377
GKE-ek egindako
proiektuak

% 6
GZEn kanal
osoarekiko GLOdek
duen pisua

GKE motaren

% 97
Herrialde emailan

% 3
Garapen-bidean diren
herrialdeetan

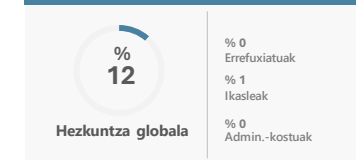
% 0
Nazioartekoa

% 0
GKE eta gizarte
zibila (banakatu
gabe)

Kategoriak

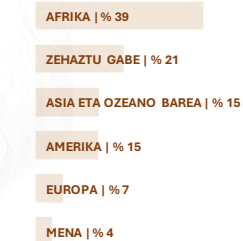
% 88
NAZIOARTEKOA

% 13
TOKIAN BERTAKOA

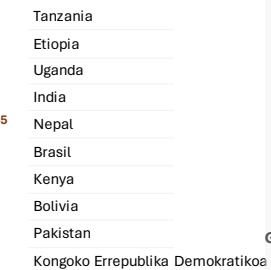

Hartzaileen

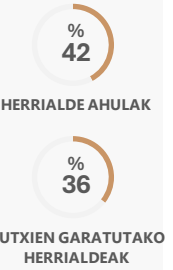
EREMU GEOGRAFIKOAK

HERRIALDE HARTZAILE

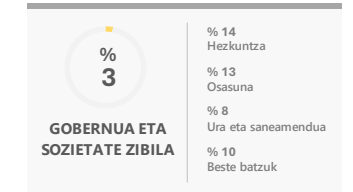
BIDERATUTA

Sektoreka

SEKTORE SOZIALAREN BANAKAPENA

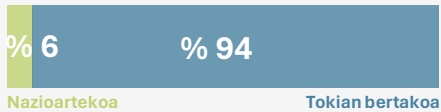
% 15 helburu nagusi edo garrantzitsu gisa genero-berdintasuna duten proiektuetara bideratuta

KANADA

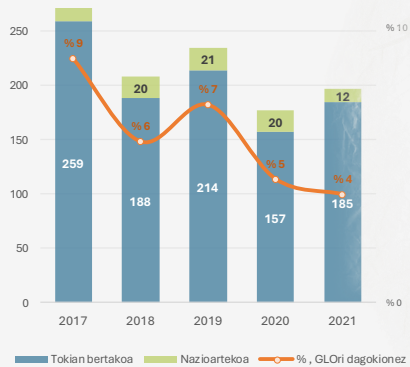
197
milioi USD
garapenerako laguntza ofizial
deszentralizatuan (GLODean)
2021ean

% 4
aldebiko GLOren

Kategoriak

GLODen eboluzioa (milioi USDtan)

Nondik datorren

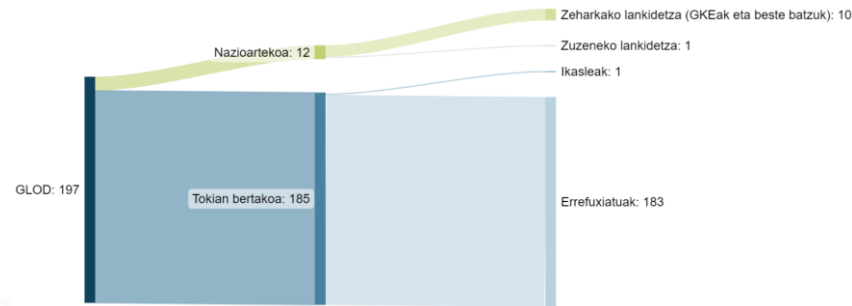
	M.USD	%
Provincial Governments and municipalities	196,	% 100

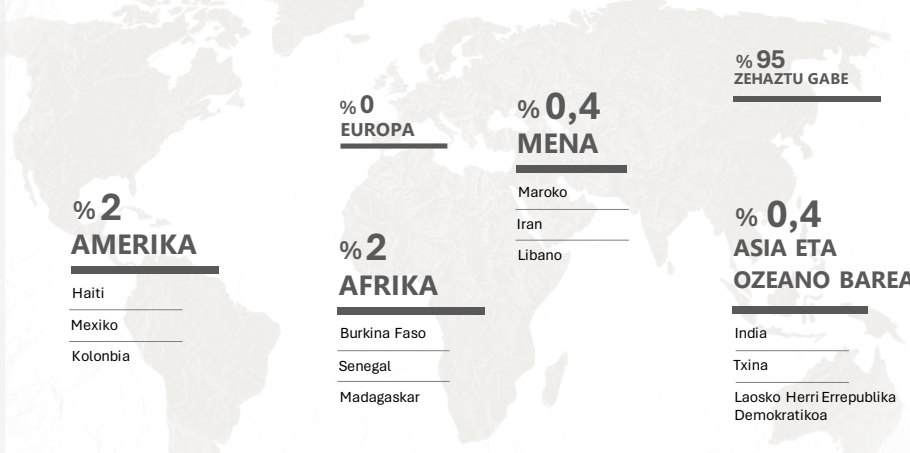
GLBren estatistikek ez dituzte gehiago xehakutzen agentziak honetarako:00

NOLAKOA DEN LAGUNTZA

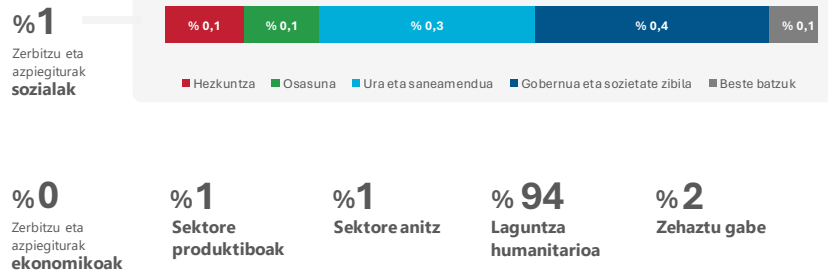
Kategoriak (milioi usd)

Eremu geografikoak eta herrialde hartzaile nagusiak

Sektorea

GKE-EN KANALA

9
milioi USD
GKE-en bidez
bideratuta 2021ean

% 5
Herrialdeko
GLOden
guztizkotik

162
GKE-ek egindako
proiektuak

% 1
GZEn kanal
osoarekiko GLOdek
duen pisua

GKE motaren

% 98
Herrialde emailan

% 0
Garapen-bidean diren
herrialdeetan

% 2
Nazioartekoa

% 0
GKE eta gizarte
zibila (banakatu
gabe)

Kategoriak

% 100
NAZIOARTEKOA

% 63
Proiektuen finantzaketa

% 37
Oinarritzko finantzaketa

% 0
TOKIAN BERTAKOA

% 0
Hezkuntza globala

% 0 Errefuxiatuak
% 0 Ikasleak
% 0 Admin.-kostuak

Hartzaileen

EREMU GEOGRAFIKOAK

- AFRIKA | % 37
- AMERIKA | % 36
- ZEHAZTU GABE | % 18
- ASIA ETA OZEANO BAREA | % 5
- EUROPA | % 4
- MENA | % 0,2

HERRIALDE HARTZAILE

- Haiti
- Burkina Faso
- Benin
- Senegal
- Bolivia
- Maroko
- Kolonbia
- Guatemala
- India
- Madagaskar

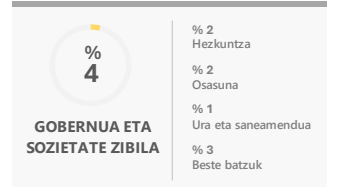
BIDERATUTA

Sektoreka

- Zehaztu gabe | % 38
- Sektore produktiboak | % 27
- Laguntza humanitaria | % 17
- Zerbitzu eta azpiegitura sozialak | % 12
- Sektore anitz | % 6
- Zerbitzu eta azpiegitura ekonomikoak | % 1

SEKTORE SOZIALAREN BANAKAPENA

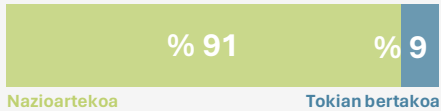
% 6 helburu nagusi edo garrantzitsu gisa genero-berdintasuna duten proiektuetara bideratuta

SUITZA

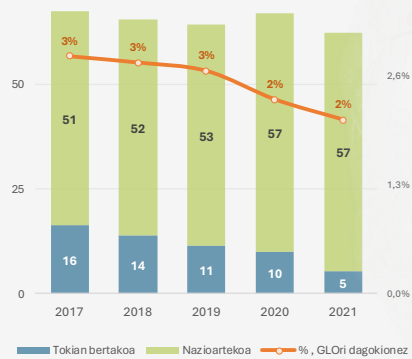
62
milioi USD
garapenerako laguntza ofizial
deszentralizatuan (GLODean)
2021ean

% 2
aldebiko GLOren

Kategoriak

GLODen eboluzioa (milioi USDtan)

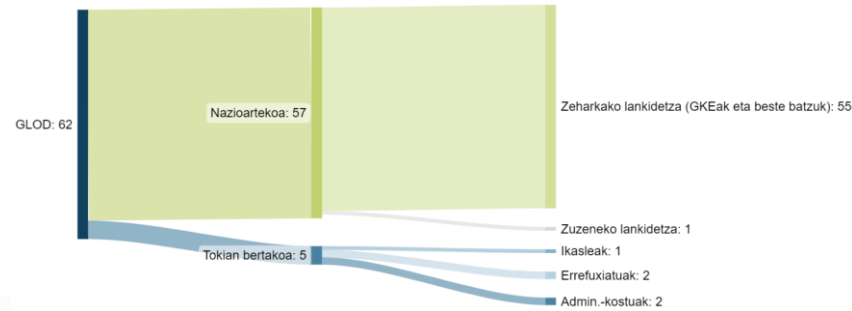
Nondik datorren

	M.USD	%
Cantons and municipalities	62,2	% 100

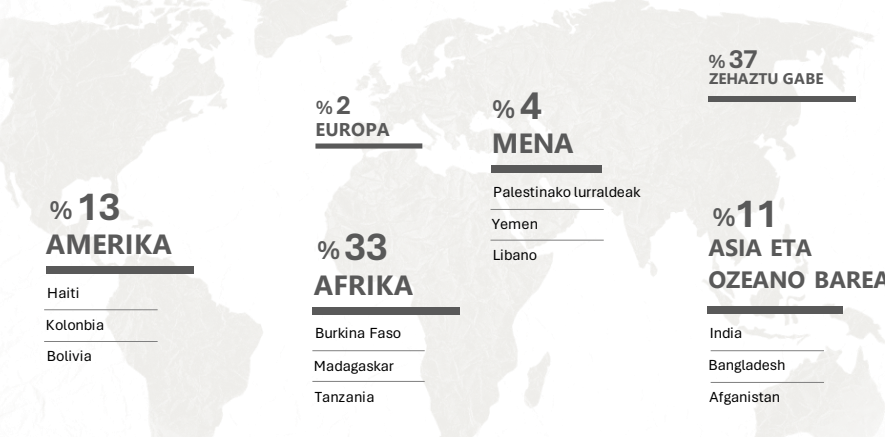
! GLBren estatistikek ez dituzte gehiago xehakutzen agentziak honetarako:00

NOLAKOA DEN LAGUNTZA

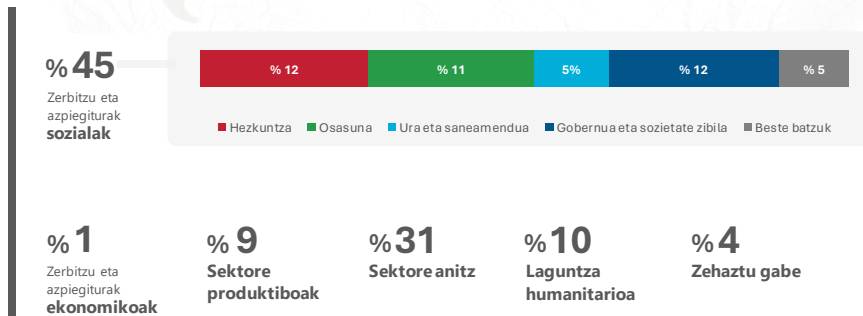
Kategoriak (milioi usd)

Eremu geografikoak eta herrialde hartzaile nagusiak

Sektorea

GKE-EN KANALA

54
milioi USD
GKE-en bidez bideratuta 2021ean

% 87
Herrialdeko GLOden guztizkotik

2.128
GKE-ek egindako proiektuak

% 6
GZEn kanal osoarekiko GLOdek duen pisua

GKE motaren

% 87
Herrialde emailan

% 0
Garapen-bidean diren herrialdeetan

% 12
Nazioartekoa

% 0
GKE eta gizarte zibila (banakatu gabe)

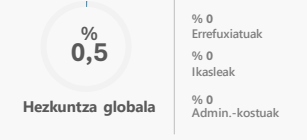
Kategoriak

% 99,5
NAZIOARTEKOA

% 0,5
TOKIAN BERTAKOA

% 68
Proiektuen finantzaketa

% 32
Oinarritzko finantzaketa

Hartzaileen

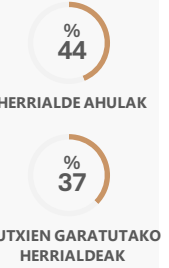
EREMU GEOGRAFIKOAK

- AFRIKA | % 36
- ZEHAZTU GABE | % 33
- AMERIKA | % 15
- ASIA ETA OZEANO BAREA | % 11
- EUROPA | % 4
- MENA | % 2

HERRIALDE HARTZAILE

- Burkina Faso
- Haiti
- India
- Madagaskar
- Tanzania
- Senegal
- Bangladesh
- Kongoko Errepublika Demokratikoa
- Benin
- Mozambike

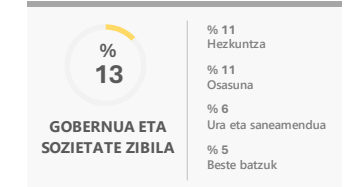
BIDERATUTA

Sektoreka

- Zerbitzu eta azpiegitura sozialak | % 46
- Sektore anitz | % 35
- Sektore produktiboak | % 10
- Laguntza humanitaria | % 7
- Zerbitzu eta azpiegitura ekonomikoak | % 1
- Zehaztu gabe | % 0,5

SEKTORE SOZIALAREN BANAKAPENA

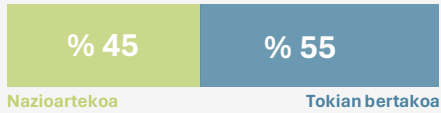
% 11 helburu nagusi edo garrantzitsu gisa genero-berdintasuna duten proiektuetara bideratuta

FRANTZIA

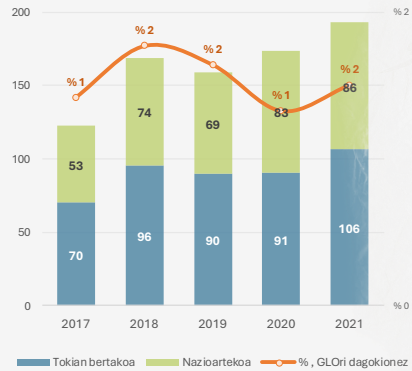
193
milioi USD
garapenerako laguntza ofizial
deszentralizatuan (GLODean)
2021ean

%1,5
aldebiko GLOren

Kategoriak

GLODen eboluzioa (milioi USDtan)

Nondik datorren

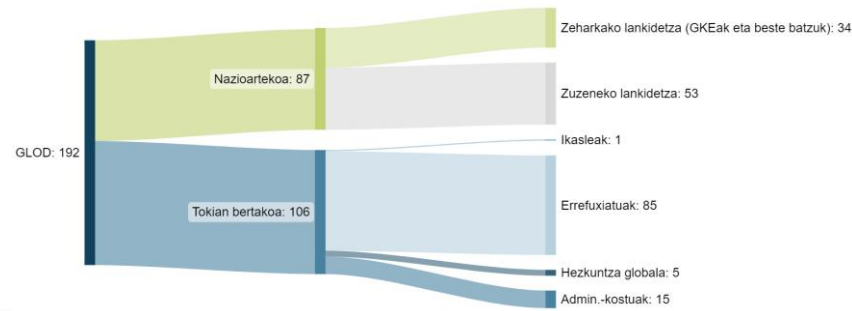
	M.USD	%
Frantziako Kanpo Arazoetako Ministerioa	149,6	% 78
Sail artekoa	43,	% 22

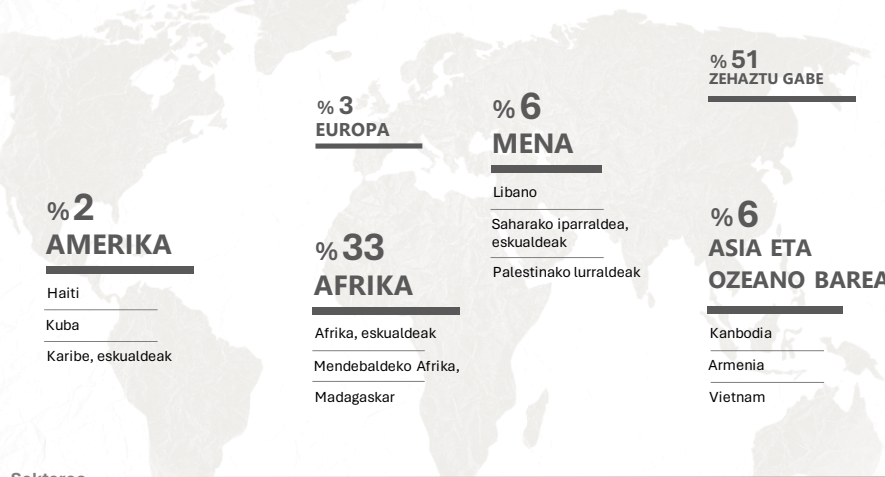
GLBren estatistikek ez dituzte gehiago xehakutzen agentziak honetarako:00

NOLAKOA DEN LAGUNTZA

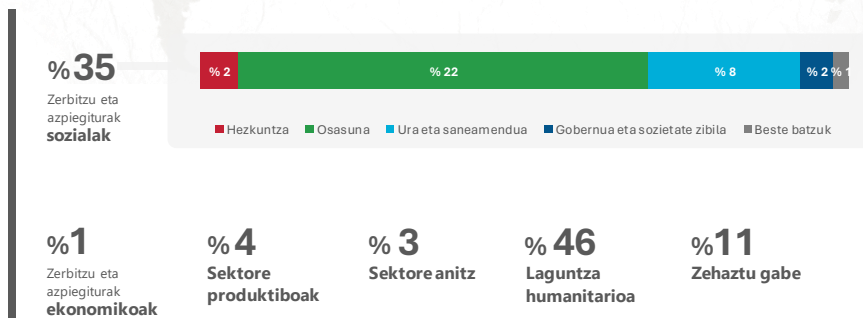
Kategoriak (milioi usd)

Eremu geografikoak eta herrialde hartzaile nagusiak

Sektorea

GKE-EN KANALA

122
milioi USD
GKE-en bidez bideratuta 2021ean

%63
Herrialdeko GLOden guztizkotik

1.274
GKE-ek egindako proiektuak

%18
GZEn kanal osoarekiko GLOdek duen pisua

GKE motaren

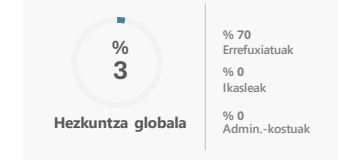
%92 Herrialde emailan
%2 Garapen-bidean diren herrialdeetan
%6 Nazioartekoa
%0 GKE eta gizarte zibila (banakatu gabe)

Kategoriak

%27 NAZIOARTEKOA

%25 Proiektuen finantzaketa
%3 Oinarritzko finantzaketa

%73 TOKIAN BERTAKOA

Hartzaileen

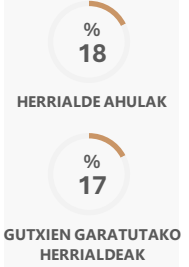
EREMU GEOGRAFIKOAK

- ZEHAZTU GABE | % 63
- AFRIKA | % 22
- EUROPA | % 5
- ASIA ETA OZEANO BAREA | % 4
- MENA | % 4
- AMERIKA | % 2

HERRIALDE HARTZAILE

- Madagaskar
- Senegal
- Burkina Faso
- Mali
- Benin
- Armenia
- Haiti
- Irak
- Togo
- Libano

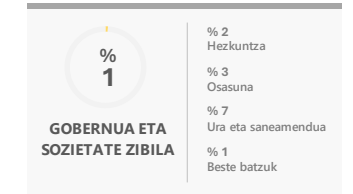
BIDERATUTA

Sektoreka

- Laguntza humanitaria | % 72
- Zerbitzu eta azpiegitura sozialak | % 14
- Sektore produktiboak | % 5
- Zehaztu gabe | % 4
- Sektore anitz | % 4
- Zerbitzu eta azpiegitura ekonomikoak | % 1

SEKTORE SOZIALAREN BANAKAPENA

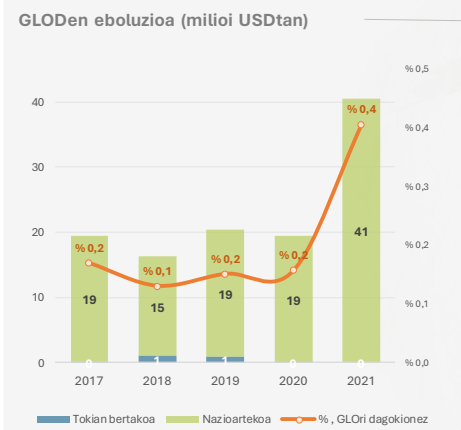
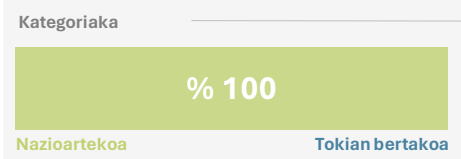

%15 helburu nagusi edo garrantzitsu gisa genero-berdintasuna duten proiektuetara bideratuta

ERRESUMA BATUA

41
milioi USD
garapenerako laguntza ofizial
deszentralizatuan (GLODean)
2021ean

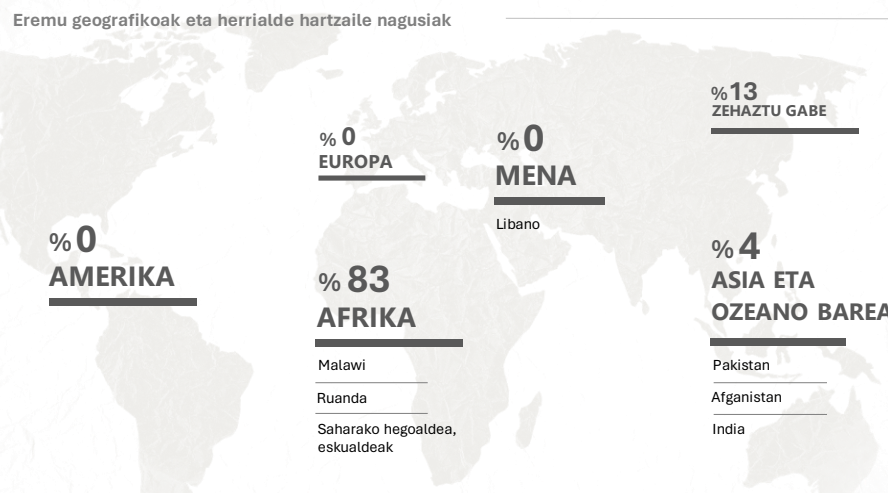
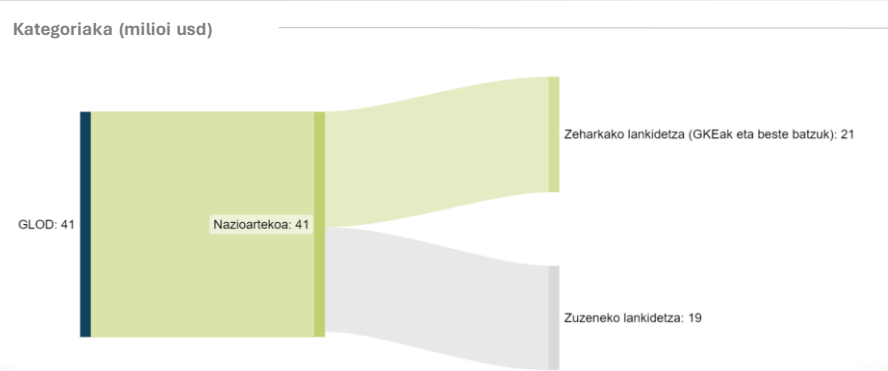
% 0,4
aldebiko GLOren

Nondik datorren

	M.USD	%
Scottish Government	36,6	% 90
Welsh Assembly Government	3,9	% 10

NOLAKOA DEN LAGUNTZA

GKE-EN KANALA

18
milioi USD
GKE-en bidez bideratuta 2021ean

% 44
Herrialdeko GLOden gutzizkotik

51
GKE-ek egindako proiektuak

% 1
GZEn kanal osoarekiko GLOdek duen pisua

GKE motaren

% 78 Herrialde emailan

% 0,0 Garapen-bidean diren herrialdeetan

% 0,4 Nazioartekoa

% 22 GKE eta gizarte zibila (banakatu gabe)

Kategoriak

100% NAZIOARTEKOA

0% TOKIAN BERTAKOA

% 95 Proiektuen finantzaketa

% 5 Oinarritzko finantzaketa

% 0 Errefuxiatuak

% 0 Ikasleak

% 0 Admin.-kostuak

Hezkuntza globala

Hartzaileen

EREMU GEOGRAFIKOAK

AFRIKA | % 71

ZEHAZTU GABE | % 29

EUROPA | % 0

AMERIKA | % 0

ASIA ETA OZEANO BAREA | % 0

MENA | % 0

HERRIALDE HARTZAILE

Malawi

Ruanda

Zambia

Etiopia

Sudan hegoaldea

Libano

BIDERATUTA

% 12 HERRIALDE AHULAK

% 62 GUTXIEN GARATUTAKO HERRIALDEAK

Sektoreka

Zerbitzu eta azpiegitura sozialak | % 41

Zehaztu gabe | % 27

Sektore anitz | % 16

Sektore produktiboak | % 8

Laguntza humanitarioa | % 5

Zerbitzu eta azpiegitura ekonomikoak | % 3

SEKTORE SOZIALAREN BANAKAPENA

% 13 GOBERNUA ETA SOZIJETATE ZIBILA

% 5 Hezkuntza

% 9 Osasuna

% 13 Ura eta saneamendua

% 2 Beste batzuk

% 16 helburu nagusi edo garrantzitsu gisa genero-berdintasuna duten proiektuetara bideratuta

PORTUGAL

0,7
milioi USD
garapenerako laguntza ofizial
deszentralizatua (GLODean)
2021ean

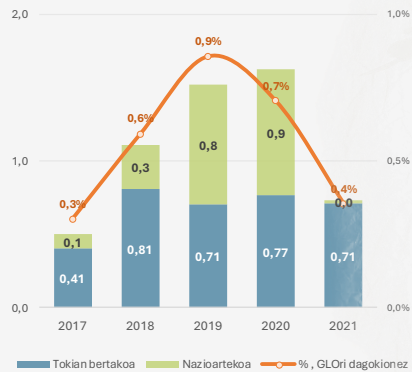
% 0,3
aldebiko GLOren

Kategoriak

% 3 **% 97**

Nazioartekoa Tokian bertakoa

GLODen eboluzioa (milioi USDtan)

Nondik datorren

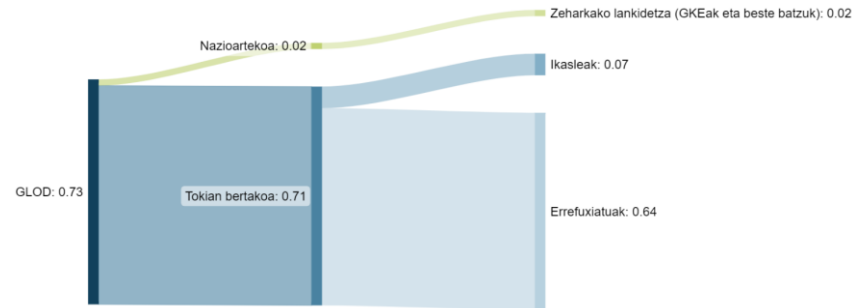
	M.USD	%
Municipalities	0,7	% 100

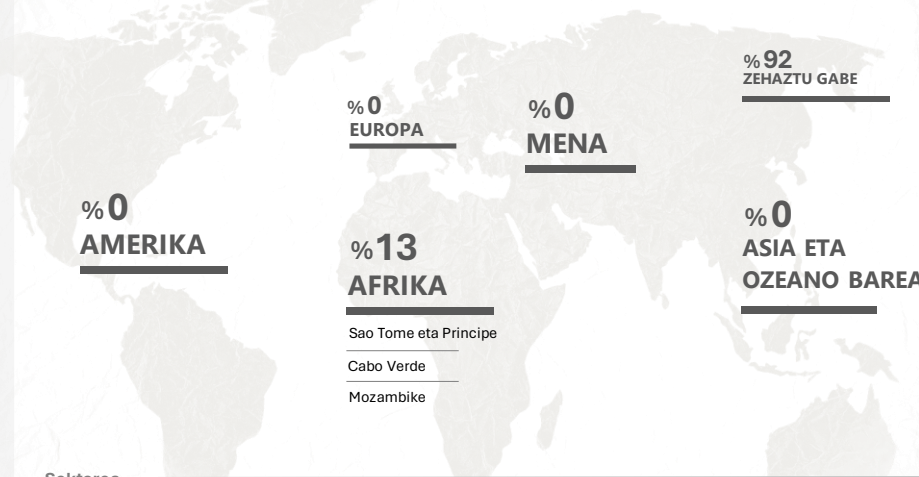
GLBren estatistikek ez dituzte gehiago xehakutzen agentziak honetarako:00

NOLAKOA DEN LAGUNTZA

Kategoriak (milioi usd)

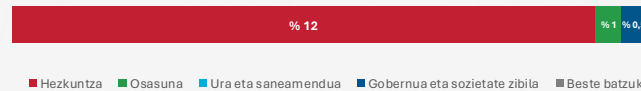
Eremu geografikoak eta herrialde hartzaile nagusiak

Sektorea

%13

Zerbitzu eta azpiegiturak sozialak

% -

Zerbitzu eta azpiegiturak ekonomikoak

% -

Sektore produktiboak

% 0,1

Sektore anitz

% 87

Laguntza humanitaria

% -

Zehaztu gabe

GKE-EN KANALA

0,02
milioi USD

GKE-en bidez bideratuta 2021ean

% 3

Herrialdeko GLOden guztizkotik

8

GKE-ek egindako proiektuak

% 0,15

GZEn kanala osoarekiko GLOdek duen pisua

GKE motaren

% 100
Herrialde emailan

% 0
Garapen-bidean diren herrialdeetan

% 0
Nazioartekoa

% 0
GKE eta gizarte zibila (banakatu gabe)

Kategoriak

% 57
NAZIOARTEKOA

% 57
Proiektuen finantzaketa

% 0
Oinarriko finantzaketa

% 43
TOKIAN BERTAKOA

% 0
Hezkuntza globala

% 43 Errefuxiatuak
% 0 Ikasleak
% 0 Admin.-kostuak

Hartzaileen

EREMU GEOGRAFIKOAK

AFRIKA | % 57

ZEHAZTU GABE | % 43

AMERIKA | % 0

ASIA ETA OZEANO BAREA | % 0

MENA | % 0

EUROPA | % 0

HERRIALDE HARTZAILE

Mozambike
Sao Tome eta Principe

BIDERATUTA

% 45

HERRIALDE AHULAK

% 57

GUTXIEN GARATUTAKO HERRIALDEAK

Sektoreka

Zerbitzu eta azpiegitura sozialak | % 57

Laguntza humanitaria | % 43

Zerbitzu eta azpiegitura ekonomikoak | % 0

Sektore produktiboak | % 0

Sektore anitz | % 0

Zehaztu gabe | % 0

SEKTORE SOZIALAREN BANAKAPENA

% 0
GOBERNUA ETA SOZIJETATE ZIBILA

% 39 Hezkuntza
% 17 Osasuna
% 0 Ura eta saneamendua
% 1 Beste batzuk

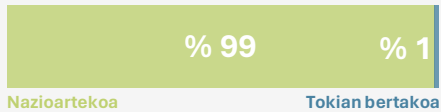
% 0 helburu nagusi edo garrantzitsu gisa genero-berdintasuna duten proiektuetara bideratuta

ITALIA

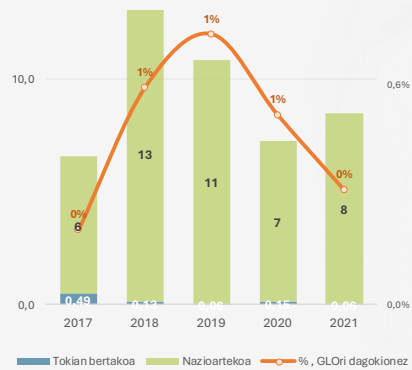
8,5
milioi USD
garapenerako laguntza ofizial
deszentralizatuan (GLODean)
2021ean

% 0,3
aldebiko GLOren

Kategoriak

GLODen eboluzioa (milioi USDtan)

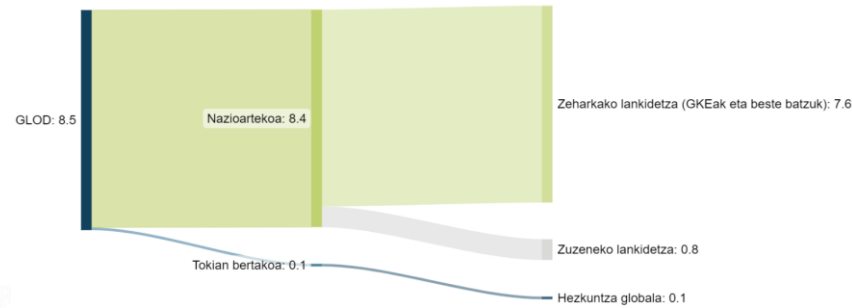
Nondik datorren

	M.USD	%
Local administration	8,5	% 100

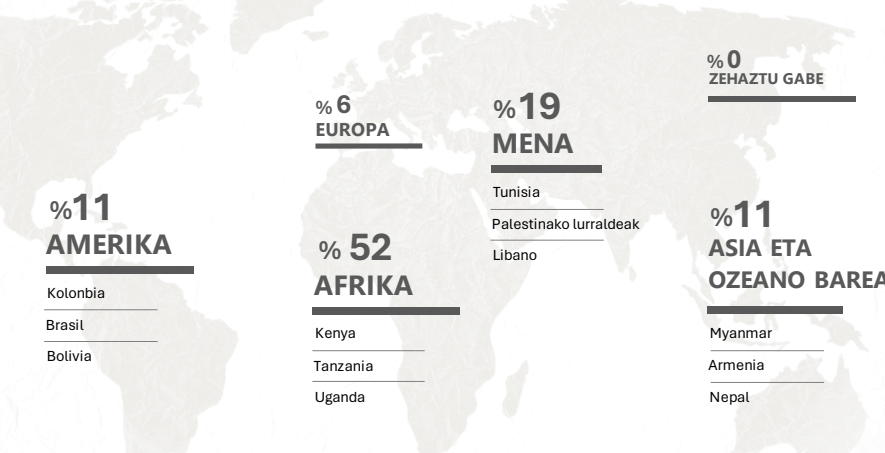
! GLBren estatistikek ez dituzte gehiago xehakutzen agentziak honetarako:00

NOLAKOA DEN LAGUNTZA

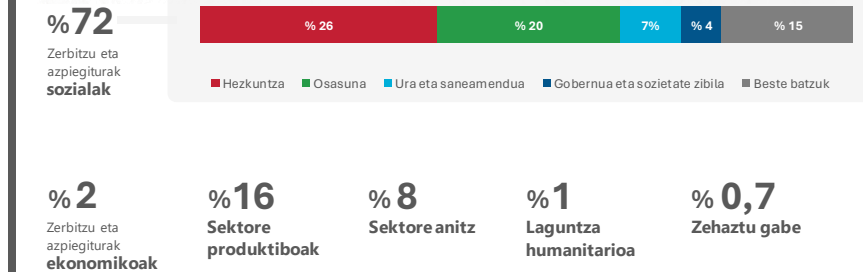
Kategoriak (milioi usd)

Eremu geografikoak eta herrialde hartzaile nagusiak

Sektorea

GKE-EN KANALA

7,6
milioi USD
GKE-en bidez bideratuta 2021ean

% 90
Herrialdeko GLOden guztizkotik

509
GKE-ek egindako proiektuak

% 3
GZEn kanal osoarekiko GLOdek duen pisua

GKE motaren

% 100
Herrialde emailan

% 0
Garapen-bidean diren herrialdeetan

% 0
Nazioartekoa

% 0
GKE eta gizarte zibila (banakatu gabe)

Kategoriak

% 99
NAZIOARTEKOA

% 99
Proiektuen finantzaketa

% 0
Oinarriko finantzaketa

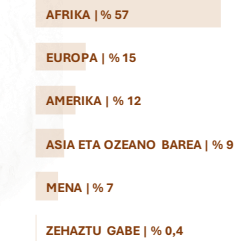
% 1
TOKIAN BERTAKOA

% 1
Hezkuntza globala

% 0
Errefuxiatuak
% 0
Ikasleak
% 0
Admin.-kostak

Hartzaileen

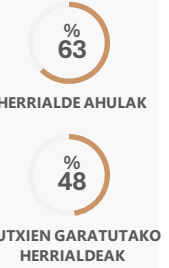
EREMU GEOGRAFIKOAK

HERRIALDE HARTZAILE

- Kenya
- Tanzania
- Uganda
- Mozambike
- Etiopia
- Palestinako lurraldeak
- Senegal
- Libano
- Myanmar
- Tunisia

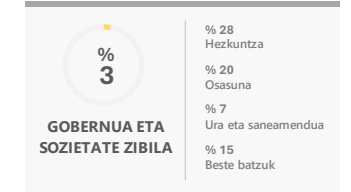
BIDERATUTA

Sektoreka

- Zerbitzu eta azpiegitura sozialak | % 73
- Sektore produktiboak | % 16
- Sektore antz | % 7
- Zerbitzu eta azpiegitura ekonomikokoak | % 2
- Laguntza humanitarioa | % 1
- Zehaztu gabe | % 0,7

SEKTORE SOZIALAREN BANAKAPENA

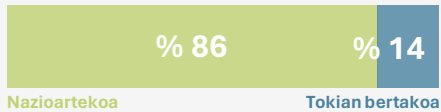
% 32 helburu nagusi edo garrantzitsu gisa genero-berdintasuna duten proiektuetara bideratuta

JAPONIA

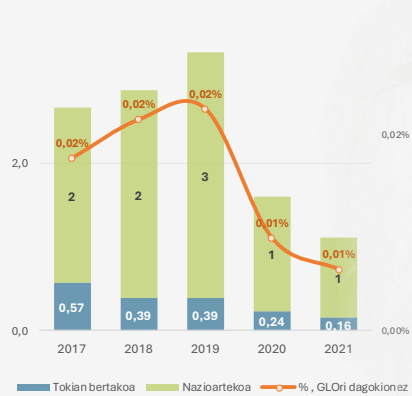
1,1
milioi USD
garapenerako laguntza ofizial
deszentralizatua (GLODean)
2021ean

% 0,01
aldebiko GLOren

Kategoriak

GLODen eboluzioa (milioi USDtan)

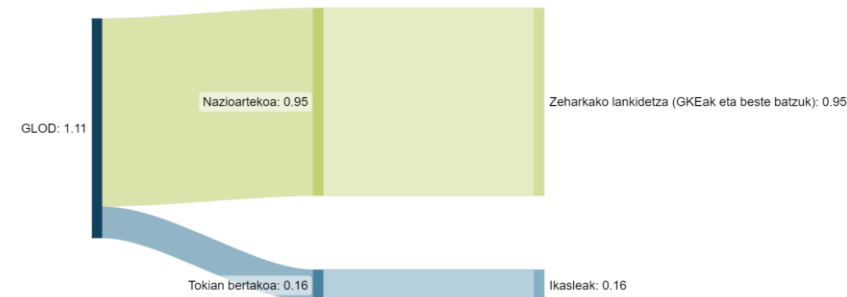
Nondik datorren

	M.USD	%
Ordinance-designed Cities	0,6	% 51
Prefectures	0,5	% 49

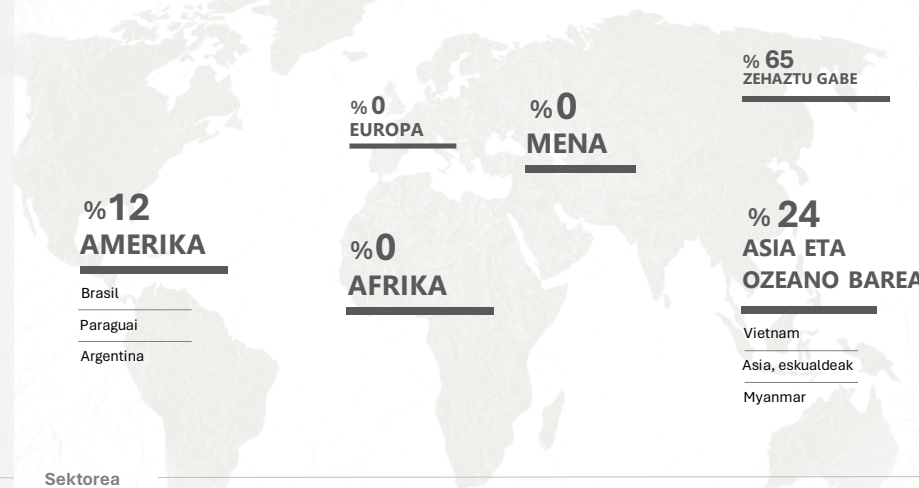
! GLBren estatistikek ez dituzte gehiago xehakutzen agentziak honetarako:00

NOLAKOA DEN LAGUNTZA

Kategoriak (milioi usd)

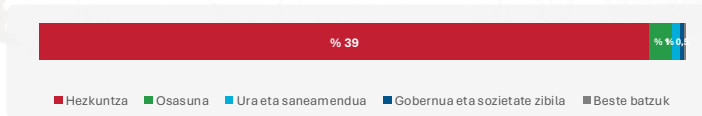

Eremu geografikoak eta herrialde hartzaile nagusiak

Sektorea

% 42
Zerbitzu eta azpiegiturak sozialak

% 0,6
Zerbitzu eta azpiegiturak ekonomikoak

% 0,1
Sektore produktiboak

% 56
Sektore anitz

% 1
Laguntza humanitarioa

% 0,5
Zehaztu gabe

GKE-EN KANALA

0,5
milioi USD
GKE-en bidez bideratuta 2021ean

% 46
Herrialdeko GLOden gutzizkotik

27
GKE-ek egindako proiektuak

% 0,25
GZEn kanala osoarekiko GLOdek duen pisua

GKE motaren

% 94
Herrialde emailan

% 6
Garapen-bidean diren herrialdeetan

% 0
Nazioartekoa

% 0
GKE eta gizarte zibila (banakatu gabe)

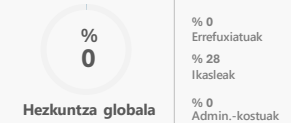
Kategoriak

% 71
NAZIOARTEKOA

% 71
Proiektuen finantzaketa

% 0
Oinarritzko finantzaketa

% 29
TOKIAN BERTAKOA

Hartzaileen

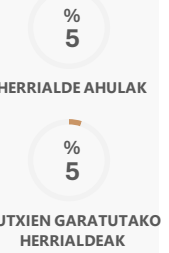
EREMU GEOGRAFIKOAK

- ASIA ETA OZEANO BAREA | % 42
- ZEHAZTU GABE | % 35
- AMERIKA | % 23
- AFRIKA | % 0
- MENA | % 0
- EUROPA | % 0

HERRIALDE HARTZAILE

- Vietnam
- Brasil
- Paraguay
- Indonesia
- Myanmar
- India
- Argentina
- Malaysia
- Thailandia
- Filipinak

BIDERATUTA

Sektoreka

- Zerbitzu eta azpiegitura sozialak | % 83
- Sektore anitz | % 16
- Zehaztu gabe | % 1
- Sektore produktiboak | % 0
- Zerbitzu eta azpiegitura ekonomikoak | % 0
- Laguntza humanitarioa | % 0

SEKTORE SOZIALAREN BANAKAPENA

% 0 helburu nagusi edo garrantzitsu gisa genero-berdintasuna duten proiektuetara bideratuta

3.

GIZARTE ZIBILAREN BITARTEZ BIDERATUTAKO GLOD

Atal honetan, estatu azpiko Gobernuen eta GZE-en artean egindako garapenerako lankidetzarako hainbat modu adierazten dituzten kasuak deskribatu ditugu. Halaber, lankidetzaz horiek estatu azpiko Gobernuak eta GZE-ek garapenerako-lankidetzan duten parte-hartzeari buruzko ideia nagusiak zer neurritan islatzen dituzten aztertu dugu (1. atala). Lehenik eta behin, 2. ataleko azterketa handitu egin dugu GKE-en bidez bideratutako GLODi buruzko datuekin, eta ELGAK "GZE-entzako eta GZE-en bidez emandako laguntza" (ELGA, 2020a) azterketa-seriean "gizarte zibileko elkarteak" (ELGA, 2012) aztertzeke erabili dituen adierazleei buruzko datuak gehitu ditugu.

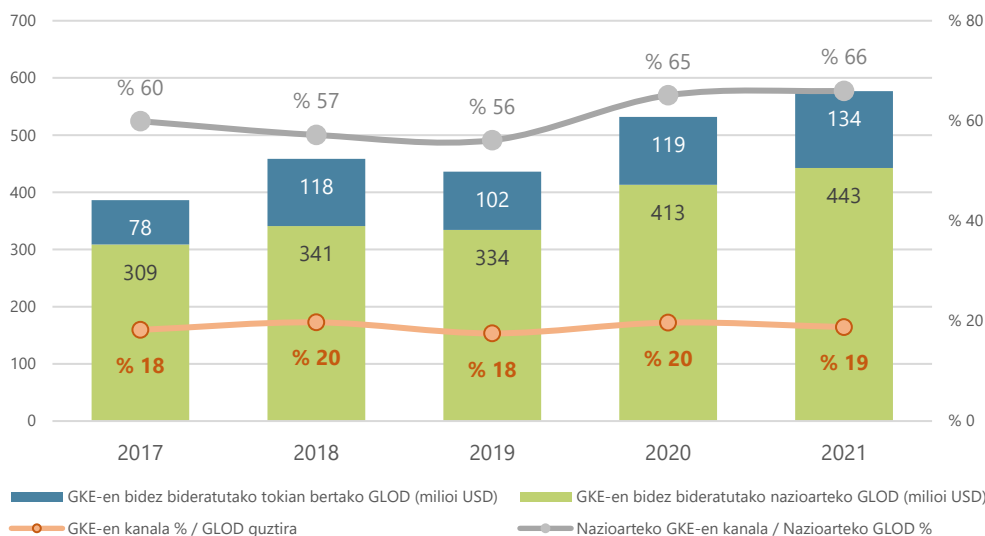
Jarraian, herrialde nagusietako eta laguntza mota bakoitzeko kasu adierazgarri batzuk aztertuko ditugu, haien ikuspegi estrategikoan sakontzeko eta nazioarteko arau-esparruarekin bat egiten duten ikusteko.

3.1 GKE-EN KANALA GLOD-EN KONTABILITATEAN

GLODek GKE-etan duen garrantzia

GKE-en bidez kanalizatutako GLOD igo egin da azken urteotan eta 2021ean 567 milioi eurora iritsi zen, GLODen % 19 guztira. Funts horien zati bat sentsibilizazio-ekintzen eta errefuxiatuentzako laguntza-ekintzen bidez tokian bertan exekutatu zen arren, garapen-bidean dauden herrialdeei igorritako laguntzak dira hein handi batean. Izatez, hurrengo grafikoan ikus daitekeen moduan, GKE-ek estatu azpiko Gobernuak baino nazioarteko laguntzaren ehuneko handiagoa bideratzen dute eta kopuru hori handitzen ari da gainera.¹⁵

6. grafikoa. GKE-en bidez bideratutako GLODen bilakaera

Iturria: Geuk egina, ELGAren datuetatik abiatuta

Aurreko datuak kontraesankorrak dira hein batean aurretik aipatutako egile batzuekin. Izan ere, egile horiek diote lankidetzaren deszentralizatuaren modalitate nagusia lankidetzaren zuzena dela. Are gehiago, datuek erakusten dute lankidetzaren deszentralizatuaren eta zentralizatuaren arteko alderik handienetako bat gizarte zibilak exekuzioan duen garrantzia dela; izan ere, GKE-en bidez bideratzen dira GLODekin finantzatuak nazioarteko ekintzen % 66 eta GLO zentralizatuarekin % 11 soilik.

GLODek GKE-etan duen garrantzia

Lankidetzaren deszentralizaturako GKEak garrantzitsuak dira, baina, hasiera batean behintzat, GLOD ez da hain garrantzitsua GKE-entzat. Oro har, lankidetzaren deszentralizatuak GKE-ek jasotzen duten GLOren % 10 baino gutxiago hartzen dute. Joera horren salbuespenak dira hauek: Espainian GKE-ek bideratutako GLOren bi eurotik ia bat erkidegoetako eta udalerrietako aurrekontuetatik dator, hurrengo taulan ikus daitekeen moduan. Frantzia, GLOren bitartez GKE-entzako finantzaketaren garrantzia handitu egin da berriki errefuxiatuei emandako laguntzengatik.

¹⁵ Lankidetzaren deszentralizatuaren barruan, Creditor Reporting Systemen (CRS) identifikatutako GKE-en finantzatuak nagusiak Euskadi (55 milioi dolar), Valentziako Erkidegoa (49 milioi euro), Andaluzia (21 milioi euro), Katalunia (18 milioi dolar), Nafarroa (15 milioi dolar) eta Eskozia (13 milioi dolar) dira. Bestalde, modu kolektiboan, GKE-en finantzatuak nagusiak Frantziako lurralde-elkargoak (122 milioi dolar), Espainiako tokiko erakundeak (97 milioi dolar) eta Suitzako kantonamenduak (54 milioi dolar) dira.

1. taula. GKE-en bidezko laguntzan GLOdek duten garrantzia

	GKE-en bidezko aldeko GLO						%
	Deszentralizatua			Guztira			
	Nazioartekoa	Tokian bertakoa	Guztira	Nazioartekoa	Tokian bertakoa	Guztira	
Espainia	281	35	316	414	257	671	% 47
Frantzia	33	89	122	582	99	681	% 18
Belgika	24	2	26	306	4	309	% 8
Austria	6	0,9	7	103	9	112	% 6
Suitza	54	0,3	54	952	0,9	953	% 6
Italia	8	0,1	8	230	0,1	230	% 3
Erresuma Batua	18	0,0	18	1.457	7	1.464	% 1
Kanada	9	0,0	9	991	12	1.002	% 0,9
Alemania	9	8	17	2.092	78	2.170	% 0,8
Japonia	0,4	0,1	0,5	203	0,8	204	% 0,2
Portugal	0,01	0,01	0,02	12	2	15	% 0,2

Iturria: Geuk egina, ELGAren datuetatik abiatuta

GKE-en bidez kanalizatutako GLOD, 576 milioi euro 2021ean, 10.000 garapenerako ekintza baino gehiagotan banatu ziren. Datu horrek 2.1 ataleko informazioa osatzen du. Izan ere, adierazten du GLOden garrantzia ez dagoela erantsitako bolumenean, kapilaritatean edo lurraldean zehar antolatutako gizarte zibilaren eragile eta ekintza asko izateko gaitasunean baizik¹⁶.

GZE-entzako edo GZE-en bidez emandako laguntza

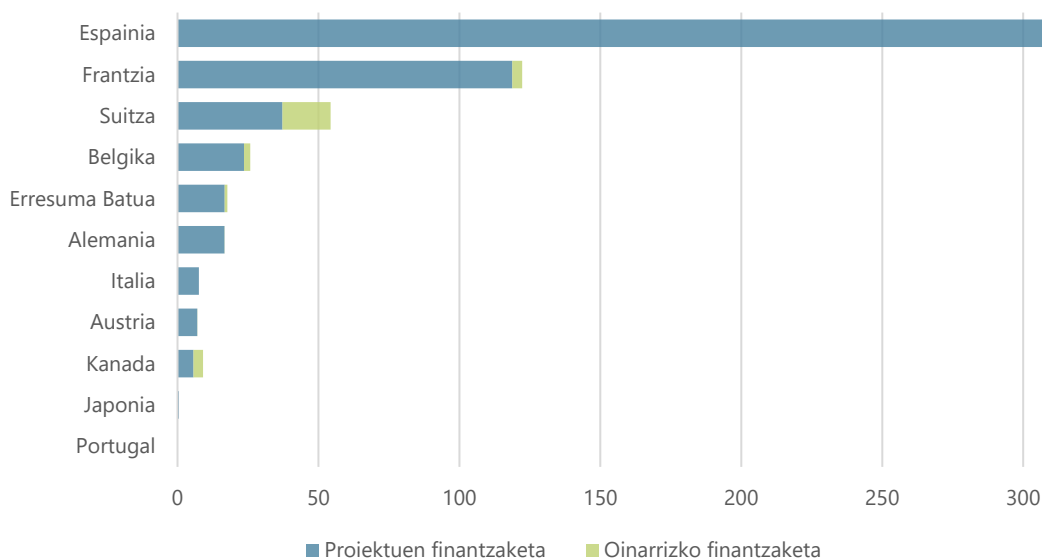
Garapenaren arloan gizarte zibilaren elkarrekin ELGak emandako jarraibideek diote oinarritzko finantzaketa edo *core funding* gehiago erabili behar dela, proiektuen finantzaketarekin alderatuta. Izan ere, lehen aukerak antolatutako gizarte zibilaren berezko balioa sustatzen du, eta bigarrenak, bere balio instrumentala. Aukera hori "GZE-entzako laguntza" gisa ageri da dokumentuetan, "GZE bidezko laguntza" beharrea (ELGA, 2020).

Ikuspegi horretatik, esan beharra dugu estatu azpiko Gobernuak ez dituztela ELGAren gomendioak jarraitzen eta proiektuz proiektu elkartzen direla GKE-ekin. Hala, Agenda 2030 ezartzeko kapital politikoa hobeto aprobetxatu ahal izateko oinarritzko finantzaketa-formulak ez dituzte erabiltzen. Zehazki, GKE-en bidez bideratutako GLOden % 95 proiektuetan oinarrituta dago, GLO zentralizatuaren kasuan, % 63. Hurrengo grafikoan ikus daitezkeen moduan, Suitzak eta Kanadak soilik bideratzen dute GLOden ehuneko esanguratsu bat GKE-en oinarritzko finantzaketaren modalitatera, % 31 baino gehiago 2021ean¹⁷.

¹⁶"Channel reported name" eremuaren irakurketak adierazten du ekintza horiek GKE askotan banatuta daudela. Alabaina, eremu librea izanik, herrialde batzuek ez dute betetzen eta beste batzuek inkontzienteki betetzen dute. Hortaz, ezin dugu zehazki jakin 15.348 ekintza horien atzean zenbat eragile dauden.

¹⁷2021ean, 28,28 milioi dolar bideratu zituzten GKE-en oinarritzko finantzaketara. CRSn erregistratutako berrogeita zortzi email deszentralizatutik hamarrek soilik eman zuten diru hori, izan indibidualki, edo orokorrean. Hamar horietatik, Suitzako kantonamendu eta udalerriek oinarritzko finantzaketaren % 60 pilatu zuten. Flandes, Eskozia, Euskadi edo Katalunia dira finantzaketa-modalitate horretara jo zuten beste eragile batzuk, baita eragile orokorrak ere, hala nola Kanadako eta Frantziako tokiko gobernauk eta udalerrriak.

7. grafikoa. 2021ean GKE-en bidez bideratutako GLOD guztia, finantzaketa motaren eta herrialdearen arabera bereizita (milioi dolarretan)

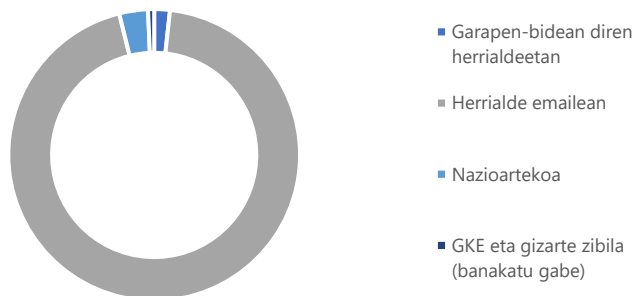

Iturria: Geuk egina, ELGaren datuetatik abiatuta

Gizarte zibilak Hegoaldean duen rola

GLBren datu-baseak aukera ematen du halaber GLOD bideratzen dituzten hainbat GKE bereizteko, hurrengo grafikoan ikus daitekeen moduan. ELGaren ikuspegitik(2012), bereziki esanguratsua da Hegoaldeko GKE-ek bideratutako laguntzaren ehunekoa. Datuek erakusten dute erakunde mota horiek ez direla lankidetzaren deszentralizatuaren bazkide kuantitatibo esanguratsuak. Lankidetzaren hori herrialde emailean ezarrita dauden GKE-etan pilatzen da % 94an¹⁸.

8. grafikoa. 2021ean GKE-en bidez bideratutako GLOD, GKE motaren arabera bereizita (ehunekoa)

Iturria: Geuk egina, ELGaren datuetatik abiatuta

Sektore eta herrialde gakoak

2021ean GKE-en bidez bideratuta GLOD zerbitzuen eta gizarte-azpiegituren sektorean (% 43) eta laguntza humanitarioan (% 22) oinarritzen da. Zerbitzuen eta gizarte-azpiegituren sektorearen barruan, GKE-en rol politikoa Agenda 2030n barruan txertatzeko interesik handiena duen azpi-sektorea gobernantza eta gizarte zibila da. Hain zuzen ere, lankidetzaren deszentralizatuaren azpi-sektore nagusia da, GLODen % 17rekin. Atzetik daude GKE-ek rol instrumentalagoa izan ohi duten sektoreak, hala nola osasuna (% 9) eta hezkuntza (% 8). Hala ere, lankidetzaren

¹⁸ Emaileen arabera azterketak erakusten du herrialde gehienek % 90 baino gehiago bideratzen dutela beraien lurraldean oinarritutako GKE-etara. Belgikan, Suitzan eta Erresuma Batuan, aldiz, ehuneko hori % 77 eta % 87 artean dago. Ehunekoaren arabera, Belgika eta Japonia dira garapen-herrialdeetan oinarritutako GKE-ek funts gehien esleitzen dizkieten herrialdeak (% 14 eta % 5, hurrenez hurren). Aldiz, Suitza eta Frantzia dira nazioarteko GKE-ek funts gehien esleitzen dizkietenak (% 12 eta % 6, hurrenez hurren). Garapenean dauden herrialdeetan oinarritutako GKE-entzako finantzaketa 10 milioi eurora igo zen 2021ean (GKE-en bidez bideratutako GLODen % 1,7). 10 milioi horiek deszentralizatuak 48 eragiletik 15ek eman zituzten (% 30), eta Flandes, Katalunia eta Euskadi nabarmentzen dira. 10 milioi horietatik, soilik % 2 izan da lurraldean oinarritutako GKE-entzako oinarritutako finantzaketa eta Frantziak finantzatu du batik bat.

zentralizatuak datu hori gaintzen du, GKE-en bidez bideratutako laguntzaren % 20 gobernantzaren eta gizarte zibilaren azpi-sektorean pilatzen baita¹⁹.

GKE-en bidez bideratutako GLODen banaketa geografikoak adierazten du gizarte zibilaren indar politikoa aprobetxatzen dela garapenerako agendetan. Estatu ahulek bide horretatik bideratzen den GLODen % 31 jasotzen dute²⁰. Hauek dira hartzaile nagusiak: Guatemala, Palestina, Kongoko Errepublika Demokratikoa eta Mozambike. Ehuneko hori ere zentralizatutako lankidetzarena baino txikiagoa da²¹. Aldaera horrek estatu ahuletan GKE-en bidez bideratutako laguntzaren % 38 pilatzen du, eta Siria, Kongoko Errepublika Demokratikoa eta Yemen dira nabarmentzen diren herrialdeak.

Biztanleria globalaren eta tokiko politika inklusiboen sustapena

ELGAK bere GZE-en azterketan erabilitako eta azterketa honetan deszentralizatuari aplikatutako adierazleez gain, Creditor Reporting Systemek (CRS) gizarte zibilaren bidez bideratutako laguntzaren balio politikoarekin lotutako beste adierazle batzuk ateratzeko aukera ematen du. Adierazle horietako bat da herritarren elkarrekin garapeneren gaineko sentsibilizaziora bideratzen duten laguntzaren ehunekoak. Tokian bertako laguntzaren azpi-sektore hori estu lotuta dago herritar guztientzako hezkuntzarekin. Arlo horretan, deszentralizatutako lankidetzaren espezializazioa zentralizatutakoa baino askoz markatuago dago; izan ere, GLODen % 8 bideratzen da helburu horietara, Gobernu zentralen kasuan berriz, GLOren % 0,46. Proiektuei dagokienez, ehuneko hori % 10era igotzen da, hortaz, sentsibilizazioaren arloan GKE-ek are gehiago handitzen dute lankidetzaren deszentralizaturako duten gaitasuna²².

Azterketa honetarako beste datu interesgarri bat GLOren estatistiketako GJHen markagailuetatik lortzen dira. 11. GJHk GKE-en bidez bideratutako nazioarteko GLOren duen pisua baliogarria da hiri jasangarri, inklusibo eta erresilienteen sustapenak Agenda 2030ean duen dimentsio parte-hartzaile hurbiltzeko. Lankidetzaren ildo horretan GKE-en berezko balioaren eta estatu azpiko Gobernuen berezko kompetentzien arteko sinergiak sustatuko lirateke. Praktikan, sinergia horiek ez dira modu esanguratsuan eman edo jakinarazi, GKE-en bidez egindako GLOren ekintzen % 3 soilik (bolumenaren % 1) baitago lotuta 11. GJHrekin.

Azkenik, CRSk aukera ematen du genero-berdintasunaren eta emakumeen ahalduzaren arloan izandako aurrerapenen berri izateko, bere adierazle bitartez. Genero-berdintasunaren adierazleek generoan oinarritutako diskriminazioa eta desberdintasunak murrizteko helburu nagusia edo esanguratsua²³ duten ekintzen berri ematen dute. Arlo horretan, GKE-en bidez bideratutako GLOren % 48 bideratzen du helburu horietara. Lankidetzaren zentralizatuaren kasuan berriz, bideratutako ehunekoak % 58koa da.

Herrialdearen arabeko xehetasunak erakusten du, Espainian edo Alemanian laguntza deszentralizatuak zentralizatuak baino gehiago bideratzen duela proiektu mota horietara. Gainerako herrialdeetan berriz, sistema zentralizatuak dira genero-berdintasuna lortzeko helburua duten proiektuetara ehunekorik handiena bideratzen dutenak.

¹⁹Sektore horri funts gehien bideratzen dizkion eragile nagusia Euskadi da, 27 milioi dolar bideratu baitzuten sektore horretan GKE-ek egindako proiektuetara (GKE-en bidez bideratutako emale horren GLOren % 48). Sektore horretara funtsak bideratzen dituzten gainerako eragile nagusiak Espainiako autonomia-erkidegoak dira.

²⁰Estatu ahulek GLOD guztiaren % 28 jasotzen dute.

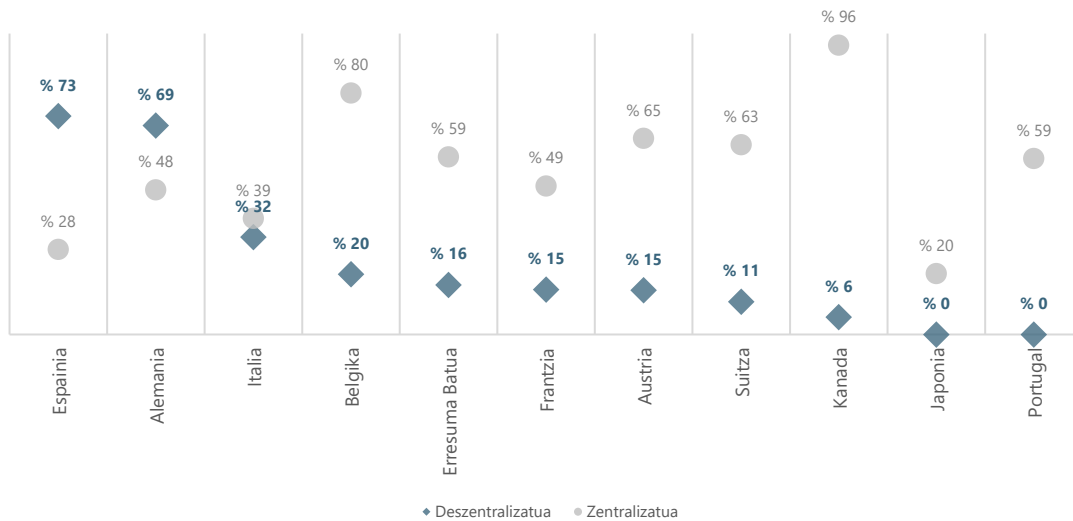
²¹Espainian, Kanadan, Italian eta Suitzan estatu ahulen laguntza gehiago hartzen du lankidetzaren deszentralizatuak lankidetzaren zentralizatuak baino.

²² Herritar guztien sustapen-proiektuak gauzatzeko GKE-ek funtsak ematen dizkieten eragile nagusiak Katalunia, Euskadi eta Berlin dira. Espainiako udal-erakundeek eta Frantziako elkargoek ere kopuru handiak ematen dizkiete GKE-ek halako proiektu motak gauzatzeko.

²³ Helburu nagusia da jardueraren diseinuaren eta inaktuaren funtsezko helburua bada eta zerbait esplizitua sortzen badu bertan. Bestalde, helburu esanguratsua da garrantzitsua izan arren jarduera aurrera eramateko arrazoik nagusietako bat ez bada. Jardueraren helburu nagusia beste bat da, helburua sustatu arren.

<https://www.oecd.org/dac/environment-development/Descripci%C3%B3n%20del%20sistema%20del%20CAD%20de%20Marcadores.pdf>

9. grafikoa. GKE-en bidez bideratutako GLO, genero-berdintasunera bideratua (deszentralizatua eta zentralizatua)¹. 2021. urtea, ehunekoa.

¹Ehuneko horiek jakinarazitako laguntzaren guztizkoaren gainean kalkulatu dira. Alde horretatik, Japonia edo Portugal gisako emaleek hutsik utzi dute markatzaile hori. Horrek esan nahi du, GLB-ELGaren genero-berdintasunaren politikaren adierazlearen gaineko gidaliburuaren arabera, garatutako ekintzen generoa ez dutela aztertu.

Iturria: Geuk egina, ELGaren datuetatik abiatuta

3. eranskinean genero-berdintasuneko adierazlea ageri da lankidetzaren deszentralizatuaren eragile bakoitzarentzat.

3.2 GLOD ETA GIZARTE ZIBILA: KASU AZTERKETAK

GKE-en bidez bideratutako GLODi buruzko aurreko datuak eta haien aldagaiak osatuko ditugu jarraian kasuen azterketa sakonagoarekin, haien ikuspegi estrategikoa ulertzeko eta GZE-ek eta Gobernu emaleek garapenerako lankidetzan duten rolari buruzko ideia nagusiekin bat egiten duten ikusteko. Kasuak garrantziaren arabera aukeratu ditugu GLOD ia guztiak biltzen dituzten herrialdeen barruan, eta lankidetzaren deszentralizatu guztiaren barruan pisurik handiena duten GZE bidezko hiru laguntza motaren arabera sailkatu ditugu, ELGaren arabera: oinarrizko finantzaketa, proiektuen finantzaketa eta hezkuntza globala²⁴.

GZE-entzako oinarrizko finantzaketa

Oinarrizko finantzaketak edo *core fundingak* dira gobernu emaleek bere ekarpen finantzarioaren gaineko kontrol zorrotzari uko egiteko eta dirulaguntzaren hartzaileari, kasu honetan GKEari²⁵, programak eta jarduerak bere erantzukizunaren pean eta programazio orokorraren barruan gauzatzeko diskrezio-maila handia ematen dioten laguntza-ekintzak. GKEaren ekintza horiek emalearen estrategiarekin bat etorri beharko dute betiere²⁶. Horregatik, modalitate hori da gizarte zibila indartzeko eta herrialde bazkideen garapen-prozesuetan duen berezko balioa sustatzeko modalitaterik egokiena.

Quebecen, GKE-entzako oinarrizko finantzaketa Mugarik Gabeko Quebec Berria Programa berriaren barruan sartzen da. Programa horren helburua da Quebecen eta haren tokiko bazkideen GZEak hobetzea, batez ere,

²⁴Beste laguntza mota batzuk, hala nola laguntza teknikoak edo ikasleentzako laguntza oso urriak dira, horregatik ez ditugu azterketa honen barruan gehitu. Bestalde, GZE-en bidez errefuxiatuei ematen zaien laguntza esanguratsua da kuantitatiboki Frantziaren kasuan. Herrialde horretan, errefuxiatuen eta asilo-eskatzaileen harrera estatuaren erantzukizuna da oraindik ere, eta estatu azpiko Gobernu batzuen inplikazioa izan du, haien gaitasun propioen eta GZE-en bidez. Zehazki, Pariso Udalak 74 milioi dolar bideratu ditu urtean laguntza mota horretara, hau da, udalerriko GLODen % 93. Hala ere, partida hori azterketatik kanpo geratzen da, ez dagoelako garapenerako lankidetzarako bere politikaren barruan, eta, hortaz, ez delako erabilgarria txosten honetan proposatzen den azterketarako.

²⁵Finantzaketa horren barruan daude oinarrizko ekarpenak (CRS B01 eta B02 kodeak), zein programa espezifiko bat garatzeko ekarpen bateratuak (CRS B03 eta B04 kodeak). 2021ean, GZE-en kanalean laguntza mota horretan kontabilizatutako laguntzaren % 99 oinarrizko ekarpen gisa erregistratu zen (B01 kodea), beraz, ez dago apena programa espezifikoetan egindako ekarpenen.

²⁶ELGAK CRS laguntzak ezartzeko gida gisa egindako argitalpenean (2023) oinarritutako definizioa.

emakumeak ordezkatu edo inplikatzeko dituztenak. Gainera, herritar guztientzako heziketarako eta gazteak nazioarteko lankidetzan prestatzeko helburuak jasotzen ditu, eta kooperanteen belaunaldi berriaren dibertsitatea eta inklusioa nabarmentzen ditu.

Programak proiektuen finantzaketa eta oinarrizko finantzaketa uztartzen dituen arren, bigarren osagarriak baliabideen % 65 pilatzen du. Kudeatzaileen ustez finantzaketa-baldintza horiek dira Quebecen biztanleria aktiboa babesteko eta erakundeak indartzeko planteamenduarekin koherenteenak direnak. Gainera, aurrekontu gehiago duten baina ekintza komunitariotik urrunago dauden beste emaile batzuegandik desberdintzeko aukera ematen dio programari. Alde horretatik, programak Quebecen oso errotuta dauden erakundeak aukeratzeko eta atzerriko erakundeak edo nazioarteko erakundeen ordezkariak finantzatzeko ekiditen du. Horrez gain, programaren helburuak dira Quebecen erakundeak nazioarteko finantzaketara sartzeko gaitasunak lortzen laguntzea eta gazteenek nazioarteko lankidetzako bideari ekitea.

Mugarik Gabeko Quebec Berria

[Mugarik Gabeko Quebec Berria](#) GKE-*ei* zuzendutako nazioarteko programa solidarioa da eta Quebecen Nazioarteko harremanen eta Frankofoniaren Ministerioaren barruko Frankofonia eta Nazioarteko Elkartasunaren Zuzendaritzak kudeatzen du. Programa bat dator [Quebecen Nazioarteko Ikuspegiarekin](#). Ikuspegi horrek atzerriko ekintzaren beste arlo batzuk arautzen ditu, hala nola merkataritza edo sustapen akademikoa eta kulturala, eta honako berresten du: "elkartasuna, irekitzea, giza eskubideekiko errespetua eta gizonen eta emakumeen arteko berdintasuna dira Quebecen Gobernuak sustatutako balioetako batzuk".

Mugarik Gabeko Quebec Berria programaz gain, Frankofonia eta Nazioarteko Elkartasunaren Zuzendaritzak nazioarteko elkartasuna sustatzeko [jardunaldiak](#), [ikasketak](#) eta [ikus-entzunezkoak](#) sustatzen ditu, [hainbat eragileren arteko aliantza-programa](#) bat kudeatzen du eta harremanak ditu Frankofoniaren Erakundearekin. Quebecen GLODen barruan dago Ingurumen Ministerioak kudeatzen duen [ekintza klimatikoaren nazioarteko lankidetzako programa](#), nazioarteko lankidetzarako erakundeak, hezkuntzako erakundeak eta enpresa pribatuak zuzendua.

Mugarik Gabeko Quebec Berria Programak bost helburu ditu:

1. Afrika frankofonoko, Hego Amerikako eta Antilletako herritarren bizi baldintzak hobetzea.
2. Quebecen eskualde guztietan herritar globalentzako heziketa eskaintzea.
3. Quebecen GZE-en eta haien tokiko bazkideen esperientzia sustatzea eta indartzea.
4. Garapenerako aliantzak sustatzea emakumeekin eta emakumeak ordezkatzeko dituzten erakundeekin.
5. Gazteak nazioarteko elkartasunaren arloan sartzeko.

Programak bi osagarri ditu: [misio orokorrerako laguntza](#); oinarrizko finantzaketa eskaintzen die Gobernuaren misioarekin koherentea den misio solidarioa duten erakundeak; eta [proiektu puntualentzako laguntza](#); finantzaketa eskaintzen du proiektu pilotuetarako, ezagutzen garapenerako edo tokiko bazkideekin egindako lankidetzak zehatzetarako. Programaren arauen arabera, erakunde parte-hartzaileek Quebecen izan behar dute egoitza, erakunde demokratikoa izan behar dute, komunitate batean errotuta egon behar dute eta programarekin bat datozen balioak izan behar dituzte. Programa [Nazioarteko Lankidetzako Erakundearen Plataformarekin](#) batera kudeatzen da. Elkarrekin egindako kudeaketaren ikuspegi hori bat dator [Komunitatearentzako Gobernuaren Ekintza Planarekin \(2022-2027\)](#). Plan horrek konpromiso bat jasotzen du, 23 sail eta gobernu-agentziaren aurrekontu jakin bat ekimen komunitarioetan inbertitzeko.

Genevan, Quebecen ez bezala, helburua da hain zuzen ere lurralde horretan ezarrita dauden nazioarteko GKE handiei laguntzea. Planteamendu horren barruan dago Geneva nazioarteko lankidetzaren munduko hiriburua izan dadin indartzeko politika zabalagoa; izan ere, ibilbide luzea du nazioarteko erakundeen, negoziazioen eta hitzarmenen egoitza gisa.

Genevaren oinarrizko finantzaketa jasotzen duten GKEak nazioarteko erakunde handiak, sareak, mundu-mailako plataformak eta ekintza humanitarioan, giza eskubideetan edo intzidentzia politikoan oso espezializatuta dauden fundazioak dira. GKE horiek, finantzaketa izateaz gain, harremanak ezartzen dituzte Nazio Batuen erakundeekin eta

gubernuen arteko beste erakunde batzuekin, eta Genevan kokatuta daudenez, kantonamenduko eta hiriko beste zerbitzu batzuk jasotzen dituzte. Hortaz, haren egiturazko babesak kantonamenduaren nazioarteko elkartasunari eta Geneva diplomaziaren eta lankidetzaren munduko zentro gisa mantentzeko helburuari erantzuten dio.

Elkartasunaren arloan, esan beharra dago Geneva ez dela mugatzen hiriko ezarpenari lotutako oinarrizko finantzaketa gehiago edo gutxiago esleitzera. Kantonamenduak guztizko aurrekontuaren % 0,7ko nazioarteko elkartasun-programa bat finkatu du, eta horren barruan sartzen da, halaber, GKE-en proiektuen eta beste bitartekari batzuen finantzaketa.

Geneva eta nazioarteko GKE handien kokapena

Genevak nazioarteko lankidetzaren gaineko historia luzea du. 1863an hasi zen, Gurutze Gorriaren Nazioarteko Batzordea sortu zenean, eta hainbat mugarrirekin jarraitu zuen: 1864ko Genevako Hitzarmena, 1919ko Nazioen Sozietatearen sorrera edo Nazio Batuen familiako hainbat erakunderen etorrera XX. mendean, hainbat GKEekin batera. [Genevako Harrera Zentroaren Arabera \(CAGI\)](#), 2022an 432 GKE zeuden eta 6.000 langile inguru egon zitezkeen horietan.

“Genevak elkarrizketarako, erabakiak hartzeko eta nazioarteko lankidetzarako zentro gisa duen nazioarteko rola giza tradizioan eta eskubidean, eta bakearen eta elkartasunaren balioetan oinarritzen da” eta hala sustatzen da [Genevako Errepublikaren eta Kantonamenduaren Konstituzioan](#). Zehatzago esanda, [Geneve Internationale](#) programa egoitza Genevan duten erakundeei edo Genevan ezartzeke daudenei dago zuzenduta, ahalik eta baldintzarik onenetan funtziona dezaten. Genevako kantonamenduak eta hiriak hainbat zerbitzu eskaintzen dituzte lurralde horretan ezartzen diren nazioarteko lankidetzarako erakundeei laguntzeko.

Zerbitzu horren barruan daude hauek: [Genevako Harrera Zentroa \(CAGI\)](#), [Nazioarteko Erakundeentzako Eraikinen Fundazioa](#) eta [Genevako Talde Diplomatikoa](#).

[Genevako Harrera Zentroak \(CAGI\)](#) iritsi berriak diren funtzionario publikoei eta GKE-ei eta tokiko erakundeei Genevan ezartzen laguntzen die; [Nazioarteko Erakundeentzako Eraikinen Fundazioak](#) bulegoak aurkitzen laguntzen die nazioarteko erakundeei eta orientazioa eskaintzen die alokairuaren eta errentamenduaren tarifetan; eta [Genevako Talde Diplomatikoak](#) bere kideak biltzen ditu, nazioarteko Genevan interesa duten gobernuak, akademiako eta arlo pribatuko aldean artean harremanak sustatzeko.

[Garapenerako nazioarteko funtzionario ohien Greycells Elkarteak](#) aukera ematen die nazioarteko lankidetzaren arloko funtzionario publiko ohiei beren ezagutza espezializatua eskaintzeko eta beren esperientzia beste batzuekin partekatzeko, munduko garapenari ekarpena egiteko.

Laguntza-zerbitzu horiez gain, Genevako kantonamenduan dagoen lege batek urteko funtzionamenduaren aurrekontutik [% 0,7](#) nazioarteko elkartasunerako gordetzeko konpromisoa ezartzen du. Aurrekontu horren zati handi bat giza eskubideen defentsarako, laguntza humanitariorako, elikagaien segurtasunerako eta ingurumeneko proiektu eta GKE-etara bideratzen da.

Aurreko bi kasuek, Quebecen eta Genevak, komunean dutena da oinarrizko finantzaketaren eskemak erabiltzen dituztela gizarte zibila indartzeko, garapenerako lankidetzaren politikaren berezko helburu gisa. Hala ere, helburu horrek ñabardura desberdinak ditu Quebecen, Genevan eta gai horri buruzko ELGaren dokumentuetan. ELGarentzat Hegoaldeko gizarte zibila da garapen-prozesu parte-hartzaileago, bidezkoago eta parekideago baterako faktorea; Genevak gizarte zibileko nazioarteko erakunde eta sare handiak babesten ditu; eta Quebecen interes handiagoa du bertako herritarren elkarrekin Ipar-Hegoko elkartasun-sareetan parte har dezaten.

Hezkuntza globala

Herrialde emailletan garapenerako lankidetzaren ahaleginen, beharren eta arazoaren gainean kontzientziatuz bideratutako jarduerak GLO gisa zenbatu daitezke (ELGA, 2023). Jarduera horiek hezkuntza globalaren kontzeptuaren barruan sartzen dira maiz. Hezkuntza globalak aukera ematen die pertsonen munduaren gainean eta mundu horretan duten lekuaren gainean gogoeta kritikoak egiteko, 2050erako Hezkuntza Globalari buruzko Europako Adierazpenean proposatzen den moduan (GENE, 2023). Kontzeptu hori lotuta dago garapenerako

hezkuntzarekin eta haren aldagaiekin, GJHren 4.7 helbururen arabera. Helburu horren barruan daude garapen jasangarrirako eta bizimodu jasangarrientzako hezkuntza, giza eskubideak eta genero-berdintasuna; bakearen eta indarkeriarik ezaren sustapena eta herritartasun globala; eta dibertsitate kulturalaren hautematea eta kulturak garapen jasangarriari egiten dion ekarpena.

Munduko GLODetik, hezkuntza globala % 7,8koa da²⁷. Hala ere, Alemanian GLOD osoaren % 42 da, eta Alemania barruan, hezkuntza globalaren finantzatzaile nagusia **Berlin** da.

Berlin lankidetzan aritzen da Nazioarteko Lankidetzarako Alemaniako Elkartearekin (GIZ) lankidetzak teknikoak artikulatzeko, baina Garapenerako Lankidetzaren Estatu Bulegoa sortu du bere harremanak GKE-ekin artikulatzeko. Horiek hezkuntza globalaren arloan zedarrizten dira. Berlingo lankidetzaren kudeatzaileek diote lanaren banaketa hori bi aldean arteko isileko adostasuna dela, eta dagozkien abantaila konparatiboetan oinarritzen dela.

Berlinek hezkuntza globalaren barruan egindako finantzaketan, justizia globalera, giza eskubideetara, genero-berdintasunera eta ingurumenaren jasangarritasunera bideratutako ekimenak daude. Hiri-estatuak GZE-en ekintzak Hegoaldeko herrialdeetan ere finantzatzen ditu, baina, betiere, hezkuntza globalaren ezaugarri indartsuak baldin badituzte beren hirian eta, hain zuzen ere, tokikoaren eta globalaren arteko loturak nabarmentzen baldin badituzte. GKE-en proiektu indibidualei laguntzeaz gain, Berlinek sektore osoa indartzea ere finantzatzen du, azpiegitura komunei eta hirian bertan kokatuta dauden GKE-en hainbat plataforma eta sareri bideratutako finantzaketan bidez. Horiek guztiak Garapenerako Lankidetzaren Batzorde Aholkularian daude adierazita eta Batzorde horrek Bulegoaren lana babesten du.

Hezkuntza globala Berlinen

[Garapenerako lankidetzaren Estatu Bulegoa](#) (LEZ) garapenerako politiken koherentziazko planteamendu batekin sortu zen, garapena eta politikaren beste arlo batzuk lotzeko, hala nola inklusioa, atzerriko merkataritza, kulturarteko trukea, goi-mailako hezkuntza eta ikerketa. GKE-ekin dituen harremanak hezkuntza globalaren arlora mugatzen dira eta Hegoaldeko herrialdeetan proiektuak finantzatzeko, erakunde horrek hezkuntza globaleko osagarriak izan behar ditu hirian bertan.

LEZek GZE-ei laguntzen die hainbat programarekin. Esaterako, [Berlin Global Village](#) koalizioaren bidez GZEak indartzen laguntzen du;

Edo proiektuen kudeaketan laguntzen du [nazioarteko lankidetzarako Berlingo sozietatearen bitartez](#). Halaber, lan-kontratuak finantzatzen ditu GZE-entzat edo sariak ematen ditu etorkinek izandako ideia berritzaileentzat (Berlin One World Promoters). Halaber, LEZek genero-berdintasunarekin konprometitu dauden etorkinen elkarten MoveGLOBAL sarea babesten du; eta [Berlin Center for Global Engagement](#) aliantza ere babesten du. Berlingo Unibertsitateen arteko aliantza da eta konpromiso globala duen unibertsitate-ikerketa babestea da horren helburua.

Halaber, hezkuntza globalak pisu handia du Espainiako lankidetzak deszentralizatuan, GLOD guztiaren % 10 barne hartzen baitu. Gainera, hezkuntza globala aurretik deskribatu dugun Mugarik Gabeko Quebec Berria programaren eta hurrengo atalean deskribatuko dugun Parisko Solidev programaren parte da. Hala ere, Berlinen kasua nabarmena da; izan ere, hezkuntza globalari erabat bideratuta dagoen aurrekontua GZE-en ekosistema osoa indartzeko erabiltzen da. Izatez, bere ekimenetako bat, hots, Berlin Global Village GKEaren *huba*, oinarritzko finantzaketatzat har liteke.

Proiektuen finantzaketa

Proiektuen finantzaketa da normalean herrialde bazkide batekin adosten den eta epe mugatu baten barruan garapenerako helburu espezifiko batera bideratuta dagoen ekarpenen, jardueren eta emaitzen multzoa. Proiektuek aurrekontua eta eremu geografikoa zehatz bat izaten dute (ELGA, 2023). Herrialde bazkideekin egindako hitzarmen

²⁷Zentralizatutako eragileetan, hezkuntza globalera bideratutako ehunekoa % 0,46koa da.

zuzenak, zein GKE-ei eta hainbat arlotako organismoek esleitutako finantzaketa barne hartzen ditu. Finantzaketaren modalitate hori lotuta dago GKE-ek garapenerako helburuen zerbitzura dagoen exekuzio-eragile gisa duten balio instrumentalarekin. GKE horiek Gobernu emaileen lankidetzaren estrategien barruan daude sartuta.

Lankidetzaren deszentralizatuaren arloan, proiektuen finantzaketa GZE bidezko GLOD guztiaren % 71 da eta herrialde ia guztietan gailentzen den laguntza-modalitatea da²⁸, baita Erresuma Batuan, Espainian eta Belgikan ere, % 80tik gorako ehunekoetara heltzen baita. Aurrekontuari dagokionez, Eskozia, Euskadi eta Flandes nabarmentzen dira. Gainera, Bartzelona, Paris edo Brusela moduko hiri batzuetako GKE-en nazioarteko proiektuen finantzaketarako aurrekontuak erkidegoetako Gobernuen mailan daude.

GZE-en proiektuen finantzaketaren alde egiten duten GLOD-en emaileen askotariko kasuen artean, erakundeak eta proiektuak hautatzeko hainbat eskema daude eta, era berean, Gobernu emaileek gizarte zibilaren gainean dituzten hainbat aurreikuspen islatzen dituzte. Azaletik, tokian bertako eragileen nazioarteko elkartasunerako laguntzarako proiektuen eta bazkide diren gobernuen hitzarmenen barruan sartu behar diren proiektuen artean bereizi behar da. Aztertutako kasuen zatirik handiena barne hartzen duten bi kategoria handi horiei hirugarren bat gehitu behar zaio: eragileen babesak eta Gobernu emaileen plan estrategikoa uztartzen dituenak.

Nazioarteko elkartasunerako herri-ekimenak

Flandesen, herritarren nazioarteko elkartasunerako ekimen berriak garapenerako lankidetzaren laugarren zutabea dira. Flandesko lankidetzaren zatirik handiena gobernuaren aldetik dator eta Malawi, Mozambike eta Hegoafrikako gobernu bazkideekin izandako memorandumaren bitartez artikulatzen da. Proiektu horietatik sortzen diren proiektuak gobernuaren kanalaren bitartez (lehen zutabea), hainbat aldetatik (bigarren zutabea) edo GKE-etatik (hirugarren zutabea) exekutatu daitezke. Azken horrek garrantzia txikiagoa du eta gaitasun teknikoek eta esku-hartzeko proposamen oso espezifikoek baldintzatzen dute beti.

Laugarren zutabea ulermen-memorandum horietan adosten diren emaitzen esparrutik kanpo daude eta helburua da Flandeseko herritarrek eta haien elkarteek nazioarteko elkartasuna gauzatzea. Flandesek arlo horretan egiten duen esku-hartzea, funtsean, Laugarren Zutabearen Laguntza Zentroa finantzatzea da; zentro horrek prestakuntza, *mentoring*, eta finantzaketa-zerbitzuak eskaintzen ditu²⁹. Hain zuzen ere, Zentroa Flandesko GKE-en koordinakundearen ekimena da, eta lankidetzaren sektorea herritarren artean errotzera bideratuta dago, beste ekimen batzuekin batera, hala nola administrazio publikoaren maila guztietan aurrekontuen % 0,7ko konpromisoa eskatzea eta erkidego, probintzia eta udalerrietan kontseiluak eratzea.

Lankidetzaren laugarren zutabea Flandesen eta Bruselan

[Laugarren zutabearen laguntza-puntua](#) Flandesko GKE-en plataformaren ekimena da, 11 hirukoitza aliantza(11.11.11). Flandesko herri eta hirietan nazioarteko elkartasunerako herritarren ekimen txikiak babesten ditu. Flandesen lankidetzarako laugarren zutabea izena jasotzen dute horiek, [Lovainako Unibertsitateak egindako azterketa](#) batetik abiatuta. Flandesko hirugarren zutabeko GKEak 80 baino apur bat gehiago dira soilik, [laugarren zutabearen laguntza-puntuaren](#) ekimenak, berriz, 700 baino gehiago. Flandesko Gobernuak [laguntza-zentroa](#), finantzatzen du, pertsonentzako eta herritarren erakunde txikientzako prestakuntza eta *mentoringa* eskaintzeko. Horiek udalerrien eta probintzien laguntza jasotzen dute proiektu zehatzak finantzatzeko. Zentroa [European Network for Citizen Initiatives in Global Solidarity](#) sareko

kidea da eta Europako hainbat programatan hartzen du parte, hala nola [Development Education and Awareness Raising \(DEAR\)](#). [Bruselan](#), nazioarteko elkartasunaren sailak elkarte boluntarioen ekimen txikiak indartzeko, laguntzeko eta estimulatzeko apustua egiten du. Bruselak eskaintzen dituen diru-laguntzak [oso txikiak dira](#) (5.000 € gehienez nazioarteko lankidetzaren proiektuetarako eta 2.000 € hezkuntza globalako proiektuetarako). Hala, GZE asko laguntzen ditu.

[Flandes, Frantzia eta Herbehereen arteko alderaketa-azterketa baten arabera](#), laugarren zutabea izenekoak laguntzeko politikek inpaktua dute herrialde bakoitzean abian jarri diren elkartasun globalerako herritarren ekimenen kopuruan.

²⁸ Maila zentralean, GZE-etara proiektuen bidez bideratutako GLO % 56koa da.

²⁹Proiektuen finantzaketa gisa dago ezarrita eta oinarrizko finantzaketatzat har liteke.

Brusela laugarren zutabeari gehitu zaio zenbateko oso baxuko dirulaguntzen programa batekin. Ekintza horiek diasporarekin lotutako elkarteek edo beste herrialde batzuetako haien homologoekin lankidetzarako harremanak sortu nahi dituzten aktibisten taldeek sustatzen dituzte maiz. 2000. urtean, hauteskudeen testuinguruan eta herritarren eskariari erantzunez, Bruselak dirulaguntzen programa hori garatu zuen, Maroko, Ginea Conakry eta Kongoko Errepublika Demokratikoko hiriekin lankidetzazuzenean izandako ibilbide luzeagoa osatzeko. Laugarren zutabeari emandako babesaz gain, Nazioarteko Elkartasunerako Kontsultarako Batzordea ezarri du. Batzorde horretan nazioarteko elkartasunean aktibo dauden herritarrak daude ordezkaturata eta urtero sentsibilizazio-astea antolatzen du hiriko GKE-ekin batera.

Belgikako laugarren zutabeari laguntzeko programaren antzeko bat dago **Parisen**. Solidev programa Parisko elkarteei dago zuzenduta (ez dute zertan profesionalak izan) eta finantzaketa eskaintzen die nazioarteko proiektuak gauzatzeko edo Parisen bertan GJHak sustatzeko. Bruselan bezala, zenbateko txikia duten proiektuak dira eta dirulaguntzak Gobernu zentralak emandakoen osagarriak dira, horiek erakunde gutxik egindako proiektu handietara bideratzen baitira.

Parisek nazioarteko harremanen politika zabalago baten barruan sartzen du programa; hiria garapenerako eta nazioarteko erakarmenerako zutabe gisa mantentzera bideratutako politika batean, hain zuzen ere, eta hor, hiriaren erakargarritasunaren eta dinamismoaren beste alderdietako bat da elkartasuna. Alde horretatik, Genevak bezala, Parisek bere nazioarteko profila bere ibilbide historikoarekin eta mugarriekin lotzen du, hala nola Giza Eskubideen Adierazpenarekin edo COP 21ekin. Solidev programaz gain, Parisko nazioarteko ekintzaren barruan beste dirulaguntza-programa batzuk daude profesionalizatuago dauden GKE-entzat eta lankidetzazuzeneko proiektuen eta hirien hainbat saretan hartzen du parte, Frantziako lankidetzarekin itunduta maiz.

Parisko Solidev programa

[Parisko nazioarteko ekintzaren](#) politikaren helburua da hiriaren berrikuntza eta erakargarritasuna sustatzea, hiri-energiaren, nazioarteko elkartasunaren eta hirien arteko lankidetzaren arloan, besteak beste. [C40](#), [ICLEI](#), [Alkate Frankofonoen Nazioarteko Elkartea](#) edo antzeko hainbat hiri-saretan parte hartu eta gidaritza lanak egiten ditu; lankidetzaz teknikorako ekintzak gauzaten ditu mundu osoko tokiko autoritateekin; eta gizarte zibilaren nazioartekotzea finantzatzen du hainbat programaren bitartez, hala nola [Solidev programaren](#) bitartez. Programa hori Parisko elkarteei zuzenduta dago, ez dute zertan profesionalizatuak izan, eta finantzaketa eskaintzen die nazioarteko proiektuak gauzatzeko edo GJHak Parisen bertan sustatzeko.

Gainera, hainbat programa tematiko ditu, hala nola lankidetzaz kulturala, kultura hirien arteko loturak sortzeko oinarritzkoa dela dioen ideian oinarrituta; eta GIB/HIES programa, arlo horretan aktibo dauden erakundeek nazioarteko ekintzak egin ditzaten. Bestalde, Frantziako beste udalerrri batzuek bezala, Parisek uraren, saneamenduaren, hondakinen eta energiaren udal-zerbitzuen tasekin hornitutako elkartasun-funts bat du arlo horietan nazioarteko elkartasun-ekintzak egiteko. Funts horrek GKE-en proiektuak finantza ditzake [SOLIDAE](#) programaren bitartez.

Gobernu bazkideekin egindako hitzarmenen barruan dauden proiektuak

Bartzelonak hainbat hiri-saretan hartzen du parte eta ibilbide luzea du zuzeneko lankidetzaren arloan. CGLU sarean duen parte-hartzearen bitartez, lankidetzaren diskurtsoaren eraikuntzan hartu du parte hiriz hiri. Hala ere, praktikan, haren lankidetzaren % 10 soilik da zuzena eta GKE-entzako dirulaguntzen deialdi bat egiten du hiriz hiriko lankidetzaz zentzu zabalagoan sustatzeko. Aldi berean, egoitza hirian duten erakundeek nazioarteko lankidetzarako beste ekimen batzuk babesten ditu.

Bartzelonak GKE-ei ematen dizkien dirulaguntzen % 40 Bartzelonako hiria bizitzeko eskubiderako ekarpina egiten duten proiektuei esleitzen zaie. Proiektu horiek Bartzelonako Udalarekin lankidetzaz-hitzarmenak dituzten hirietakoak izan behar dute eta aurkeztutako proiektuaren bidez parte hartu behar dute autoritateek, zerbitzu ahaldunen bidez. Gainera, deialdiak Bartzelonako udaleko zerbitzuen parte-hartzea sustatzen du, proiektuaren

bazkide tekniko gisa. Hala, GKE bakoitzari emandako dirulaguntza bakoitza hiriz hiriko lankidetzaren proiektu bihurtzen da, eta udalaren lankidetzaren tekniko zuzenaren osagarria da.

Hala, arkitekturan edo ingeniarietan espezializatuta dauden Bartzelonako GKEak hiri esku-hartze handinahietan ari dira lanean. Hortaz, Bartzelonako ikuspegia bat dator lankidetzaren deszentralizatuaren ikuspegi teknikoarekin, nahiz eta arduradunen arabera, elementu politiko esanguratsua txertatzen duen, hau da, hirirako eskubidearen ikuspegia. Ikuspegi horrek hiri eta kokaleku bidezkoagoak, askotarikoagoak eta inklusiboagoak eraikitzea sustatzen du, eta, Bartzelonaren kasuan, giza eskubideetan oinarritutako lankidetzaren gauzatzen duten GKE-en laguntza jasotzen du, Hegoaldeko gizarte zibileko erakundeen eskutik.

Bartzelona eta hiriz hiriko lankidetzaren

[Bartzelonako Udalaren Nazioarteko Harremanen Zuzendaritzaren 2019 – 2023 agintaldiko](#) jardueraren printzipioetako bat hiri-sareen bidezko udalgintzaren aldeko apustua da. Bartzelonako Justizia Globalerako Lankidetzaren [Gida Planak](#) bere GLODen izaera municipalista berresten du eta hiriarekiko eskubidea honela definitzen du: "ongizate kolektiboa, herritarren parte-hartzearen bidezko giza eskubideak, herritarren parte-hartzearen bidezko kudeaketa demokratikoa eta jabetzaren eta hiriaren funtzio soziala bermatzen duten giza eskubideak eta herritartasuna gauzatzea, eta ongizate komuna eskubide indibidualen ginetik jartzea".

Testuinguru horretan, Bartzelonak alde biko aliantza egonkorak ezarri ditu Habanarekin, Maputorekin, Medellinerekin, Tangerangrekin eta Tetuanekin. Harreman horiek horizontaltasunean, elkarriketa politikoan eta lankidetzaren teknikoan oinarritzen dira.

Bartzelonako Udalaren GLODen zatirik handiena [dirulaguntzen urteko deialdiaren](#) bidez gauzatzen da. Horren barruan, Bartzelonarekin lankidetzaren hitzarmena duten eta tokiko Gobernuak parte-hartze esanguratsua duten hirietako tokiko garapen-proiektuentzat dago gordeta B epigrafea. Horrek lankidetzaren tekniko zuzenarekin sinergiak ezartzea sustatzen du. Horretarako, Bartzelonako udalak langileak ezartzen dituzten zerbitzuen batzordean eta [Bartzelonako Agenda 2030](#) arlo globalarekin lotzen du.

Bartzelonak hiriz hiriko lankidetzaren hori gauzatzen duen arloen artean nabarmentzekoak dira hiri-plangintza eta kokalekuak formalizatzea, genero-indarkeriaren biktimentzako arreta, hiri-agrikultura ekologikoa eta hiri-ura eta -saneamendua.

Bavariako lankidetzaren Afrikako herrialdeen kopuru mugatu batean oinarritzen da, eta Addis Abeban dagoen Afrikarako Bavariako Bulegoaren bidez erlazionatzen da. Testuinguru horretan, GKE-ek eta beste eragile publiko eta pribatu batzuek proiektuentzako finantzaketa jaso dezakete. Bavariak lankidetzarako duen ikuspegia teknikoa da nagusiki eta bat dator lankidetzaren deszentralizatuari buruzko nazioarteko diskurtsoarekin. Bavariaren arabera, bere lurraldearen garapenak eta gizarte nekazaria izatetik industrian eta teknologian liderra izatera igaro den erkidegoaren egiturazko aldaketak interes handia sortu dute munduan. Horregatik, Estatu horrek garapen ekonomikorako, lanbide-heziketako eta nekazaritzako lankidetzaren espezializatu nahi du. Bavariako hainbat eragile askotariko finantzaketa-aukerak eskaintzen dizkie gai horietan jarduteko, eragileen gaitasunen arabera, eta Addis Abebako Bulegoa eskaintzen die Bavariako eta Afrikako eragileen arteko harremanak sustatzeko.

Afrikarako Bavariako Bulegoa

Bavariako garapenerako lankidetzak [Afrikan oinarritzen](#) da eta bere helburua da kontinentearen egonkortasunari eta garapenera ekarpena egitea. Horretarako, beste lurralde batzuentzat esanguratsuak diren ezagutzak eta esperientziak eskaini ditzaketan arloetan oinarritutako ekintzak garatzen ditu.

Instituzionalki, garapenerako lankidetzak [Afrikarako Bavariako Bulegotik](#) kudeatzen da, Addis Abebatik. sailen arteko ordezkaritza hori [Bavariako Estatuko Kantzilertza](#) mendekoa da eta bera arduratzen da Etiopiarekin, Afrikar Batasunarekin (AB), eta Afrikako lehentasunezko beste herrialde batzuekin harremanak dinamizatzeaz; hala nola Tunez, Senegal, Ghana, Togo, Kamerun, Uganda, Malawi, Tanzania, Kenya eta Hegoafrikarekin. Lankidetzak finantzarioan aritzeaz gain, Afrikarako Bavariako Bulegoak Bavariako edozein eragileren nazioarteko lankidetzan laguntzen du.

GKE-en proiektuak zuzeneko lankidetzaren, sektore pribatuaren edo unibertsitateen beste proiektu batzuekin batera aukeratu eta identifikatzen dira. Hein txikiagoan, hezkuntza globaleko proiektuak ere babesten ditu.

Bavariako nazioarteko GLODen ikuspegiak dokumentu honetan dago ezarrita: [Bavariaren ekarpena Afrikako egonkortasunean eta garapenean](#). Bestalde, hezkuntza globalaren ikuspegiaren oinarria [One World Network Bavaria e.V.](#) elkarrekin egindako hitzarmena da. Garapenerako politiken taldeen, hezkuntza globalaren eta bidezko merkataritza-denden Bavariako sarea da hori.

Bavariaren modura, **Eskoziak** ere herrialdeka antolatzen du lankidetzak. Haren bazkide nagusia Malawi da eta lankidetzarako duten eredia Eskoziako eta Malawiko Errepublikako Gobernuen arteko Helburu Orokortarako Elkarteko Hitzarmena da. Hitzarmen horretan, garapen jasangarriaren ikuspegi holistikoa proposatzen da eta Ministerioetako hainbat sail daude sartuta, garapenerako politikekin bat eginez.

Testuinguru horretan, Bavarian bezala, GLODen funtsak esleitzen zaizkie askotariko erakundeek diseinatutako proiektuei, besteak beste, GKE-ek, unibertsitateek, tokiko autoritateek, osasun-sistema nazionalako erakundeek, enpresek (irabazi-asmorik gabe) eta ekonomia sozial eta solidarioko erakundeek. GZEak erabiltzeaz gain programak exekutatzeko, Eskoziako lankidetzaren helburuetako bat da gizarte zibila indartzea. Hori gaitasunak indartzeko dirulaguntzetan islatzen da. Dirulaguntza horiek Eskoziako eta herrialde bazkideko GZE-en egitura finantzatzen dute. Are gehiago, erakunde horietako batzuk Eskoziako lankidetzan bertan rol garrantzitsua izan dezaten finantzatzen dira. Eskoziako-Malawi Lankidetzak elkarrekin kasua da hori, herrialde horretan inplikaturik dauden Eskoziako erakunde guztientzako babeslekua baita. Eskoziako-Malawi Lankidetzak 1.300 bazkide ditu eta bi herrialdeen arteko proiektuak eta lankidetzak sustatzen ditu, bai arlo pribatukoak, bai publikokoak. Hala, Erresuma Batuko nazioarteko garapen-sarek handiena da.

Eskozia - Malawi lankidetzaren

[Eskoziako lankidetzaren](#) oinarria Eskoziarekin lankidetzaren harremanak duten herrialde bazkideetan egiten diren ekimenak babestean datza. Malawirekiko harremanak [Livingstone esploratzailearen](#) garaietatik dator eta bazkide nagusietakoa da.

Malawirekiko lankidetzaren [aldebiko hitzarmenarekin](#) arautzen da eta [Scotland Malawi Partnership](#) eta [Malawi Scotland Partnership](#) GKE-en bidez dinamizatzen da. Finantzaketa Eskoziako Gobernuaren Nazioarteko Garapenerako Funtsetik (NGF) dator eta hiru tresnaren bidez mobilizatzen da.

[Garapenerako laguntzaren programak](#) Eskoziako hainbat eragilerentzat zabalik dauden [errondak](#) dira, baita GKE-entzat ere. [Gaitasunak indartzeko ekimenek](#) finantzaketa eskaintzen diete Eskoziako eta beste herrialdeetako erakundeek; baita Eskoziako Gobernuaren beste [Ministerio](#) batzuei ere.

Azkenik, [merkataritzako inbertsioaren ekimenen](#) helburua da Eskoziako komunitate finantzarioa Afrikako herrialde bazkideekin lankidetzan aritzea, atzerriko inbertsio zuzena sustatzeko eta inbertsioetako, bankuko eta finantzaketa gobernantza egokia sustatzeko.

Finantzaketa-lerro horiez gain, Eskoziako lankidetzaren krisi humanitarioari ere erantzuten dio [Larrialdi Humanitarioetarako Funtsetan](#) bitartez; herritartasun globala eta bidezko merkataritza sustatzen ditu [Bidezko Merkataritzaren Eskoziako Foroaren](#) bidez; eta klima-aldaketaren efektuak jorratzen dituzten proiektuak babesten ditu 2012an sortutako [Justizia Klimatikoaren Funtsetan](#) bidez. Aurreko urteetan, [Dirulaguntza Txikien Nazioarteko Programa](#) ere izan du, GKE txikiak finantzaketa eskaintzeko.

Eskoziarekin alde biko lankidetzaren hitzarmena duten beste herrialde batzuk [Rwanda](#), [Zambia](#) eta [Pakistan](#) dira.

Eragileek eta eragileentzat pentsatutako planaren barruko proiektuak

Euskadik hainbat urterako planen bidez antolatzen du lankidetzaren, eta plan horietan Eusko Jaurlaritzaren lehentasun geografikoak eta sektorialak sartzen dira. Proiektuak gauzatzeko Euskadiko lankidetzarako finantzaketa jasotzen duten GKE-ek lehentasun horiek txertatu beharko dituzte. Hala ere, plan horien prestaketaren eta edukiaren askotariko elementuek erakusten dute lankidetzaren estrategiko estua dagoela GKE-en eta Eusko Jaurlaritzaren artean. Halaber, antolatutako gizarte zibila eta haien liderrak indartzeko ikuspegi partekatua dute garapenerako helburu gisa.

Eusko Jaurlaritzako eta beste autonomia-erkidego batzuetako lankidetzaren planak egiteko prozesua GKE-ek aktiboki parte-hartzen duten kontsulta-prozesuen emaitza da eta kide anitzeko organoen bidez jarraitzen dira. Organo horietan ere presentzia handia dute GKE-ek. Eskema parte-hartzaile horretan, GKE-en lurralde-federazioek edo plataforma autonomikoen rol garrantzitsua dute. Gobernuaren oinarritutako finantzaketa jaso ohi dute horiek.

Gainera, Euskadiko lankidetzaren antolatutako gizarte zibila eta haien liderrak txertatu ditu bere plan estrategikoaren eta programarik nabarmenenetako batzuen edukian. Ikuspegi horren adibiderik onenetako bat da Giza Eskubideen Defendatzaileak Babesteko Euskal Programa. Programa horrek behin-behineko harrera eskaintzen die haien eskubideen defentsagatik kriminalizatutako, jazartutako edo lekualdatutako pertsonak. Programak Euskadiko elkarteak, mugimenduak eta instituzioak artikulatzen ditu, Legebiltzarra barne, eta pertsona horiei lagundu eta haien babes-sarea indartzen dute. Ekintza horien barruan dago Euskadiko Ordezkaritza batek lurraldea bisitatzea, gobernuaren, legebiltzarkideen eta elkarteetako kideen ordezkaritzarekin. Bisita horren helburua da pertsona defendatzaileak haien herrialdera itzultzen direnean haien egoera pertsonal eta komunitarioaren jarraipena egitea eta nazioarteko laguntza ikusaraztea. Antzeko programa batzuk daude beste hiru autonomia-erkidegotan ere, tartean Asturiasen. Bertan sortu zen mota horretako lehen ekimena, 2000. urtean.

Euskadiko lankidetzaren beste ezaugarrietako bat da genero-ikuspegia txertatzen duela zeharkako helburu gisa eta emakumeen ahalduz dela proiektuen ehuneko handi baten helburu nagusia. Helburu horiek sare eta elkarte feministen laguntza estrategikoarekin indartzen dira. Bi finantzaketa-lerroak giza eskubideetan oinarritutako ikuspegiaren eskutik indartu dira. Ikuspegi horrek markatzen du GKE-en bidez egindako Euskadiko lankidetzaren guztia.

Eskubideen defendatzaileen eta emakumeen elkarteak Euskadiko lankidetzan

Euskadiko lankidetzaren % 90 GKE-en bidez bideratzen da. Laguntza gehiena [hainbat urterako plan estrategikoaren](#) barruan dago eta dirulaguntzen deialdi irekien bidez esleitu da. Planak nazioarteko lankidetzaren eta hezkuntza globalaren proiektuen finantzaketa aurreikusten du, baita "tokikoa-globala" kategoria bat ere. Kategoria horren helburua da bien artean dauden desberdintasunak gainditzea eta eragileak indartzera bideratutako hainbat ekintza-lerro ezartzea. Halaber, planak helburu batzuk ezartzen ditu, funtsak esleitzeko konpromiso batzuekin. Konpromiso horiek Euskadiko lankidetzaren lehentasunen berri ematen dute: Afrika \geq % 25; emakumeen ahalduntzea \geq % 20; Euskadiko ekintzak \geq % 13; erakunde feministak \geq % 10; gatazkan dauden herrialdeak eta indarkeria-egoerak \geq % 9; giza eskubideen defendatzaileen babesa \geq % 4.

Giza eskubideen defendatzaileak babesteko jardueretarako gordetzen da laguntzaren % 4. Horren barruan sartzen dira deialdi orokorraren bidez subentzionatutako proiektuak eta Eusko Jaurlaritzako Giza Eskubide, Biktima eta Aniztasun Zuzendaritzak zuzentzen duen eta eLankidetzan lankidetzarako agentziak babesten duen [behin-behineko harrera-programa](#).

Zehar-Errefuxiatuekin GKEak koordinatzen du programa eta Euskadiko beste GZE batzuen harrera-proposamenak bideratzen ditu, besteak beste, Kolonbia, Guatemala, Honduras, Sahara, El Salvador, Nikaragua edo Peruko defendatzaileak behin-behinean hartzeko eta laguntzeko.

Bestalde, tokikoa-globala ikuspegia Euskadin, herrialde bazkideetan eta mundu mailan eragina duten sareentzako dirulaguntza zuzenen bidez gauzatzen da. Sare horien barruan daude [Emakumeen Mundu Martxa](#), [Vía Campesina](#), [Emakume Defendatzaileen Erdiko Amerikako Ekimena](#), [Hezkuntzaren Aldeko Munduko Kanpaina](#), eta Euskadiko eta Latinoamerikako ekonomia sozial eta solidarioko erakundeen arteko [lankidetzaprogramak](#).

Azken [urteko memoriaren](#) arabera, 5. GJHK (genero-berdintasuna) eta 16. GJHK (bakea, justizia eta instituzio sendoak) jasotzen dute finantzaketaren erdia baino gehiago. ELGaren laguntzarako datu-basearen arabera, aurrekonturik handiena duen esku-hartze sektorea "governua eta gizarte zibila" da.

Izatez, GZE-ek presentzia handia dute Euskadiko lankidetzaren plangintzan eta jarraipenean, [Euskadiko GGKE-en Koordinakundearen](#) eta [Garapenerako Lankidetzaren Euskal Agentziaren](#) eta eLankidetzan Garapenerako Lankidetzaren Euskal Agentziaren [Kontseilu Errektorearen](#) bidez.

Euskadiko lankidetzaren plan estrategikoa proiektuen finantzaketaren bidez gauzatzen den arren nagusiki, bat dator erabat GZE-en ikuspeirik politikoenarekin eta Hegoaldeko gizarte zibila giza eskubideen eta emakumeen ahalduntzearen arloan indartzen laguntzeko dago pentsatuta. Aurreko atalean deskribatutako hitzarmen politikoek bazkide teknikoaren rola esleitu ohi diete GKE-ei, eragile politikoena beharrez. Hala ere, kasu horietan, Gobernu emailek Hegoaldeko gizarte zibilaren gaitasunak sustatu eta Iparraldeko homologoekiko harremanak indartu ohi dituzte.

Lankidetzaren deszentralizatua, lankidetzaren kosmopolita

2021eko GLOren datuen azterketatik eta GKE-en bidezko laguntza deszentralizatuaren arloko laguntza motarik eta herrialderik esanguratsuenen ordezkaritza-kasuen azterketetatik atera ditugu hurrengo ondorioak:

- Laguntza deszentralizatuak handitzen jarraitzen du termino absolutu eta erlatiboetan. 2021ean argitaratutako azken datuen arabera, % 14 igo da eta sabai historikoa gainditu du. Sabai hori 3.000 milioi dolarrekoa zen.
- Zenbateko horretatik, % 22 soilik da hain zuzen ere beste herrialde batzuetara transferitutako laguntza eta % 2,5 soilik estatu azpiko Gobernuen arteko zuzeneko lankidetzaren bidez exekututako laguntza.
- Nazioarteko laguntza deszentralizatua gehiena GKE-en bitartzen bideratzen da. Hala ere, garapenerako lankidetzari buruzko nazioarteko arau-esparruak ez dio fenomeno horri erreparatu. Agenda 2030 ezarri zenetik, estatu azpiko Gobernuen gaitasun teknikoarekin lotutako lankidetzaren deszentralizatuaren egokitasunari buruzko narratiba orokortu da, eta, bien bitartean, garapenean dauden herrialdeetako gizarte zibilaren garrantziaren gaineko narratiba askoz politikoagoa indartu da. Hala ere, bi narratibek bide desberdinak dituzte.
- Estatu azpiko Gobernuak ezagutzen dute antolatutako gizarte zibilak Hegoaldeko herrialdeen garapenean duen rol politikoa eta indartu egiten dute, NBEk, ELGak eta EBk argudiatzen duten moduan. Izatez, nazioarteko laguntzarik gehiena esleitzeaz gain, lankidetzaren horren azpi-sektore nagusia "gizarte zibila eta gobernantza" da. Gainera, aztertutako kasu gehienek bereizgarria da Iparraldeko GZEak eta Hegoaldeko GZE-en arteko loturak indartzeko helburua.
- Estatu azpiko emaile gutxi jotzen dute Iparraldean eta Hegoaldean gizarte zibila indartzeko oinarritzko finantzaketaren modalitateak, ELGaren gomendioen ildotik. Hala ere, proiektuen finantzaketarako eskema batzuen barruan oinarritzko finantzaketaren programen antzeko planteamenduak gehitzen dituzte.
- Lankidetzaren esparru propioen aldeko apustua egin eta geografia eta esku hartzeko sektore espezifikotarako GKEak bazkide tekniko izan daitezkeen nahi duten emaileek, GZE-en balio erantsia baliatzen dute beste helburu honetarako ere: babesten dituzten tokiko politiketara giza eskubideetan oinarritutako ikuspegia txertatzeko eta gizartearen artean lotura iraunkorrak ezartzeko.
- Lankidetzaren deszentralizatuaren beste bereizgarri bat kapilaritatea da. Herritarrekiko gertutasunari esker, lurralde osoan zehar zabaldua dauden herritarren askotariko elkarteek laguntza hobea eskaini diezaike lankidetzaren zentralizatuak baino. Hala, nazioarteko lankidetzaren gehiago errotzen da gizartearen, herritartasun globala sustatzen da eta tokikoaren eta globalaren arteko lotura ezartzen da. Horrez gain, lankidetzaren deszentralizatuak lankidetzaren zentralizatuak baino ehuneko hamar aldiz laguntza handiagoa bideratzen du hezkuntza globalera.
- Azken batean, lankidetzaren deszentralizatua lankidetzaren kosmopolita gisa deskriba liteke. Garrantzitsua da nazioarteko arau-esparruan lankidetzaren deszentralizatu politikoagoari buruzko narratiba txertatea. Narratiba horrek herritarrekiko gertutasunaren, GKE-en sektorearekin duen aliantzaren eta biztanleria globalaren gauzatze aktiboa sustatzeko kapilaritatearen garrantzia nabarmendu beharko luke.

ERREFERENTZIAK

- De Búrca, G., Keohane, R.O. y Sabel, C. (2014) 'Global Experimentalist Governance', *British Journal of Political Science*, 44(03), 477–486. or. Hemen eskuragarri: <https://doi.org/10.1017/S0007123414000076>.
- Fernández de Losada, A. eta Llamas, F. (2022) *Repensar la cooperación descentralizada en un contexto de incertidumbres y transiciones múltiples*. Lankidetza Deszentralizatuaren Behatokia, Bartzelonako Diputazioa. Hemen eskuragarri: <https://www.observ-ocd.org/sites/observ-ocd.org/files/2023-03/Repensar%20la%20cooperaci%C3%B3n%20descentralizada%20en%20un%20contexto%20de%20incertidumbres%20y%20transiciones%20m%C3%BAltiples.pdf>.
- GENE (2023) 2050erako Hezkuntza Globalari buruzko Europako Adierazpena Dublingo Adierazpena. Hemen eskuragarri: https://www.gene.eu/s/GE2050-declaration_ES.pdf.
- GdD (2021) 'Strategic Partners. Ministry of Foreign Affairs, Denmark.' Danimarkako Gobernu. Hemen eskuragarri: <https://um.dk/da/danida/samarbejsspartnere/civ-org/adm-ret/strategiske-partnere>.
- GdF (2017) 'Guidelines for Civil Society in Development Policy 2017'. Finlandiako Gobernu. Hemen eskuragarri: https://um.fi/publications/-/asset_publisher/TVOLgBmLyZvu/content/kehityspoliittinen-kansalaisyhteiskuntalinjaus-2017.
- GdS (2017) 'Strategy for support via Swedish civil society organisations for the period 2016–2022'. Suediako Gobernu. Hemen eskuragarri: <https://www.government.se/country-and-regional-strategies/2017/08/strategy-for-support-via-swedish-civil-society-organisations-for-the-period-20162022/>.
- GTF (2023) *The Global Taskforce of Local and Regional Governments*. Hemen eskuragarri: <https://www.global-taskforce.org/>.
- Gutiérrez Goiria, J. et al. (2022) *Garapenerako lankidetza deszentralizatuaren potentzialtasunak eta praktikak: nazioarteko ikuspegia* HEGOA, Euskal Herriko Unibertsitateko Nazioarteko Lankidetza eta Garapenari Buruzko Ikasketa Institutua (EHU).
- Haftack, P. (2003) 'An introduction to decentralized cooperation: Definitions, origins and conceptual mapping', *Public Administration and Development*, 23(4), 333–345 or. Hemen eskuragarri: <https://doi.org/10.1002/pad.286>.
- Kania, M. (2021) 'Modalities and Principles of Decentralized Cooperation of Sub-state Governments in Europe', (June).
- La Coordinadora (2023) *Cooperación autonómica. Análisis de los presupuestos autonómicos 2023*. Hemen eskuragarri: https://coordinadoraongd.org/wp-content/uploads/2023/09/3.-Informe_Analisis-PPTOS-AOD-CCAA-2023_DEF.pdf.
- Martínez, I. (2019) *La Cooperación Internacional ante un Contexto Global: Una Mirada al Caso Vasco*, Doktorego Tesia. HEGOA, Nazioarteko Lankidetza eta Garapenari Buruzko Ikasketa Institutua.
- Monreal, B. (2020) *Construir en la empatía: la cooperación descentralizada como catalizadora de la justicia social - Esglobal - Política, economía e ideas sobre el mundo en español*. Hemen eskuragarri: <https://www.esglobal.org/construir-en-la-empatia-la-cooperacion-descentralizada-como-catalizadora-de-la-justicia-social/>.
- ELGA (2012) *Partnering with Civil Society*. Paris: OCDE publications.
- ELGA (2017) 'OCDE Development Co-operation Peer Reviews: Finland 2017.' Hemen eskuragarri: <https://www.oecd.org/dac/oecd-development-co-operation-peer-reviews-finland-2017-9789264287235-en.htm>.

- ELGA (2018) *Reshaping Decentralised Development Co-operation, Reshaping Decentralised Development Co-operation*. ELGA. Hemen eskuragarri: <https://doi.org/10.1787/9789264302914-en>.
- ELGA (2019a) 'Decentralised Development Co-operation: Unlocking the Potential of Cities and Regions ', *OCDE Development Policy Papers*, 22.
- ELGA (2019b) *Sweden, Development Cooperation Peer Review*. Hemen eskuragarri: <https://www.oecd.org/dac/oecd-development-co-operation-peer-reviews-sweden-2019-9f83244b-en.htm> (Azken kontsulta: 2021eko urriak 27).
- ELGA (2020a) *Aid for Civil Society Organisations*. Edited by OCDE. Paris: Development Assistance Committee. Hemen eskuragarri: <http://oe.cd/dac-crs-code-lists>.
- ELGA (2020b) *Belgium Development Cooperation Peer Review*. Hemen eskuragarri: <https://www.oecd.org/dac/oecd-development-co-operation-peer-reviews-belgium-2020-026f1aad-en.htm> (Azken kontsulta: 2021eko urriak 26).
- ELGA (2020c) *The Development Dimension: DAC Members and Civil Society*. Paris: OCDE Publishing. Hemen eskuragarri: <https://www.oecd-ilibrary.org/docserver/51eb6df1-en.pdf?expires=1634829256&id=id&accname=guest&checksum=1EEE6E75A7C369E2AC980C86D0530DD9>.
- ELGA (2021) 'Denmark, Development Co-operation Peer Reviews.' Hemen eskuragarri: <https://www.oecd.org/dac/peer-reviews/oecd-development-co-operation-peer-reviews-denmark-2021-6e9b77e5-en.htm>.
- ELGA (2023a) *Development Statistics: CRS*. Hemen eskuragarri: <https://stats.oecd.org/>.
- ELGA (2023b) *Reshaping Decentralised Development Co-operation in Germany*. ELGA (OCDE Urban Studies). Hemen eskuragarri: <https://doi.org/10.1787/afedb776-en>.
- ELGA (2023c) *DAC and CRS code lists*. Hemen eskuragarri: <https://webfs.oecd.org/oda/DataCollection/Resources/DAC-CRS-CODES.xlsx>.
- NBE (2015) *Transformar nuestro mundo: la Agenda 2030 para el Desarrollo Sostenible*. Nazio Batuen Erakundeko 2015eko irailaren 25eko Asanblada Nagusiak onartutako ebazpena. A/RES/70/1.
- NBE (2017) *Hiri Agenda Berria*. Quito: Etxebizitzari eta Hiri Garapen Jasangarriari buruzko Nazio Batuen Konferentzia (III. Habitata). A/RES/71/256.
- NBE (2017) *Report of the Special Rapporteur on the rights to freedom of peaceful assembly and of association*. New York: Human Rights Council. Hemen eskuragarri: <http://freeassembly.net/reports/2016-year-in-review/>. (Azken kontsulta: 2021eko abenduak 14). A/HRC/RES/15/21
- NBE (2019) *Participación de la sociedad civil en la implementación de la Agenda 2030 para el Desarrollo Sostenible - Informe del Relator Especial sobre los derechos a la libertad de reunión pacífica y de asociación*. Human Rights Council. A/HRC/41/41/ADD.2. Hemen eskuragarri: <https://www.ohchr.org/es/documents/reports/civil-society-participation-implementation-2030-agenda-sustainable-development>.
- NBE (2023a) *Local 2030*. Hemen eskuragarri: <https://www.local2030.org/>.
- NBE (2023b) *SDG Summit - Local and Regional Government Forum (LRGF)*.
- Pérez, A. (2020) 'Nuevas narrativas en la cooperación descentralizada española - Elcano', *ARI*, 80. Hemen eskuragarri: http://www.realinstitutoelcano.org/wps/portal/rielcano_es/contenido?WCM_GLOBAL_CONTEXT=/elcano/elcano_es/zonas_es/ari80-2020-perez-nuevas-narrativas-en-la-cooperacion-descentralizada-espanola.
- Sánchez Cano, J. (2022) 'Los ODS en las políticas de cooperación al desarrollo de las comunidades autónomas españolas'. Hemen eskuragarri: <https://plataforma-dev.eu/wp-content/uploads/2023/02/Informe-CCAA-y-ODS-en-cooperacion-ES.pdf>.

- CGLU (2015) *Strengthening Decentralized Development Cooperation in a Post-2015 Setting: the Role of Local and Regional Governments*. Rabat: United Cities and Local Governments, World Summit of Local and Regional Leaders.
- CGLU eta Platforma (2022) *Decentralized Cooperation to localize the SDGs in Europe*. Hemen eskuragarri: https://platforma-dev.eu/wp-content/uploads/2022/10/UCLG-DC-Europa_v4.pdf.
- EB (2012) 'Las raíces de la democracia y el desarrollo sostenible: el compromiso de Europa con la sociedad civil en las relaciones exteriores', *Batzordearen komunikazioa*, 0492(amaiera). Hemen eskuragarri: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ES/ALL/?uri=CELEX:52012DC0492>.
- EB (2013) *Thematic programme 'Civil society organisations and local authorities (2014-2020)'*. Brusela: Europako Batzordea.
- EB (2021a) *Thematic Programme for Civil Society Organisations Multiannual Indicative Programme 2021-2027*. Hemen eskuragarri: https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/mission-letter-jutta-urpilainen_en.pdf.
- EB (2021b) *Thematic Programme on Human Rights and Democracy Multi-Annual Indicative Programming 2021-2027*.
- Williams, D. eta Young, T. (2012) 'Civil Society and the Liberal Project in Ghana and Sierra Leona'. *Journal of Intervention and Statebuilding* Volume 6, 2012 - Issue 1: Civil Society and Intervention in Africa.

METODOLOGIA

Jarraian, txosten honetan erabilitako kontzeptu eta adierazle nagusiak definituko ditugu, eta kontzeptu horien iturria eta tratamendua azalduko ditugu.

Lankidetzaren deszentralizatua

Lankidetzaren deszentralizatuaren terminoak estatu azpiko Gobernuen nazioarteko lankidetzaren parte hartzeko dituzten askotariko moduei egiten die erreferentzia. Parte hartzeko modu horiek aldatu egiten dira Gobernu horiek garapenerako laguntzaren finantzatzaile, bideratzaile edo garatzaile gisa duten rola araberak, besteak beste. Txosten hau lankidetzaren deszentralizatuaren oinarritzen da eta horren barruan sartzen dira estatu azpiko Gobernu batek GZE-en egindako gastuak edo Garapenerako Laguntza Ofizial Deszentralizatua (GLOD).

Garapenerako Laguntza Ofizial Deszentralizatua (GLOD)

Txosten honek Garapenerako Laguntza Ofizial Deszentralizatuaren (GLOD) ekintzak indartzen ditu, eta estatu azpiko aurrekontuen kargura finantzatutako GZE-en jarduerak dira horiek. Kalkulatzeko, ELGAko Garapenerako Zuzendaritza Nagusiak kudeatzen duen *Creditor Reporting System* (CRS) datu-basean erregistratutako dirulaguntzaren jardueretatik abiatzen da. Zuzendaritza hori Garapenerako Laguntzaren Batzordeko (GLB) herrialde guztiek elikatzen dute eta irisgarria da publikoarentzat Internet bidez (ELGA, 2023a). GLOD identifikatzeko, CRSren *agency name* eremua erabili dugu. Eremu horrek herrialde bakoitzean dirulaguntza esleitzen duten administrazioaren berri ematen du. GLBk berak taula nagusi batzuk eskaintzen ditu eta hainbat agentzia sailkatzen dira bertan, sei kategoriaren arabera. Kategoria horien barruan dago *local governments*, baina egun osatu gabe dago eta ikerketan zehar joan gara osatzen Interneten egindako kontsulten bidez.

Eragile finantzatzaileak

Eragile finantzatzaileen terminoa GLOD emileen estatu azpiko Gobernuak esleitzeko erabiltzen da. Tokiko Gobernuen kasuan, *agency name* eremuak aukera ematen du, kasu gehienetan, GLBk jakinarazitako laguntza-ekintza bakoitza finantzatzen duen Gobernu zehatza identifikatzeko. Tokiko Gobernuentzat, hori ez da posible; izan ere, termino orokorrak ematen dira, esaterako, udalerriak.

Jarraian, GLOD-en eragile finantzario gisa gehitu ditugun *agency name* eremuko balioak zerrendatuko ditugu.

Provincial governments, local communities - Austria
 Brussels Official Regional Ministries
 Flanders Official Regional Ministries
 Provinces/municipalities - Belgium
 Walloon Official Regional Ministries
 Provincial Governments and municipalities - Canada
 Regional Governments and Municipalities - Czech Republic
 Universities - Czech Republic
 COOP DECENTRAL/MAE - France
 Interdepartmental - France
 City State of Berlin
 City State of Bremen
 City State of Hamburg
 Federal State of Baden-Württemberg
 Federal State of Bavaria
 Federal State of Brandenburg
 Federal State of Hesse
 Federal State of Lower-Saxony
 Federal State of Mecklenburg-West Pomerania
 Federal State of North Rhine-Westphalia
 Federal State of Rhineland-Palatinate

Prefectures - Japan
 Local Authorities - Lithuania
 Municipalities - Portugal
 Local and Regional governments - Slovak Republic
 Autonomous Governments - Spain
 Ceuta Hiria
 Melilla Hiria
 Andaluziako Autonomia Erkidegoa
 Aragoiko Autonomia Erkidegoa
 Kanarietako Autonomia Erkidegoa
 Kantabriako Autonomia Erkidegoa
 Gaztela-Mantxako Autonomia Erkidegoa
 Kataluniako Autonomia Erkidegoa
 Extremadurako Autonomia Erkidegoa
 Galiziako Autonomia Erkidegoa
 Murtziako Autonomia Erkidegoa
 Errioxako Autonomia Erkidegoa
 Balearretako Autonomia Erkidegoa
 Euskal Autonomia Erkidegoa
 Asturiasko Autonomia Erkidegoa
 Gaztela eta Leongo Autonomia Erkidegoa

Federal State of Saarland
 Federal State of Saxony
 Federal State of Saxony-Anhalt
 Federal State of Schleswig-Holstein
 Federal State of Thuringia
 Federal states and local governments - Germany
 Foundations/Societies/Misc. (non federal) - Germany
 Municipalities - Greece
 Local administration - Italy
 Ordinance-designed Cities - Japan

Madrilgo Erkidegoa
 Nafarroako Foru Erkidegoa
 Valentiako Erkidegoak
 Municipalities - Spain
 Public Universities - Spain
 Cantons and municipalities - Switzerland
 Scottish Government
 Welsh Assembly Government
 Local and Regional governments - Latvia
 Municipalities - Liechtenstein

Adierazi beharra dago txosten hau egiteko identifikatutako eragileen izenak homogeneizatu ditugula, nomenklatura sinplifikatuz eta dagokien eskualdeari erreferentzia eginez. Adibide gisa, *Euskal Autonomia Erkidegoa* Euskadi gisa ageri da txosten osoan zehar edo *Flanders Official Regional Ministries* Flandes gisa. Kasu guztietan, identifikatutako eragileek hainbat erkidegotako estatu azpiko Gobernuari egiten diete erreferentzia eta ez erkidegoko administrazioen multzoari.

GLODen kategoriak

Txosten honetako GLODen kategorizazioa laguntza motaren eta kanalaren CRS eremuetan oinarritzen da. Laguntza motaren eremuaren bidez egiten da GLODen lehen bereizketa eta bi termino bereizten dira: GLO, garatutako herrialdeetatik garapenean dauden herrialdeetara baliabide finantzarioak modu eraginkorrean transferitzea (nazioarteko laguntza) eta, bestetik, agentzia emailearen lurraldean bertan erabiltzen den laguntza (lurraldean bertako laguntza).

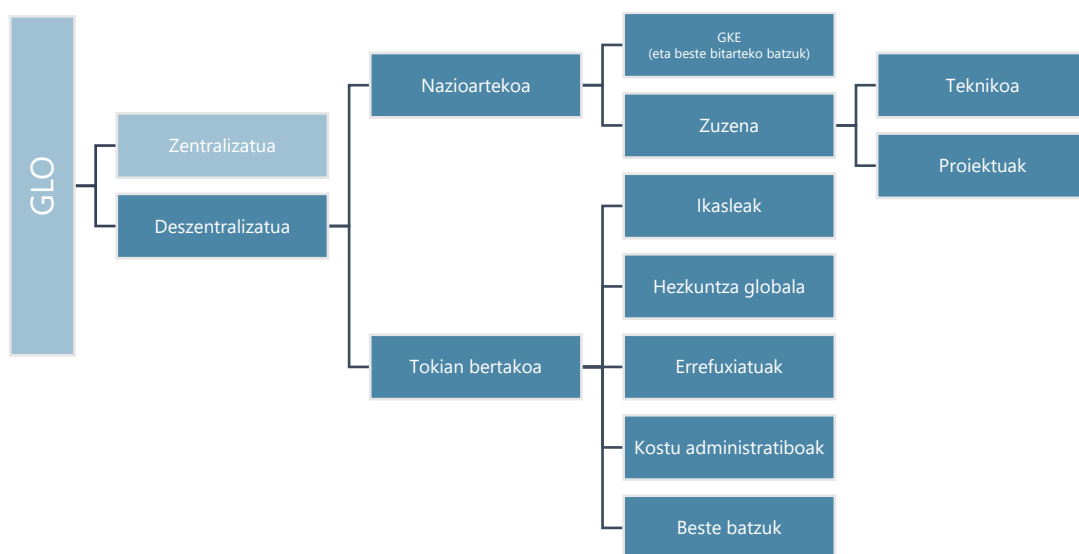
Nazioarteko eta tokian bertako laguntza GLBk definitutako CRSren laguntza mota hauekin daude osatuta (ELGA, 2023c):

Kategoria	CODE	Tipe_AID
Nazioartekoa	A*	Budget support
	B*	Core contributions and pooled programmes and funds
	C*	Project-type interventions
	D*	Experts and other technical assistance
Tokian bertakoa	E*	Scholarships and student costs in donor countries
	F*	Debt relief
	G*	Administrative costs not included elsewhere
	H*	Other in-donor expenditures (included Refugees in donor countries)

Era berean, kategoria handi horiek azpi-kategoriatan bereizten dira, laguntza motaren eta kanalaren eremuen arteko konbinazioaren arabera. Horrela, GLO deszentralizatuarentzako esanguratsuak diren kontzeptuetan bereiz daiteke. Taula honetan ageri dira horiek:

Kategoria	Azpikategoria	Laguntza mota	Kanala
Nazioartekoa	GKE (eta beste bazkide batzuk)	A*,B*,C*, D*	GKE, hainbat aldetakoa
	Zuzeneko lankidetzak	A*,B*,C*, D*	Gobernu emailea, gobernu hartzailea
	• Teknikoa	D*	Gobernu emailea, gobernu hartzailea
	• Proiektuak	A*,B*,C*	Gobernu emailea, gobernu hartzailea
Tokian bertakoa	Ikasleak	E*	Denak
	Errefuxiatuak	H02 - H05	Denak
	Hezkuntza globala	H01	Denak
	Kostu administratiboak	G01	Denak
	Beste batzuk	F01	Denak

Txostenak GLOren banakapenaren laburpen hau proposatzen du:

GLOri buruzko azterketa gehienetan bezala, txosten hau CRS datu-basearen eremuetan oinarritzen da lankidetzaren deszentralizatua ezaugarritzeko. Eremu horiek helmuga herrialdea eta eremu geografikoa, sektorea eta kanala dira. Txosten honetarako, hainbat multzokatze egin dira eremu horietan, datuak ulertu ahal izateko.

Hurrengo tauletan multzokatze horiek nola egin diren erakusten duten adibide batzuk ageri dira:

ARLOA (multzokatzea)	Eremu geografikoa (GLB)
Afrika	Afrika South of Sahara
America	America Caribbean & Central America South America
Asia and Pacific	Asia Far East Asia Oceania South & Central Asia
Europe	Europe
MENA	Middle East North of Sahara
Unspecified	Regional and Unspecified

KANALA (multzokatzea)	KANALA (GLB)
GKE	2* NON-GOVERNMENTAL ORGANISATIONS (NGOs) AND CIVIL SOCIETY
BESTE BATZUK	1* PUBLIC SECTOR INSTITUTIONS 3* PUBLIC-PRIVATE PARTNERSHIPS (PPPs) and NETWORKS 4* MULTILATERAL ORGANISATIONS 5* University, college or other teaching institution, research institute or think-tank 6* Private sector institution

GLOren beste ezaugarri orokor batzuk

GLOri buruzko azterketa gehienetan bezala, txosten hau herrialdearen eta sektorearen eremuetan oinarritzen da. Duen luzera dela eta, herrialdearen eremua hainbat eskualdetan multzokatu dugu eta eskualde horiek ez dute zertan ELGAkoekin (Afrika, Amerika, Asia eta Ozeano Barea, Europa eta MENA) eta sektoreen araberekin bat etorri. Halaber, sektorearen eremua ELGAren makro-sektoreen arabera dago multzokatu kasu guztietan, sektore sozialaren makro-sektorean izan ezik. Sektore hori bereizi egin dugu, lankidetzaren deszentralizatua duen garrantzia dela eta.

GZE eta GKE

Azterketa honetan, gizarte zibila edo antolatutako gizarte zibila terminoa ELGAREN zentzuan erabili dugu (2012): "gizartea boluntarioki antolatzeko elkarten multzoa da eta interes eta lotura asko ordezkatzeko. GZEak defini daitezke gobernuz eta multzoko merkatuz kanpoko erakunde guztiak barneratzeko; horietan, pertsonak jabari publikoarekin lotutako interes berberak lortzeko antolatzen dira. Kasu horien barruan sartzen dira erakunde komunitarioak eta herrixketako elkarteak, ingurumeneko taldeak, emakumeen eskubideen aldeko taldeak, nekazarien taldeak, erakunde erlijiosoak, sindikatuak, kooperatibak, elkarte profesionalak, merkataritza-ganberak, ikerketa-institutu independenteak eta irabazi-asmorik gabeko komunikabideak".

Kontzeptu hori GLO aztertzeke erabiltzeko garaian, GZE terminoa GKE-ekin alderatzen da kanalaren eremuaren pean, CRSren datu-basean identifikatzen den moduan. Hala, sektore pribatuari edo arlo akademikoari lotutako GZE batzuk baliteke azterketatik kanpo geratzea. Horiek beste kanal-kode batzuk dituzte, eta estatuko eta merkaturako erakundeekin nahasten dira.

GZE kanalaren azterketa

GZE kanalaren bitartez egindako zeharkako lankidetzak bereziki aztertu dugu txosten honetan, eta gaiari buruzko informazio hauek barne hartu ditugu:

- Bolumena: GLOD, GKE bidez kanalizatutako milioi dolarretan. Herrialde bakoitzean finantzatutako proiektuen eta erakundeen kopurua.
- Garrantzia: GZEren kanalak GLOD guztiaren gainean duen pisua eta GLODEK GZEren kanal guztian duen pisua.

Aurreko kategorietan oinarritutako banakapena egin da aldagai horiekin eta 1. atalean deskribatzen den arau-esparrurako hurrengo intereseko puntu hauek nabarmentzen ditu.

- GKE-en kanala CRSk kontuan hartzen dituen hiru erakunde motatan oinarritzen da: nazioartekoa, herrialde emailearena eta herrialde hartzailearena.
- GLODen azpikategoriak, nazioarteko eta tokian bertako GLOD alderatuz, eta horren barruan, hezkuntza globalari arreta berezia jartzen zaio, biztanleria globalaren sustapenaren adierazlea baita. Nazioarteko laguntzaren barruan, proiektuen finantzaketara eta GKE-en oinarritutako finantzaketara bideratutako zenbatekoak alderatu ditugu, gizarte zibilaren laguntzari buruzko ELGAREN azterketen ildotik.
- Herrialdeak: txosteneko 1. atalak ezarritakoarekin bat eginez, GZE-ei emandako GLODen banakapen geografikoak arreta berezia jartzen die estatu ahulei, GLBren kategorizazioaren arabera (ELGA, 2023c).
- Sektoreak: GZE-ei emandako GLODen sektoreen araberrako banakapenak ere arreta berezia eskaintzen dio gobernantzaren eta gizarte zibilaren azpisektoreari.
- Genero-adierazlea: helburu nagusi edo garrantzitsu gisa genero-berdintasuna duten proiektuetara bideratutako ehunekoak³⁰ adierazten du.

Lankidetzak deszentralizatuaren profilak

GLODen azterketan sakontzeko, herrialdeen edo estatuen araberrako lankidetzarako profil deszentralizatuak ezarri dira. Erabaki hori justifikatuta dago udalerriri edo estatu federalen moduko eragile orokorreari esleitzen zaizkien GLODen partidak askoren xehetasunak falta direlako eta deszentralizatuak emaileek antzeko lankidetzak motak garatzen dituztelako estatu bakoitzaren barruan, haien kompetentzia-esparruaren eta herrialde bakoitzaren ibilbide historikoen arabera.

Lankidetzarako proiektuen azterketa, kuantitatiboa nagusiki, fitxatan aurkeztu dugu, deszentralizazioaren mailaren edo GLODEK aldebiko GLO guztiaren gainean duen ehunekoaren arabera. Fitxa horien barruan jasotzen da eskuragarri dagoen azken urtean, 2021ean, herrialde bakoitzean GLODEK duen bolumena eta pisua, azken bost urtetako bilakaera eta aurretik aipatu ditugun kategorien araberrako banakapena. Horrez gain, herrialde bakoitzaren GZE-en kanalaren azterketa aurkeztuko dugu.

³⁰Adierazle horrek adierazten du ea ekintza bakoitzean genero-berdintasuna proiektuaren edo programaren helburu nagusia den (kasu honetan, adierazlea 2 da) edo ea programak edo proiektuak genero-berdintasuna zeharkako helburu garrantzitsu eta deliberatu gisa txertatzen duen, baina gauzatzeko arrazoi nagusia izan gabe (kasu horietan adierazlea 1 da).

Bestalde, CRSn informazio nahikoa duten herrialdeen kasuan ere eragile finantzario guztien zerrrenda bat egin dugu, eta lehen hiru emaleen profil xeheagoa osatu dugu.

Lankidetzarako ereduaren bilaketa

Azterketa kuantitatiboaz gain, txosten honen barruan GZE-en bidez kanalizatutako GLODen kategorizazioan sakontzen duen azterketa kuantitatiboa jaso dugu eta eragile mota bakoitzaren balio erantsia sustatzen duten lankidetzaren jarduketara eta adibide zehatzak identifikatzen ditu, nazioarteko lankidetzaren arau-esparruaren arabera. Arau-esparru horrek rol politikoa esleitzen die GZE-ei, garapen parekideagoan eragina izan dezaten, eta estatu azpiko Gobernuari tokiko eta erkidegoko garapenean izandako esperientzia propioarekin lotutako rol politikoa esleitzen die.

Kasuak identifikatzeko, urrats hauek jarraitu ditugu. Lehenik eta behin, GZE bidez GLOD gehien bideratzen dituzten herrialdeak aukeratu ditugu. Herrialde horiek GZE-erako eskuragarri dagoen ia GLOD guztia (% 97) pilatzen dute. Ondoren, CRSren mikrodatuan, aurrekontuaren ikuspegitik garrantzitsuen den estatu azpiko Gobernuak identifikatu dugu. GZE bidezko GLOD toki mailan zein erkidegoan ematen den herrialdetan, mota bakoitzeko kasu bana aztertu dugu.

2. taula. GKE-en bidez bideratutako GLODen rankinga

Batez besteko bolumena (milioi dolarretan, 2017 – 2021) eta GZE bidezko GLODen guztizkoaren gaineko ehunekoa.

Herrialdea	Miliodolar	%	Kasuak
Espainia	241	% 51	Euskadi, Bartzelona
Frantzia	103	% 22	Paris
Suitza	51	% 11	Geneva
Belgika	27	% 6	Flandes, Brusela
Erresuma Batua	15	% 3	Eskozia
Alemania	15	% 3	Bavaria, Berlin
Kanada	11	% 2	Quebec
	478	% 98	

Iturria: geuk egina CRStik abiatuta (ELGA, 2023a)

Hainbat lankidetzara-programa egon daitezkeela kontuan izanik, kasuen azterketetan alde batera utzi ditugu zenbatekorik txikiak dituzten laguntza motak eta herrialde bakoitzeko GLODen % 80 edo gehiago osatzen dutenen kasuan oinarritu gara. Horretarako, hurrengo taula hau erabili dugu, azken bost urteotako datuekin.

3. taula. GKE-en bidez bideratutako GLOD mota nagusiak

Aldez aurretik aukeratutako herrialdetako GZE bidezko GLODen guztizkoaren gaineko ehunekoa. Emale bakoitzaren GLODen guztizkoaren % 80 baino gehiago adierazten duten laguntza motak adierazi ditugu. 2017 - 2021

	Espainia	Frantzia	Suitza	Erresuma Batua	Kanada	Alemania	Belgika
[A] Aurrekontuaren laguntza							
[B] Oinarrizko finantzaketa	% 0,3	% 2,4	% 23,7	% 3	% 13,9	% 0,1	% 9,9
[C] Proiektuak	% 87,4	% 29,0	% 74,5	% 97	% 70,4	% 44,5	% 83,3
[D] Laguntza teknikoa	% 0,4		% 0,5		% 12,9	% 12,3	% 0,4
[E] Ikasleak			% 0,1			% 0,3	% 0,9
[G] Kostu administratiboak						% 0,6	% 0,2
[H01] Hezkuntza globala	% 11,1	% 2,7	% 1,2		% 2,9	% 42,3	% 5,3
[H02] Errefuxiatuak	% 0,8	% 65,9					
Guztira	% 100	% 100	% 100	% 100	% 100	% 100	% 100

Iturria: geuk egina CRStik abiatuta (ELGA, 2023a)

Kasuen azterketak egiteko elkarrizketak egin ditugu langileekin, GLODen partida horiek zer programatan sartzen diren, haien esparru estrategikoak eta erreferentziako dokumentuak identifikatzeko. Elkarrizketak eta ondorengo

dokumentazioa hurrengo galdetegiaren arabera antolatu ditugu, eta 1. atalean egindako bost ikerketa-galderen arabera egituratu ditugu.

I. Garapenerako lankidetzarako GZE-en finantzaketa-esparruaren deskribapena.

1. Programaren izena
2. Historia laburra
3. Esparru instituzionala
4. Finantzaketa motak eta CRSren laguntza motekiko baliokidetzak
5. Lankidetzaren alderdi ez finantzarioak

II. Programaren narratiba

6. Programaren narratiba
7. Politika eta estrategia zabalagoekin dagoen lotura

III. GZE-en balio politikoaren sustapena

8. Giza eskubideak
9. Genero-berdintasuna
10. Gobernantza demokratikoa
11. Hegoaldeko GZE indartzea
12. Biztanleria globala eta gobernantza globalean duen intzidentzia

IV. Lankidetzaren deszentralizatuaren balio teknikoaren sustapena

13. Fokua tokiko politiketan
14. Sinergiak zuzeneko lankidetzarekin.

V. Balio bereizgarria

15. Erkidegoko/tokiko beste Gobernu batzuen aurrean
16. Gobernu zentralaren aurrean

GLOD-EN DATUAK 2021

Agentea	Herraldea	(1) GKE		(2) AT		(3) Proiektuak		(2+3) Zuzena		(1+2+3) Nazioartekoa		(4) Ikasteak		(5) Errefuxiatuak		(6) EG		(7) Administrazioa		(4+5+6+7) Tokian bertakoa		GLOD, GUZTIRA
		M dolar	%	M dolar	%	M dolar	%	M dolar	%	M dolar	%	M dolar	%	M dolar	%	M dolar	%	M dolar	%	M dolar	%	
<i>Identifikatuak:</i>		267,55		26,11		103,02		129,13		396,68		5,13		7,61		37,87		21,86		72,47		469,14
Euskadi	Espainia	49,57	% 82	0,00	% 0	1,78	% 3	1,78	% 3	51,36	% 85	0,00	% 0	2,06	% 3	4,31	% 7	3,04	% 5	9,42	% 15	60,77
Flandes	Belgika	19,63	% 35	0,83	% 1	32,45	% 58	33,29	% 59	52,91	% 94	0,97	% 2	0,00	% 0	1,23	% 2	1,17	% 2	3,36	% 6	56,28
Katalunia	Espainia	20,30	% 37	8,21	% 15	6,48	% 12	14,69	% 27	34,99	% 63	0,00	% 0	5,41	% 10	9,51	% 17	5,26	% 10	20,18	% 37	55,17
Valentziako Erkidegoa	Espainia	47,78	% 89	0,00	% 0	3,76	% 7	3,76	% 7	51,55	% 96	0,09	% 0	0,00	% 0	1,98	% 4	0,00	% 0	2,07	% 4	53,62
Eskozia	Erresuma Batua	17,32	% 47	0,00	% 0	19,32	% 53	19,32	% 53	36,65	% 100	0,00	% 0	0,00	% 0	0,00	% 0	0,00	% 0	0,00	% 0	36,65
Andaluzia	Espainia	22,07	% 67	0,00	% 0	3,88	% 12	3,88	% 12	25,94	% 78	0,00	% 0	0,00	% 0	1,80	% 5	5,44	% 16	7,24	% 22	33,18
Valonia	Belgika	6,74	% 27	4,28	% 17	13,83	% 55	18,10	% 72	24,85	% 99	0,00	% 0	0,00	% 0	0,19	% 1	0,00	% 0	0,19	% 1	25,03
Nafarroa	Espainia	14,60	% 91	0,00	% 0	0,09	% 1	0,09	% 1	14,69	% 92	0,00	% 0	0,07	% 0	0,86	% 5	0,35	% 2	1,28	% 8	15,97
Extremadura	Espainia	9,57	% 73	0,06	% 0	0,41	% 3	0,47	% 4	10,03	% 76	0,00	% 0	0,00	% 0	1,58	% 12	1,52	% 12	3,10	% 24	13,13
Bavaria	Alemania	3,64	% 29	6,65	% 52	1,10	% 9	7,76	% 61	11,40	% 90	0,88	% 7	0,00	% 0	0,29	% 2	0,14	% 1	1,31	% 10	12,71
Ipar Renania-Westfalia	Alemania	0,87	% 7	0,63	% 5	4,51	% 36	5,14	% 41	6,01	% 48	0,60	% 5	0,00	% 0	4,91	% 39	0,96	% 8	6,48	% 52	12,49
Hamburgo	Alemania	0,19	% 2	0,01	% 0	10,65	% 89	10,66	% 89	10,85	% 91	0,55	% 5	0,00	% 0	0,56	% 5	0,00	% 0	1,11	% 9	11,96
Galizia	Espainia	7,23	% 77	0,10	% 1	0,49	% 5	0,58	% 6	7,81	% 83	0,00	% 0	0,00	% 0	0,69	% 7	0,91	% 10	1,60	% 17	9,41
Balear Uharteak	Espainia	5,46	% 74	0,00	% 0	0,77	% 10	0,77	% 10	6,23	% 84	0,00	% 0	0,00	% 0	0,83	% 11	0,33	% 4	1,16	% 16	7,39
Aragoi	Espainia	6,37	% 90	0,00	% 0	0,18	% 3	0,18	% 3	6,55	% 93	0,00	% 0	0,00	% 0	0,49	% 7	0,00	% 0	0,49	% 7	7,04
Baden-Württemberg	Alemania	0,37	% 6	2,23	% 35	1,89	% 30	4,13	% 65	4,49	% 70	0,85	% 13	0,00	% 0	1,04	% 16	0,00	% 0	1,90	% 30	6,39
Gaztela eta Leon	Espainia	4,90	% 83	0,01	% 0	0,06	% 1	0,07	% 1	4,97	% 84	0,00	% 0	0,00	% 0	0,69	% 12	0,24	% 4	0,93	% 16	5,90
Asturias	Espainia	4,60	% 83	0,00	% 0	0,42	% 8	0,42	% 8	5,02	% 90	0,00	% 0	0,06	% 1	0,42	% 8	0,06	% 1	0,54	% 10	5,56
Madril	Espainia	4,90	% 88	0,00	% 0	0,00	% 0	0,00	% 0	4,90	% 88	0,00	% 0	0,00	% 0	0,19	% 3	0,45	% 8	0,64	% 12	5,54

Agentea	Herrialdea	(1)		(2)		(3)		(2+3)		(1+2+3)		(4)		(5)		(6)		(7)		(4+5+6+7)		GLOD, GUZTIRA				
		GKE M dolar	%	AT M dolar	%	Proiektuak M dolar	%	Zuzena M dolar	%	M dolar	%	M dolar	%	Ikasteak M dolar	%	Errefuxiatuak M dolar	%	EG M dolar	%	M dolar	%		M dolar	%	Tokian bertakoa M dolar	%
Gales	Erresuma Batua	3,89	% 100	0,00	% 0	0,00	% 0	0,00	% 0	3,89	% 100	0,00	% 0	0,00	% 0	0,00	% 0	0,00	% 0	0,00	% 0	0,00	% 0	0,00	% 0	3,89
Gaztela-Mantxa	Espainia	3,22	% 86	0,00	% 0	0,00	% 0	0,00	% 0	3,22	% 86	0,00	% 0	0,00	% 0	0,19	% 5	0,32	% 9	0,51	% 14	0,51	% 14	0,51	% 14	3,74
Hesse	Alemania	0,50	% 14	2,26	% 61	0,07	% 2	2,33	% 63	2,83	% 77	0,37	% 10	0,00	% 0	0,49	% 13	0,00	% 0	0,86	% 23	0,86	% 23	0,86	% 23	3,68
Errioxa	Espainia	2,76	% 81	0,00	% 0	0,17	% 5	0,17	% 5	2,92	% 86	0,00	% 0	0,00	% 0	0,47	% 14	0,02	% 1	0,49	% 14	0,49	% 14	0,49	% 14	3,41
Berlin	Alemania	0,51	% 16	0,09	% 3	0,00	% 0	0,09	% 3	0,60	% 19	0,00	% 0	0,00	% 0	2,32	% 72	0,31	% 10	2,63	% 81	2,63	% 81	2,63	% 81	3,23
Kanariak	Espainia	3,18	% 100	0,00	% 0	0,00	% 0	0,00	% 0	3,18	% 100	0,00	% 0	0,00	% 0	0,00	% 0	0,00	% 0	0,00	% 0	0,00	% 0	0,00	% 0	3,18
Kantabria	Espainia	2,11	% 71	0,00	% 0	0,07	% 2	0,07	% 2	2,18	% 73	0,00	% 0	0,00	% 0	0,42	% 14	0,38	% 13	0,80	% 27	0,80	% 27	0,80	% 27	2,98
Renania - Palatinatua	Alemania	1,62	% 75	0,01	% 0	0,00	% 0	0,01	% 0	1,62	% 76	0,00	% 0	0,00	% 0	0,07	% 3	0,45	% 21	0,52	% 24	0,52	% 24	0,52	% 24	2,15
Bruselako eskualdea	Belgika	1,15	% 70	0,00	% 0	0,21	% 13	0,21	% 13	1,36	% 83	0,00	% 0	0,00	% 0	0,27	% 17	0,00	% 0	0,27	% 17	0,27	% 17	0,27	% 17	1,63
Saxonia Beherea	Alemania	0,39	% 27	0,24	% 16	0,08	% 6	0,32	% 22	0,71	% 49	0,17	% 12	0,00	% 0	0,07	% 4	0,51	% 35	0,75	% 51	0,75	% 51	0,75	% 51	1,46
Saxonia	Alemania	0,81	% 61	0,31	% 24	0,10	% 8	0,42	% 31	1,22	% 92	0,10	% 8	0,00	% 0	0,00	% 0	0,00	% 0	0,10	% 8	0,10	% 8	0,10	% 8	1,32
Schleswig-Holstein	Alemania	0,36	% 42	0,02	% 2	0,11	% 12	0,13	% 15	0,49	% 56	0,02	% 2	0,00	% 0	0,36	% 42	0,00	% 0	0,38	% 44	0,38	% 44	0,38	% 44	0,87
Mecklenburg eta Mendebaldeko Pomerania	Alemania	0,11	% 14	0,04	% 5	0,00	% 0	0,04	% 5	0,15	% 19	0,00	% 0	0,00	% 0	0,64	% 81	0,00	% 0	0,64	% 81	0,64	% 81	0,64	% 81	0,79
Bremen	Alemania	0,11	% 14	0,00	% 0	0,14	% 18	0,14	% 18	0,26	% 33	0,12	% 15	0,00	% 0	0,41	% 52	0,00	% 0	0,53	% 67	0,53	% 67	0,53	% 67	0,78
Turingia	Alemania	0,04	% 7	0,13	% 24	0,00	% 0	0,13	% 24	0,17	% 31	0,38	% 69	0,00	% 0	0,00	% 0	0,00	% 0	0,38	% 69	0,38	% 69	0,38	% 69	0,55
Murtzia	Espainia	0,31	% 61	0,00	% 0	0,00	% 0	0,00	% 0	0,31	% 61	0,00	% 0	0,00	% 0	0,19	% 39	0,00	% 0	0,19	% 39	0,19	% 39	0,19	% 39	0,50
Brandeburgo	Alemania	0,29	% 79	0,00	% 0	0,00	% 0	0,00	% 0	0,29	% 79	0,00	% 0	0,00	% 0	0,08	% 21	0,00	% 0	0,08	% 21	0,08	% 21	0,08	% 21	0,36
Saxonia-Anhalt	Alemania	0,03	% 10	0,00	% 0	0,00	% 0	0,00	% 0	0,03	% 10	0,02	% 9	0,00	% 0	0,22	% 82	0,00	% 0	0,25	% 90	0,25	% 90	0,25	% 90	0,27
Sarre	Alemania	0,05	% 35	0,01	% 8	0,00	% 0	0,01	% 8	0,06	% 44	0,00	% 0	0,00	% 0	0,08	% 56	0,00	% 0	0,08	% 56	0,08	% 56	0,08	% 56	0,14
<i>Identifikatu gabeak:</i>		210,45		49,34		14,22		63,56		274,01		1.979,67		298,44		22,56		27,88		2.328,55		2.328,55		2.328,55		2.602,56
Alemaniko Länderrak	Alemania	0,00	% 0	0,00	% 0	0,00	% 0	0,00	% 0	0,00	% 0	1.973,89	% 100	0,00	% 0	0,00	% 0	0,00	% 0	1.973,89	% 100	1.973,89	% 100	1.973,89	% 100	1.973,89
Kanadako probintziak	Kanada	10,38	% 5	0,28	% 0	1,15	% 1	1,43	% 1	11,81	% 6	0,89	% 0	183,39	% 93	0,00	% 0	0,42	% 0	184,70	% 94	184,70	% 94	184,70	% 94	196,51
Frantziako Atzerriko Gaietako Ministerioa	Frantzia	33,72	% 23	9,27	% 6	4,15	% 3	13,42	% 9	47,14	% 31	0,51	% 0	85,48	% 57	5,39	% 4	11,13	% 7	102,51	% 69	102,51	% 69	102,51	% 69	149,64

Agentea	Herrialdea	(1)		(2)		(3)		(2+3)		(1+2+3)		(4)		(5)		(6)		(7)		(4+5+6+7)		GLOD, GUZTIRA
		GKE M dolar	%	AT M dolar	%	Proiektuak M dolar	%	Zuzena M dolar	%	Nazioartekoa M dolar	%	Ikasleak M dolar	%	Errefuxiatuak M dolar	%	EG M dolar	%	Administrazioa M dolar	%	Tokian bertakoa M dolar	%	
Espainiako Udalak	Espainia	86,41	% 78	0,10	% 0	2,87	% 3	2,97	% 3	89,38	% 80	0,07	% 0	0,96	% 1	14,31	% 13	6,60	% 6	21,95	% 20	111,33
Suitzako Kantonamenduak	Suitza	55,32	% 89	0,16	% 0	1,24	% 2	1,41	% 2	56,72	% 91	0,63	% 1	2,36	% 4	0,38	% 1	2,08	% 3	5,45	% 9	62,17
Sailen artekoa	Frantzia	0,10	% 0	38,67	% 89	0,57	% 1	39,24	% 91	39,34	% 91	0,00	% 0	0,00	% 0	0,00	% 0	3,96	% 9	3,96	% 9	43,30
Austriako probintziak	Austria	6,73	% 20	0,00	% 0	1,14	% 3	1,14	% 3	7,86	% 23	0,10	% 0	25,25	% 73	0,99	% 3	0,15	% 0	26,49	% 77	34,35
Espainiako unibertsitate publikoak	Espainia	0,09	% 1	0,86	% 7	2,25	% 19	3,11	% 26	3,20	% 27	3,34	% 28	0,36	% 3	1,42	% 12	3,54	% 30	8,67	% 73	11,87
Belgikako Udalak	Belgika	9,18	% 100	0,00	% 0	0,00	% 0	0,00	% 0	9,18	% 100	0,00	% 0	0,00	% 0	0,00	% 0	0,00	% 0	0,00	% 0	9,18
Italiako probintziak	Italia	7,59	% 90	0,00	% 0	0,82	% 10	0,82	% 10	8,40	% 99	0,00	% 0	0,00	% 0	0,06	% 1	0,00	% 0	0,06	% 1	8,47
Portugalgo Udalak	Portugal	0,02	% 2	0,00	% 0	0,00	% 0	0,00	% 0	0,02	% 3	0,07	% 10	0,64	% 87	0,00	% 0	0,00	% 0	0,71	% 97	0,73
Japoniako Udalak	Japonia	0,54	% 96	0,00	% 0	0,02	% 4	0,02	% 4	0,56	% 100	0,00	% 0	0,00	% 0	0,00	% 0	0,00	% 0	0,00	% 0	0,56
Japoniako prefekturak	Japonia	0,39	% 71	0,00	% 0	0,00	% 1	0,00	% 1	0,39	% 71	0,16	% 29	0,00	% 0	0,00	% 0	0,00	% 0	0,16	% 29	0,55
GUZTIRA		478,00		75,45		117,24		192,69		670,69		1.984,8		306,05		60,43		49,74		2.401,02		3.071,71

GLOD-EN DATUAK, 2021. GKE-EN KANALA

Agentea	Herrialdea	GLOD		KATEGORIAREN ARABERA						GKE MOTAREN ARABERA						ESTATU AHULAK	AGH	GOBERNUA		PROIEKTU KOPURUA						
		GKE-en kanala		Nazioartekoa		Tokian bertakoa		Proiektuen finantzaketa		Oinarrizko finantzaketa		HEZKUNTZA GLOBALA		Herrialde emailean				Garapenean dauden herrialdean			ETA GIZARTE ZIBILA	GENERO ADIERAZLEA				
		M dolar	%	M dolar	%	M dolar	%	M dolar	%	M dolar	%	M dolar	%	M dolar	%			M dolar	%		M dolar	%				
Identifikatuak:		269,05	% 9	237,14	% 88	31,92	% 12	265,47	% 99	3,59	% 1	29,28	% 11	257,04	% 96	7,04	% 3	93,23	% 35	69,51	% 26	73,41	% 27	194,10	% 72	2.786
Euskadi	Espainia	55,55	% 91	49,18	% 89	6,36	% 11	55,31	% 100	0,24	% 0	4,30	% 8	53,76	% 97	1,33	% 2	19,42	% 35	10,90	% 20	26,88	% 48	47,66	% 86	352
Valentziako Erkidegoa	Espainia	49,47	% 92	47,78	% 97	1,68	% 3	49,47	% 100			1,68	% 3	49,44	% 100	0,00	% 0	18,43	% 37	9,13	% 18	13,55	% 27	42,29	% 86	127
Andaluzia	Espainia	21,07	% 63	19,53	% 93	1,54	% 7	21,07	% 100			1,54	% 7	21,07	% 100	0,00	% 0	10,36	% 49	8,10	% 38	7,36	% 35	21,07	% 100	384
Katalunia	Espainia	18,69	% 34	11,71	% 63	6,98	% 37	18,55	% 99	0,14	% 1	6,98	% 37	16,97	% 91	1,48	% 8	4,42	% 24	2,61	% 14	8,56	% 46	10,15	% 54	160
Nafarroa	Espainia	15,52	% 97	14,60	% 94	0,91	% 6	15,52	% 100			0,84	% 5	15,29	% 99	0,22	% 1	7,17	% 46	4,47	% 29	3,73	% 24	13,35	% 86	217
Eskozia	Erresuma Batua	13,80	% 38	13,80	% 100	0,00	% 0	12,84	% 93	0,96	% 7			13,74	% 100	0,00	% 0	2,04	% 15	10,95	% 79	2,24	% 16	2,92	% 21	50
Extremadura	Espainia	10,66	% 81	9,17	% 86	1,49	% 14	10,66	% 100			1,49	% 14	10,66	% 100	0,00	% 0	3,00	% 28	3,28	% 31	2,63	% 25	8,03	% 75	137
Flandes	Belgika	10,12	% 18	8,92	% 88	1,20	% 12	7,88	% 78	2,24	% 22	1,10	% 11	6,50	% 64	3,63	% 36	2,27	% 22	2,57	% 25	0,13	% 1	4,96	% 49	71
Galizia	Espainia	7,71	% 82	7,14	% 93	0,57	% 7	7,71	% 100			0,57	% 7	7,71	% 100	0,00	% 0	4,05	% 53	1,14	% 15	1,75	% 23	6,60	% 86	100
Aragoi	Espainia	6,86	% 97	6,37	% 93	0,49	% 7	6,86	% 100			0,49	% 7	6,86	% 100	0,00	% 0	4,09	% 60	2,06	% 30	1,18	% 17	3,37	% 49	102
Balear Uharteak	Espainia	5,24	% 71	4,63	% 88	0,61	% 12	5,24	% 100			0,61	% 12	5,24	% 100	0,00	% 0	1,67	% 32	0,78	% 15	0,17	% 3	4,38	% 84	120
Gaztela eta Leon	Espainia	5,19	% 88	4,90	% 94	0,29	% 6	5,19	% 100			0,29	% 6	5,04	% 97	0,00	% 0	2,38	% 46	2,33	% 45	0,09	% 2	3,91	% 75	141
Valonia	Belgika	5,12	% 20	4,93	% 96	0,19	% 4	5,12	% 100			0,19	% 4	5,12	% 100	0,00	% 0	2,77	% 54	3,40	% 67	0,73	% 14	0,00	% 0	12
Madril	Espainia	5,09	% 92	4,90	% 96	0,19	% 4	5,09	% 100			0,19	% 4	5,09	% 100	0,00	% 0	2,02	% 40	0,80	% 16	0,33	% 6	1,77	% 35	64
Asturias	Espainia	4,34	% 78	3,98	% 92	0,36	% 8	4,34	% 100			0,31	% 7	4,34	% 100	0,00	% 0	1,74	% 40	0,84	% 19	1,35	% 31	2,44	% 56	100
Bavaria	Alemania	3,92	% 31	3,63	% 93	0,29	% 7	3,92	% 100			0,29	% 7	3,74	% 95	0,19	% 5	0,96	% 24	0,94	% 24	0,65	% 17	3,90	% 99	54
Gales	Erresuma Batua	3,89	% 100	3,89	% 100	0,00	% 0	3,89	% 100			0,00	% 0	0,00	% 0	0,00	% 0	0,00	% 0	0,00	% 0			0,00	% 0	1

Agentea	Herrialdea	GLOD		KATEGORIAREN ARABERA						GKE MOTAREN ARABERA						ESTATU AHULAK	AGH	GOBERNUA ETA GIZARTE ZIBILA		GENERO ADIERAZLEA		PROIEKTU KOPURUA				
		GKE-en kanala		Nazioartekoa		Tokian bertakoa		Proiektuen finantzaketa		Oinarrizko finantzaketa		HEZKUNTZA GLOBALA		Herrialde emaitan				Garapenean dauden herrialdean		M dolar	%		M dolar	%		
		M dolar	%	M dolar	%	M dolar	%	M dolar	%	M dolar	%	M dolar	%	M dolar	%			M dolar	%							
Gaztela-Mantxa	Espainia	3,42	% 91	3,22	% 94	0,19	% 6	3,42	% 100			0,19	% 6	3,42	% 100	0,00	% 0	1,62	% 48	0,56	% 16	0,50	% 15	3,42	% 100	61
Errioxa	Espainia	3,20	% 94	2,76	% 86	0,44	% 14	3,20	% 100			0,44	% 14	3,06	% 96	0,00	% 0	0,86	% 27	0,06	% 2	0,60	% 19	2,57	% 80	64
Kanariak	Espainia	3,18	% 100	3,18	% 100	0,00	% 0	3,18	% 100					3,18	% 100	0,00	% 0	0,83	% 26	0,93	% 29	0,10	% 3	0,87	% 28	76
Berlin	Alemania	3,03	% 94	0,51	% 17	2,52	% 83	3,03	% 100			2,21	% 73	3,03	% 100	0,00	% 0	0,19	% 6	0,11	% 4	0,21	% 7	2,35	% 78	36
Kantabria	Espainia	2,44	% 82	2,09	% 86	0,35	% 14	2,44	% 100			0,35	% 14	2,31	% 95	0,13	% 5	1,17	% 48	0,50	% 20	0,59	% 24	2,15	% 88	67
Renania - Palatinatua	Alemania	1,67	% 78	1,62	% 97	0,05	% 3	1,67	% 100			0,05	% 3	1,67	% 100	0,00	% 0	0,00	% 0	1,56	% 94			0,58	% 35	9
Ipar Renania-Westfalia	Alemania	1,52	% 12	0,28	% 18	1,24	% 82	1,52	% 100	0,01	% 0	1,24	% 82	1,52	% 100	0,00	% 0	0,01	% 1	0,01	% 0			1,32	% 87	12
Bruselako eskualdea	Belgika	1,42	% 87	1,15	% 81	0,27	% 19	1,42	% 100			0,27	% 19	1,37	% 97	0,05	% 3	0,73	% 51	0,73	% 51			0,21	% 15	32
Baden-Württemberg	Alemania	1,18	% 19	0,36	% 31	0,82	% 69	1,18	% 100			0,82	% 69	1,18	% 100	0,00	% 0	0,21	% 17	0,18	% 15	0,00	% 0	1,03	% 87	41
Hesse	Alemania	1,02	% 28	0,50	% 49	0,52	% 51	1,02	% 100			0,49	% 48	1,02	% 100	0,00	% 0	0,15	% 15	0,14	% 14	0,01	% 1	0,82	% 81	44
Mecklenburg eta Mendebaldeko Pomerania	Alemania	0,76	% 95	0,11	% 15	0,64	% 85	0,76	% 100			0,64	% 85	0,76	% 100	0,00	% 0	0,00	% 0	0,00	% 0			0,00	% 0	2
Saxonia	Alemania	0,74	% 56	0,74	% 100	0,00	% 0	0,74	% 100					0,74	% 100	0,00	% 0	0,00	% 0	0,00	% 0			0,72	% 97	12
Hamburgo	Alemania	0,73	% 6	0,16	% 23	0,56	% 77	0,73	% 100			0,56	% 77	0,73	% 100	0,00	% 0	0,05	% 7	0,04	% 5			0,19	% 27	19
Schleswig-Holstein	Alemania	0,71	% 82	0,36	% 51	0,35	% 49	0,71	% 100			0,35	% 49	0,71	% 100	0,00	% 0	0,00	% 0	0,00	% 0			0,00	% 0	2
Bremen	Alemania	0,46	% 58	0,08	% 17	0,38	% 83	0,46	% 100			0,38	% 83	0,46	% 100	0,00	% 0	0,01	% 2	0,01	% 1			0,39	% 86	24
Murtzia	Espainia	0,41	% 82	0,25	% 60	0,16	% 40	0,41	% 100			0,16	% 40	0,41	% 100	0,00	% 0	0,04	% 10	0,12	% 29	0,04	% 9	0,40	% 98	28
Saxonia Beherea	Alemania	0,37	% 25	0,30	% 82	0,07	% 18	0,37	% 100			0,07	% 18	0,36	% 97	0,01	% 3	0,26	% 70	0,21	% 56	0,04	% 10	0,16	% 43	18
Brandeburgo	Alemania	0,36	% 100	0,29	% 79	0,08	% 21	0,36	% 100			0,08	% 21	0,36	% 100	0,00	% 0	0,24	% 65	0,00	% 0			0,00	% 0	11
Sarre	Alemania	0,13	% 92	0,05	% 38	0,08	% 62	0,13	% 100			0,08	% 62	0,13	% 100	0,00	% 0	0,04	% 34	0,03	% 23	0,00	% 2	0,11	% 85	24
Saxonia-Anhalt	Alemania	0,05	% 18	0,03	% 55	0,02	% 45	0,05	% 100			0,02	% 45	0,05	% 100	0,00	% 0	0,01	% 12	0,00	% 0			0,00	% 0	8
Turingia	Alemania	0,04	% 7	0,04	% 97	0,00	% 3	0,04	% 100			0,00	% 3	0,04	% 100	0,00	% 0	0,02	% 41	0,02	% 56			0,00	% 0	4
Identifikatu gabeak:		307,80	% 10	205,48	% 67	102,32	% 33	283,11	% 92	24,69	% 8	15,96	% 5	287,51	% 93	2,99	% 1	86,81	% 28	72,09	% 23	27,57	% 9	83,07	% 27	8.014

Agentea	Herrialdea	GLOD		KATEGORIAREN ARABERA						GKE MOTAREN ARABERA						ESTATU AHULAK	AGH	GOBERNUA		PROIEKTU KOPURUA						
		GKE-en kanala		Nazioartekoa		Tokian bertakoa		Proiektuen finantzaketa		Oinarrizko finantzaketa		HEZKUNTZA GLOBALA		Herrialde emailean				Garapenean dauden herrialdean			ETA GIZARTE ZIBILA	GENERO ADIERAZLEA				
		M dolar	%	M dolar	%	M dolar	%	M dolar	%	M dolar	%	M dolar	%	M dolar	%			M dolar	%		M dolar	%				
Frantziako Atzerriko Gaietako Ministerioa	Frantzia	122,29	% 82	33,42	% 27	88,87	% 73	118,78	% 97	3,51	% 3	3,61	% 3	112,52	% 92	2,15	% 2	21,70	% 18	21,26	% 17	1,14	% 1	18,24	% 15	1274
Espainiako Udalak	Espainia	97,67	% 88	85,61	% 88	12,06	% 12	97,00	% 99	0,67	% 1	11,20	% 11	94,39	% 97	0,49	% 1	24,98	% 26	15,84	% 16	18,69	% 19	54,80	% 56	3371
Suitzako Kantonamenduak	Suitza	54,31	% 87	54,05	% 100	0,26	% 0	37,21	% 69	17,10	% 31	0,26	% 0	47,48	% 87	0,11	% 0	23,79	% 44	20,31	% 37	6,93	% 13	5,91	% 11	2128
Belgikako Udalak	Belgika	9,16	% 100	9,16	% 100	0,00	% 0	9,16	% 100					9,16	% 100	0,00	% 0	3,08	% 34	2,88	% 32			0,00	% 0	106
Kanadako probintziak	Kanada	9,07	% 5	9,07	% 100	0,00	% 0	5,68	% 63	3,40	% 37			8,91	% 98	0,00	% 0	5,48	% 60	5,56	% 61	0,39	% 4	0,52	% 6	162
Italiako probintziak	Italia	7,59	% 90	7,54	% 99	0,05	% 1	7,59	% 100			0,05	% 1	7,59	% 100	0,00	% 0	4,75	% 63	3,63	% 48	0,25	% 3	2,46	% 32	509
Austriako probintziak	Austria	7,05	% 21	6,17	% 87	0,88	% 13	7,03	% 100	0,02	% 0	0,81	% 11	6,86	% 97	0,19	% 3	2,97	% 42	2,51	% 36	0,18	% 3	1,04	% 15	377
Japoniako prefekturak	Japonia	0,51	% 92	0,36	% 71	0,15	% 29	0,51	% 100			0,00	% 0	0,48	% 94	0,03	% 6	0,03	% 5	0,03	% 5			0,00	% 0	27
Espainiako unibertsitate publikoak	Espainia	0,13	% 1	0,09	% 67	0,04	% 33	0,13	% 100			0,03	% 26	0,11	% 83	0,02	% 15	0,04	% 27	0,04	% 32			0,10	% 74	52
Portugalgo Udalak	Portugal	0,02	% 3	0,01	% 57	0,01	% 43	0,02	% 100					0,02	% 100	0,00	% 0	0,01	% 45	0,01	% 57			0,00	% 0	8
Alemaniar Länderrak	Alemania	0,00	% 0																							
Sailen artekoa	Frantzia	0,00	% 0																							
Japoniako Udalak	Japonia	0,00	% 0																							
GUZTIRA		576,85	% 19	442,62	% 77	134,23	% 23	548,57	% 95	28,28	% 5	45,24	% 8	544,55	% 94	10,03	% 2	180,05	% 31	141,60	% 25	100,99	% 18	277,17	% 48	10.800

**GARAPENERAKO
LANKIDETZAREN
EUSKAL AGENTZIA**

AGENCIA VASCA DE
COOPERACIÓN PARA
EL DESARROLLO